

Voorstel structureel sluitende begroting



INHOUDSOPGAVE

INLEIDING.....	3
TOELICHTING VOORSTEL	4
PRIORITERING TOT DOEL + MARGE.....	9
UITWERKING MOGELIJKHEDEN	11
OVERZICHT PRIORITERING ALLE MOGELIJKHEDEN.....	181

INLEIDING

De gemeente Krimpenerwaard is een financieel gezonde gemeente. Afgelopen 10 jaar heeft de gemeente behoudend begroot. Als gemeente (zowel raad als college) zijn we van nature kritisch op uitgaven en hebben we de lasten voor onze inwoners laag kunnen houden. Wel wordt de gemeente geconfronteerd met stijgende kosten, maar vooral het ontbreken van voldoende financiële middelen vanuit het rijk.

We zien bijvoorbeeld in het rapport Groeipijn van de deskundigencommissie van Ark dat begin 2025 gepubliceerd is dat de uitgaven van gemeenten alleen al voor het onderdeel Jeugd, vele malen hoger liggen dan de ontvangen bijdrage van het Rijk. Op meerdere terreinen, denk aan woningbouw, voorzieningen en klimaatopgave, zien we dat de gemeente onvoldoende middelen krijgt.

Afgelopen 1,5 jaar is met de gemeenteraad een proces doorlopen met de volgende stappen:

1. Voorstel vanuit het college met een gemeentebreed overzicht van mogelijke bezuinigingen
2. Eerste politieke screening van de voorstellen door de raad welke heeft geresulteerd in een eerste lijst. Deze lijst is in juli 2024 in de raad vastgesteld
3. Aanvullingen op en aanpassing van de eerste lijst. Deze tweede lijst is in december 2024 in de raad vastgesteld.
4. Uitwerking van alle bezuinigingsvoorstellen (van de tweede lijst)
5. Een advies vanuit het college voor een pakket aan bezuinigingen

We wisten en weten nog niet wat de precieze tekorten voor de komende jaren zijn, hierom is in overleg met de raad afgesproken om het totaaloverzicht van alle bezuinigingsvoorstellen in volgorde te plaatsen.

In de Kadernota is een voorlopig tekort gepresenteerd voor 2029 van €3,3 miljoen. Uitgaande van een marge is in dit voorstel uitgegaan van alle voorstellen tot €4,1 miljoen. (zie. pag 10) Het college heeft alle voorstellen (oplopend tot €7,8 miljoen) in volgorde geplaatst. Deze totaal lijst vind u op pag. 182-183.

In dit voorstel van het college wordt niet ingegaan op het totaal van voorstellen (van €7,8 miljoen), maar alleen het pakket toegelicht welke nodig is om het tekort van €4,1 miljoen (€3,3 miljoen en een marge van €0,8 miljoen) te dichten.

Als college zien we de bezuinigingen als noodzakelijk, maar willen dit zoveel mogelijk vanuit realisme & een lange termijn visie benaderen. Het belangrijkste is om, los van de korte termijn opdracht om de begroting sluitend te krijgen, voor de lange termijn de juiste keuzes maken.

Hierbij hebben we niet gekozen voor het uitstellen van bestuurlijke keuzes (met alleen de focus op de komende 4 jaar). Ook hebben we voorstellen lager geprioriteerd welke beperkt financieel voordeel geven en vooral eerst vragen om een politiek debat en inhoudelijke (niet financieel gedreven) keuzes.

In overleg met de raad hebben we de bezuinigingsvoorstellen gegroepeerd in 3 categorieën:

1. Bestuur en Dienstverlening
2. Leefomgeving
3. Zorg en welzijn

Per categorie is een toelichting gegeven op het voorstel van het college. Dit zijn de voorstellen die nodig zijn om het voorlopig tekort in 2029 (van €4,1 miljoen inclusief marge) te dekken.

In de kadernota zijn enkele bezuinigingsvoorstellen al direct (technisch) verwerkt. Het gaat dan om:

- NBZ10: scherper ramen in de begroting
- VS13: verwerken van alle door de AB's van de GR-en gedragen mogelijkheden om te besparen

Alle bezuinigingen raken de samenleving, wel is gezocht naar een balans tussen het verhogen van de lasten, het schrappen van taken en formatie en het bezuinigen bij college en raad. Het college heeft bij de beoordeling van alle voorstellen het voorzieningenniveau en de lange termijn zoveel als mogelijk ontzien. Dit vanuit onze visie op vitale inwoners, vitale kernen en een vitaal buitengebied (zoals vastgelegd in het Toekomstperspectief Vitaal Krimpenerwaard).

TOELICHTING VOORSTEL

Bestuur en Dienstverlening

Als college zien we binnen deze categorie mogelijkheden om te bezuinigen op de volgende onderdelen:

- Dienstverlening (niveau dienstverlening en kostenreductie)
- Kostendekkendheid voor producten en diensten
- Belastingen naar landelijk gemiddelde

Als college zien we verder mogelijkheden om te bezuinigen door verder te automatiseren in de organisatie en door de regeldruk te verminderen. Ook hiermee wordt een bezuiniging op de ambtelijke inzet gerealiseerd (3,5 en 1 fte). Het verlagen van de regeldruk vraagt wel van het bestuur (college en raad) om maximaal terughoudend te zijn om nieuwe regels (en dus ook vaak extra inzet voor het toetsen vooraf en controleren achteraf) vast te stellen. De raad heeft eerder aangegeven dat een beperkte kostenreductie in de kosten van de raad zelf mogelijk moet zijn.

Er is geen aparte bezuiniging op personeel opgenomen. Bezuinigingen op personeel zijn altijd gekoppeld aan keuzes ten aanzien van ambitie, taken en dienstverlening. In een aantal voorstellen die het college voorstelt, zit een bezuiniging op de ambtelijke capaciteit verwerkt.

Ook is een bezuiniging opgenomen voor de omvang van het college. Het is aan een nieuwe coalitie en uiteindelijk de raad om te besluiten op de omvang (aantal en aanstelling) van het college. Ook is, zoals door de meerderheid van de raad eerder als optie aangegeven, een beperkte bezuiniging op de raad opgenomen.

Over het algemeen zien wij dat we als gemeente lagere tarieven hanteren bij onze belastingen, producten en diensten. Lager dan de regio en lager dan het landelijk gemiddelde. Dit terwijl we zowel een hoog voorzieningen- als serviceniveau hebben.

Met het verhogen van de tarieven naar ofwel landelijk gemiddelde, ofwel meer richting kostendekkendheid verhogen we onze inkomsten dermate dat hierdoor bezuinigingen op belangrijke voorzieningen deels buiten beeld kunnen blijven. Hierdoor hoeven er geen bezuinigingsmaatregelen genomen te worden die leiden tot onomkeerbare besluiten en die onze inwoners direct raken. Een algemeen uitgangspunt is al jaren om de producten en diensten kostendekkend te maken. We zullen komend jaar verschillende producten tegen het licht houden. Voorgesteld wordt dit in ieder geval voor de leges burgerlijke stand kostendekkend te maken en precariobelasting in te voeren.

De Onroerend Zaak Belasting (OZB) in de gemeente Krimpenerwaard is relatief laag. Lager dan het landelijk gemiddelde en lager dan in de gemeenten om ons heen. Lager ook dan wat het Rijk verwacht dat de gemeente zelf opbrengt om bij te dragen aan de vervulling van algemene taken en waarop ze de bijdrage in het gemeentefonds baseert. Hierdoor doen we onszelf door de lage OZB-tarieven financieel te kort. Want niet alleen de inkomsten blijven achter.

Het Rijk berekent een korting op de Algemene Uitkering. Deze korting berekent het Rijk door te bepalen wat de totale WOZ-waarde binnen de gemeente is en vervolgens wordt met een gemiddeld tarief bepaald welk bedrag we als gemeente in staat zijn om op te halen. Dit bedrag wordt in mindering gebracht op de Algemene Uitkering. Doordat onze tarieven lager zijn, zijn de werkelijke inkomsten lager dan waar het Rijk rekening mee houdt.

Ook de landelijke discussie over de maximering van de stijging van de OZB is belangrijk om in beeld te houden. Daarom stelt het college een stijging van de OZB-belasting voor. Hiermee worden de lasten ook verdeeld "over vele schouders" en blijft de stijging per huishouden relatief laag (dit betekent een extra stijging van nog geen € 9,- per jaar voor een woning met een gemiddelde WOZ-waarde), waarbij degenen die dit niet kunnen dragen kwijtschelding kunnen krijgen.

We hebben ervoor gekozen om het niveau van dienstverlening zoveel mogelijk te consolideren en daarmee niet verder door te ontwikkelen. Daarbij komt dat we een minder faciliterende rol als gemeente nemen en meer verantwoordelijkheid bij de inwoners, ondernemers, maatschappij neerleggen. Hoewel dit voor de samenleving lastig kan zijn, kan dit ook een stimulans zijn voor de onderlinge samenwerking en participatie. Hiermee realiseren we een bezuiniging op de ambtelijke inzet (1 fte).

Leefomgeving

Vitale gemeenschappen en vitale inwoners zijn het uitgangspunt. Hiervoor zijn de leefomgeving, een goede woning en het hebben van werk cruciaal. Het college stelt voor om niet te bezuinigen op:

- Prioriteiten vanuit het Toekomstperspectief Vitaal Krimpenerwaard, denk daarbij aan de thema's Wonen, Landbouw en Klimaat.
- Invoeren van heffingen en belastingen die relatief weinig opleveren en/ of vooral een inhoudelijk beleidsmatige aanvliegroute vragen en/of extra regels geven (inclusief veel ambtelijke capaciteit). Dan gaat het over reclamebelasting, baatbelasting en parkeerbelasting.
- Klimaat en energie. Korte termijn bezuinigingen betekenen lange termijn effecten op de openbare ruimte en de gezondheid van inwoners.

Naast een veilige buitenruimte is een groene en gezonde buitenruimte van belang voor vitale inwoners. Door de veranderingen van het klimaat en heviger buien is water opvangen in de openbare ruimte van belang voor drogere perioden en voldoende bomen en schaduw van belang tegen hittestress bij warmere perioden. Daarnaast is een aantrekkelijke buitenruimte belangrijk voor het welzijn van inwoners, ontmoeten en beweging.

In de openbare ruimte zijn beperkt bezuinigen mogelijk, gekozen is voor voorstellen die op de middellange termijn geld opleveren en op de lange termijn niet te veel investeringen vragen. Het college kiest ervoor om de inrichtingskwaliteit van wegen en groen te verminderen. Dat betekent dat we niet bezuinigen op de onderhoudskwaliteit (anders gezegd: wat we hebben onderhouden we op het huidige niveau). Gewerkt wordt aan een nieuwe Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte, hierin wordt een beleidsmatige onderlegger opgesteld en kunnen de keuzes geconcretiseerd worden en op onderdelen keuzes worden bijgesteld.

Er worden beperkte bezuinigingen voorgesteld ten aanzien van Klimaatadaptatie, Energietransitie en Cultureel erfgoed. Ook kijken we naar de aansluitwaarde van OVL-kasten en wordt de afschrijvingstermijn van speeltoestellen verlengd van 15 naar 18 jaar.

We stellen voor de toeristenbelasting te verhogen en ook de kostendekkenheid van de lijkbezorgingsrechten wat te vergroten.

Op een aantal onderdelen heeft uw raad vorig jaar aangegeven dat bezuinigen reëel is. Dan gaat het om het Driehoeksveer en milieu.

Als college willen we belangrijke initiatieven en voorzieningen in de samenleving ontzien. Denk hierbij aan de subsidies voor de zwembaden én onze diverse verenigingen en maatschappelijke organisaties. Voor nieuwe initiatieven is het belangrijk om initiatieven vanuit de samenleving ook echt van de samenleving te laten zijn. Wel blijft incidentele financiële steun mogelijk.

Zorg en welzijn

Het Integraal Beleidskader (IBK) beschrijft de visie op het Sociaal Domein van Krimpenerwaard. Afgelopen jaren hebben we ons ingezet op structurele verbeteringen en het versnellen van een beoogde transformatie in het sociaal domein. Een sociaal domein waarin mensen verantwoordelijkheid nemen voor zichzelf en voor elkaar en waarbij de professionele hulp vanuit de gemeente een vangnet is en blijft voor die inwoners die het niet zelf redden. Daar waar nodig is er een samenhangend ondersteuningsaanbod voor onze inwoners. We zetten stappen richting een inclusieve samenleving waar ruimte is (en wordt gestimuleerd) voor oplossingen vanuit de inwoners en samenleving zelf en de kosten van professionele ondersteuning beheersbaar blijven: passend en betaalbaar.

Deze transformatie vraagt om een cultuurverandering. Daarin zijn zowel de raad, het college, medewerkers van de gemeente Krimpenerwaard, maatschappelijke organisaties en verenigingen betrokken, als de mensen die zorg nodig hebben en/of mantelzorg geven. We streven met elkaar naar een samenleving waarin mensen meedoen naar vermogen, omkijken naar elkaar en waar zorg en ondersteuning beschikbaar is voor de mensen die dat nodig hebben.

Met onze strategie willen we de visie uit het IBK verwezenlijken (separaat gaat het college het gesprek met de raad aan over de evaluatie en actualisatie van het IBK). We versterken het gewone leven en de veerkracht van inwoners, huishoudens en de samenleving met een focus op collectieve en preventieve voorzieningen. Voor de meest kwetsbare inwoners is en blijft een samenhangend ondersteuningsaanbod beschikbaar. Hiermee bouwen we een toekomstbestendig sociaal domein.

Daarom zetten we in op:

1. Sociale basis als vertrekpunt: We streven naar een veerkrachtige, inclusieve en zorgzame samenleving, waarin mensen kunnen floreren, naar elkaar kunnen en willen omkijken en kunnen en willen bijdragen aan het eigen en andermans welzijn. Met het versterken van de sociale basis helpen we de beweging te maken van individuele naar collectieve oplossingen, van zelfredzaamheid naar samenredzaamheid. Onderdeel van een sterke sociale basis is een sterke pedagogische basis. Dat deel van de sociale basis dat bestaat uit alles wat bijdraagt aan het opgroeien, opvoeden en de ontwikkeling van kinderen en jongeren.
2. Normaliseren: We benadrukken dat afwijken van de norm niet altijd een probleem hoeft te zijn. Inwoners en professionals kijken eerst naar de mogelijkheden in het normale leven en vrij toegankelijke activiteiten.
3. Algemeen toegankelijk maken van (maatwerk) voorzieningen en collectivieren: Individuele ondersteuning wordt vervangen door voorzieningen die voor een bredere groep inwoners beschikbaar en toegankelijk (beschikkingsvrij) zijn en vinden veelal in groepsverband plaats.
4. Afbakening/inperken van gemeentelijke regelingen: We scherpen aan wanneer wel en wanneer geen beroep kan worden gedaan op gemeentelijke regelingen/voorzieningen waardoor lichte hulpvragen niet onnodig worden doorverwezen naar zwaardere ondersteuning en gemeentelijke voorzieningen beschikbaar zijn en blijven voor de meest kwetsbare inwoners.

De bezuinigingen zien we als kans om via onze strategie een versnelling aan te brengen in de noodzakelijke transformatie van het sociaal domein. Het is niet zo dat er de afgelopen jaren niets gebeurd is. Zo hebben we al diverse voorzieningen gerealiseerd. Een jeugdondersteuner is beschikkingsvrij actief binnen huisartsenpraktijken. Bij Groei en Bloei kunnen inwoners beschikkingsvrij terecht voor dagbesteding. Er is kinderopvang plus voor kinderen die extra zorg en ondersteuning nodig hebben en de eerste stappen in de lerende werkpraktijk zijn gezet voor een stevige integrale toegang tot zorg en ondersteuning. Kansen liggen er voor het uitbouwen van vrij toegankelijke en collectieve voorzieningen waardoor zorg en ondersteuning dichterbij en toegankelijker wordt. Alleen dan krijgt normaliseren een kans. Parallel vraagt dat wel een dialoog waarin we bepalen op welke vragen in het gewone leven een oplossing moet worden gevonden en we richting geven aan uitvoerend professionals voor het al dan niet verstrekken van gemeentelijke (maatwerk) voorzieningen.

Met de bezuinigingen die het college voorstelt, die allen aansluiten bij de strategie, ziet het college een besparingspotentieel zonder daarbij afbreuk te doen aan de grote opgaven die er liggen: werken aan bestaanszekerheid en kansengelijkheid voor onze inwoners en het verstevigen van de sociale basis in de kernen.



Naast deze maatregelen is als gevolg van de Hervormingsagenda Jeugd door de Rijksoverheid reeds een besparingspotentieel opgenomen in de uitkering van het gemeentefonds. Om dit besparingspotentieel te bewerkstelligen hebben wij als organisatie reeds diverse maatregelen genomen die hiertoe moeten leiden. In de Kadernota 2024 is dit geeffectueerd door aan de formatieve uitbreiding die hier een bijdrage aan moet leveren een inverdien effect te koppelen. Het gaat hierbij onder meer om het verlenen van basishulp door consultants en het verbeteren van de triage.

Het Rijk heeft ook een aantal maatregelen bedacht. De commissie van Ark trekt het besparingspotentieel van deze, maar ook andere, maatregelen in de Hervormingsagenda echter sterk in twijfel. Daarmee is ook de korting op het gemeentefonds naar het oordeel van de commissie van Ark arbitrair, maar is dat voor de periode na 2028 wel een gegeven voor ons als gemeenten.

PRIORITERING TOT DOEL + MARGE

Prioritering tot aan doel + marge

In de onderstaande tabel is aangegeven welke mogelijkheden het college u adviseert te nemen om te komen tot structurele dekking van het verwachte tekort, zoals gepresenteerd in jaarschijf 2029 van de kadernota 2026.

Ontwikkelingen na het opstellen van de kadernota, zoals bijvoorbeeld de uitkomsten van de meicirculaire, kunnen ertoe leiden dat bij het opstellen van de begroting sprake is financiële tegenvallers. Aanbevolen wordt daarom om rekening te houden met een marge van minimaal 8 ton.

c	Code	Business case	2026	2027	2028	2029	2029 Cumulatief	Dubbeling met
1	VS43	Domeinoverstijgend werken	75.000	130.000	130.000	130.000	130.000	
2	VS03	Automatisering werkprocessen	0	0	234.500	234.500	364.500	
3	VS18	Verlengen levensduur en afschrijfttermijn speeltoestellen	55.000	55.000	55.000	55.000	419.500	
4	NC05	Inclusieve kinderopvang - aanpak collectief aanbod kinderopvang	0	170.000	170.000	170.000	589.500	
5	VS50	Sturen op verwijzers	145.000	145.000	145.000	145.000	734.500	VS51
6	VS53	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	75.500	196.000	196.000	196.000	930.500	
7	NC02	In meer kernen vrijwilligersvervoer/opzetten Belbus ter ontlasting van het CVV	0	100.000	100.000	100.000	1.030.500	
8	VS09-BIJ08	Lokale regeldruk	0	0	52.000	104.000	1.134.500	
9	VS11	Onroerende-zaakbelastingen (OZB)	302.500	605.000	907.500	1.210.000	2.344.500	NBZ08
10	VS07	Kst.dekkendheid leges burg.stand	10.000	10.000	10.000	10.000	2.354.500	
11	VS35b	Aansluitwaarde OVL-kasten	0	0	35.000	35.000	2.389.500	
12	VS23-VS36a	Toeristenbelasting verhogen tussen mediaan en landelijk gemiddelde	60.000	120.000	120.000	120.000	2.509.500	
13	NBZ22-NBZ25	Invoeren precariobelasting	22.420	47.420	47.420	47.420	2.556.920	
14	VS33	Veren	0	37.833	37.833	37.833	2.594.753	
15	VS29	Milieu	75.000	75.000	75.000	75.000	2.669.753	VS28
16	NBZ08	Verhogen OZB niet-woningen	134.500	269.000	403.500	538.000	3.207.753	
16	NBZ08	Correctie voordeel verhogen OZB niet-woningen i.v.m. dubbeling	-76.750	-153.500	-230.250	-307.000	2.900.753	VS11
17	VS34	Inrichtingskwaliteit wegen	9.500	9.500	90.500	172.000	3.072.753	
18	VS42	Collectief en vrij toegankelijk aanbod Wmo	0	0	157.000	170.000	3.242.753	
19	VS41	Collectief en vrij toegankelijk aanbod jeugd	25.000	30.000	30.000	30.000	3.272.753	
20	VS10	Omvang college	65.000	130.000	130.000	130.000	3.402.753	
		Subtotaal	977.670	1.976.253	2.896.003	3.402.753		
21	NBZ06	Activiteiten raad	15.700	15.700	15.700	15.700	3.418.453	
22	NC06	Vrij toegankelijke dagbesteding (dagactiviteiten)	0	25.000	50.000	50.000	3.468.453	
23	VS44	Maatwerkvoorzieningen (Jeugd)	30.000	120.000	120.000	120.000	3.588.453	
24	BIJ07	Kostendekkendheid lijkbezorgingsrechten	0	197.569	197.569	197.569	3.786.022	
25	VS02	Advisering en ontwikkeling	0	0	0	104.000	3.890.022	
26	VS19	Cultureel erfgoed	23.000	60.000	60.000	60.000	3.950.022	
27	VS22	Energietransitie	55.000	55.000	55.000	55.000	4.005.022	VS21
28	VS25	Klimaatadaptatie	0	26.000	26.000	46.800	4.051.822	VS24
29	VS30	Inrichtingskwaliteit groen	95.000	95.000	95.000	95.000	4.146.822	
		Subtotaal	1.196.370	2.570.522	3.515.272	4.146.822		

Voor de volledige lijst zie pag. 181 t/m 183.

UITWERKING MOGELIJKHEDEN

INHOUDSOPGAVE UITWERKINGEN

VS43 - Domeinoverstijgend werken	15
VS03 - Automatisering werkprocessen	17
VS18 – Verlengen levensduur en afschrijftermijn speeltoestellen	18
NC05 - Inclusieve kinderopvang - aanpak collectief aanbod kinderopvang	19
VS50 - Sturen op verwijzers	21
VS53 - Maatwerkvoorzieningen (WMO)	23
NC02 - In meer kernen vrijwilligersvervoer/opzetten Belbus ter ontlasting van het CVV	25
VS09-BIJ08 - Lokale regeldruk	27
VS11 - Onroerende-zaakbelastingen (OZB)	29
VS07 - Kst.dekkendheid leges burg.stand	31
VS35b - Aansluitwaarde OVL-kasten	32
VS23-VS36a - Toeristenbelasting verhogen tussen mediaan en landelijk gemiddelde	33
NBZ22-NBZ25 - Invoeren precariobelasting	35
VS33 - Veren	37
VS29 - Milieu	39
NBZ08 - Verhogen OZB niet-woningen	40
VS34 - Inrichtingskwaliteit wegen	42
VS42 - Collectief en vrij toegankelijk aanbod Wmo	44
VS41 - Collectief en vrij toegankelijk aanbod jeugd	46
VS10 - Omvang college	48
NBZ06 - Activiteiten raad	50
NC06 - Vrij toegankelijke dagbesteding (dagactiviteiten)	51
VS44 - Maatwerkvoorzieningen (Jeugd)	53
BIJ07 - Kostendekkendheid lijkbezorgingsrechten	56
VS02 - Advisering en ontwikkeling	58
VS19 - Cultureel erfgoed	60
VS22 - Energietransitie	62
VS25 - Klimaatadaptatie	63
VS30 - Inrichtingskwaliteit groen	65
VS26 - Kostendekkendheid havengelden	67
VS05 - Invulling Kabinetszaken	68
BIJ11a - Recreatie en toerisme	69
VS37 - Zwembaden in eigendom gemeente	71
VS06 - Kanalen voor dienstverlening	73
NBZ42 - Kostendekkendheid commerciële evenementen	74
VS16 - Projecten Samen Veilig Ondernemen	76
NBZ30 - Invoeren forensenbelasting	78
NC01 - Budgetbeheer Wmo overhevelen naar voorliggend veld/budgetbeheer regulier	80
NBZ28 – Minder onkruidbeheer op verharding	82
VS15 - Invulling van toezicht/handhaving openb.ruimte	85
VS20 - Economie	86

VS12 - Participatie	88
NBZ13 - Lokale rekenkamer naar regionale rekenkamer	90
NBZ41 - Bovenwettelijke taken, leerlingenvervoer.....	92
VS23-VS36 - Toeristenbelasting verhogen naar landelijk gemiddelde	95
NBZ20 - Subsidie Zilvermuseum.....	97
NBZ14 - Collegeprogramma.....	99
VS35a - Onderhoudskwaliteit wegen	101
NBZ09 - Inhuurbudgetten	103
VS38 - Buitenzwembaden in beheer bij stichtingen.....	105
VS01 - Aantrekkelijk werkgeverschap	107
VS39 - Bibliotheek en media	109
VS49 - Sociale cohesie en ondersteuning	111
VS31 - Onderhoudskwaliteit groen.....	113
VS52 - Verminderen preventief	115
VS04 - Hondenbelasting.....	117
VS47 - Re-integratie en Participatie	119
VS54 - Inkomensregelingen	120
VS51 - Sturen op verwijzers	122
BIJ02 - Aansturing organisatie	123
VS24 - Klimaatadaptatie	125
NBZ46 - Economie	127
VS21 - Energietransitie.....	129
VS48 - Sociale cohesie en ondersteuning	131
VS28 - Milieu	133
BIJ11 - Recreatie en toerisme	135
NBZ29 - Verdergaand versoberen gebiedsmarketing.....	137
NBZ45 - Aansturing organisatie	139
NBZ26 - Invoeren parkeerbelasting	141
NBZ36 - Beveiliger	144
VS14 - Samenvatting taakstelling GR'en	146

Businesscases zonder structurele opbrengst	149
BIJ18 - Begrotingssubsidie aan maatsch. voorz.	150
NBZ02 - Terugdringen rechtszaken	152
NBZ05 - GR Regio Midden Holland	154
NBZ07 - Bedrijfsvoeringsfuncties	156
NBZ15 - Wet inburgering	158
NBZ16 - Strategische Beleidsadviesing	159
NBZ17 - Gemeentekantoor openstellen voor huurders	161
NBZ21 - Duurzaamheidsreserve	162
NBZ23 - Invoeren reclamebelasting	164
NBZ24 - Invoeren baatbelasting	166
NBZ31 - Verkopen snippergroen	168
NBZ33 - Verkoop gronden rondom Carpediem en aanleg ontsluitingsweg carpediem - lekdijk	170
NBZ34 - Wijzigen WMO-wet (inkomensafhankelijk)	171
NBZ35 - Extra inzet op arbeidsparticipatie	172
NBZ37 - Procesregie, Triage en Zelf basishulp	173
NBZ39 - Taakstelling op Sociaal Domein	174
NBZ40 - wetsvoorstel WMO	175
NBZ43 - Taakstellende opgave	176
NBZ44 - Samenkracht en participatie, inburgering	177
VS27 - Landbouw	179

VS43 - Domeinoverstijgend werken

Beschrijving

In het Sociaal Domein zien we soms een snelle en effectieve maatwerkoplossing voor het probleem van een cliënt, maar een onorthodoxe aanpak strandt in een moeras van wetten en bureaucratische bezwaren. Een methode als de 'doorbraakmethode' kan daarbij helpen. Deze methode helpt personen en gezinnen verder bij wie meerdere problemen spelen en waar andere methodes niet hebben gewerkt. Dan kan het helpen om buiten de lijntjes te kleuren. In dat geval is er een doorbraak nodig: een uitzondering op de regel of werkroutine. Dat vraagt tijd en handelingsruimte voor de uitvoering.

Deze maatregel kan aansluiten bij de beleidsmatige wens om hulpvragen zoveel als mogelijk in het gewone leven op te lossen (normaliseren) in plaats van aan specialistische zorg/maatwerkvoorzieningen te denken. In casuïstiek waarbij meerdere problemen spelen is een uitzondering op de regel of werkroutine soms wel een heel gewone oplossing.

We kunnen een pilot starten met 10 zaken per jaar, sociaal domein breed (integraal). Levert gemiddeld 15.000,- per zaak op.

Gevolgen

Snellere en effectievere hulpverlening

Door domeinoverstijgend samen te werken, worden bureaucratische barrières doorbroken. Hulp komt sneller op gang en is beter afgestemd op de situatie van de cliënt.

Maatwerk voor complexe problemen

De methode richt zich op wat écht nodig is, in plaats van standaardprocedures te volgen. Dit leidt tot duurzamere oplossingen die beter aansluiten bij de behoeften van cliënten.

Betere samenwerking tussen professionals

Organisaties werken minder langs elkaar heen en stemmen hun inspanningen beter af. Hierdoor ontstaat een efficiëntere en klantvriendelijkere aanpak.

Kostenbesparing op lange termijn

Doordat problemen structureler worden aangepakt, is er minder herhaalde of ineffectieve inzet van zorg nodig.

Dit kan leiden tot lagere maatschappelijke kosten voor zorg en ondersteuning.

Vergroting van eigen regie en welzijn van cliënten

Cliënten ervaren minder 'kastje-naar-de-muur'-situaties.

Ze krijgen meer grip op hun eigen situatie en voelen zich beter gehoord.

Meer werkplezier en empowerment bij professionals

Medewerkers ervaren meer ruimte om te doen wat nodig is, in plaats van vast te zitten in protocollen. Dit verhoogt hun motivatie en betrokkenheid.

Toelichting wijzigingen

Wijzigingen in de vooraf ingevulde tekst zijn aangebracht ter verduidelijking van de uit te voeren maatregel. Een korte beschrijving van de methode die we voornemens zijn toe te passen en in welke casuïstiek.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

Risico's:

- Het aantal casussen waarop de doorbraakmethode goed is toe te passen (en financiële winst te behalen) is nog onzeker.
- Er is bestuurlijk commitment nodig, integrale samenwerking vanuit verschillende domeinen. Alle lagen binnen de organisatie moeten op de hoogte zijn van de nieuwe werkwijze.
- Er is commitment nodig van maatschappelijke ketenpartners om ook onorthodoxe oplossingen mogelijk te maken.

Frictiekosten/investeringen:

- Medewerkers moeten worden getraind in de 'Doorbraakmethode'. (2025)

Planning tot realisatie

- mei/jun/juli 2025 : Informeren relevante vakafdelingen
- sept t/m dec 2025 : Trainen vakafdelingen en enkele relevante ketenpartners
- sep t/m dec 2025 : selectie potentiële casussen
- jan 2026 : Start doorbraakmethode 5 casussen
- jan 2027 e.v. : doorbraakmethode in 10 casussen per jaar toepassen

Financiële planning		Taakveld: 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	75.000		75.000		.
2027	130.000		130.000		.
2028	130.000		130.000		.
2029	130.000		130.000		.

VS03 - Automatisering werkprocessen

Beschrijving

We investeren in procesoptimalisatie van alle werkprocessen door maximaal gebruik te maken van de automatiseringsmogelijkheden die beschikbaar zijn.

We investeren maximaal op het efficiënter maken van onze werkprocessen waardoor een deel van de administratieve taken sneller of geautomatiseerd kunnen plaatsvinden. Ondanks extra incidentele financiële investeringen, is er per saldo sprake van structureel financieel voordeel. De foutmarge en daarmee noodzaak tot herstel wordt aanzienlijk verlaagd. Door maximaal te investeren in automatisering is er naast de verhoging van de kwaliteit ook een verlaging van de inzet van de organisatie mogelijk.

Gevolgen

Deze automatiseringsslag zal gezien de huidige werkdruk een flinke initiële investering vragen en uitgewerkt zal moeten worden in welk tempo we op welke onderdelen automatisering kunnen toepassen waarbij ook rekening gehouden dient te worden met beschikbaar intern personeel voor de implementatie en begeleiding als ook de fasering van vervanging van systemen. Omdat het veelal om interne processen gaat, is er voor de inwoner naar verwachting geen gemis aan persoonlijk contact.

Toelichting wijzigingen

De beschrijving en gevolgen zijn nader uitgewerkt.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

Op basis van de uitkomsten van het uit te voeren plan van aanpak door het externe bureau dienen de financiële consequenties en investeringen in beeld gebracht te worden.

Planning tot realisatie

Een opdracht zal worden belegd bij een extern bureau om de mogelijkheden te inventariseren en te komen tot een voorstel plan van aanpak procesoptimalisatie en automatisering.
Oplevering van het plan van aanpak is naar verwachting eind 3de kwartaal 2025.

Financiële planning		Taakveld: 0.4 Overhead			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	.		0		-235.000
2027	.		0		-575.000
2028	.		234.500	3,5	.
2029	.		234.500	3,5	.

*) de frictiekosten op personeel zijn generiek berekend en omgeslagen per fte besparing.

VS18 – Verlengen levensduur en afschrijftermijn speeltoestellen

Beschrijving

Met de huidige kwaliteit van de speeltoestellen is het mogelijk om de afschrijvingstermijn van 15 jaar te verlengen naar 18 jaar en het onderhoudsregime daarop aan te passen.

Zonder dat dit gevolgen heeft voor de veiligheid van de speelvoorziening.

Met deze maatregel zorgen we ervoor dat het huidige speelaanbod behouden blijft.

Gevolgen

De gevolgen van deze bezuinigen zijn gering alle speelplekken blijven behouden. De speeltoestellen blijven 3 jaar langer staan ten opzichte van de huidige 15 jaar levensduur.

De kosten voor reparatie en onderhoud aan de speeltoestellen zullen toenemen door deze langere gebruiksperiode. Om de toestellen veilig te houden is er meer budget nodig voor reparatie en onderhoud.

De wettelijke taak voor een veilig speelplek blijft geborgd door het uitvoeren van de inspecties.

Toelichting wijzigingen

Het speelaanbod met 25% verminderen leidt tot een structurele besparing van ca 55K. Echter, dezelfde besparing wordt bereikt door de afschrijvingstermijn met 3 jaar te verlengen van 15 jaar naar 18 jaar.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

De risico's zijn zeer klein. De huidige kwaliteit van de speeltoestellen is een levensduur van gemiddeld 18 jaar gegarandeerd. Tevens vindt jaarlijks een veiligheidsinspectie plaats bij alle speeltoestellen. Er zijn geen frictiekosten verbonden aan deze maatregel.

Planning tot realisatie

Kan per direct ingevoerd worden.

Financiële planning		Taakveld: 5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	B	c = a + b	d	e
2026	55.000		55.000		.
2027	55.000		55.000		.
2028	55.000		55.000		.
2029	55.000		55.000		.

NC05 - Inclusieve kinderopvang - aanpak collectief aanbod kinderopvang

Beschrijving

We gaan invulling geven aan de beleidslijn inclusieve kinderopvang waarbij het uitgangspunt is dat zoveel mogelijk kinderen met een zorgbehoefte binnen de reguliere kinderopvang kunnen blijven. We zetten een pilot op waarbij twee zorgaanbieders gezamenlijk aanbod organiseren binnen de kinderopvang, gericht op kinderen met een intensieve zorgbehoefte. Door jeugdhulp naar de kinderopvang te brengen kan het kind dicht bij huis hulp ontvangen en mee blijven draaien in de reguliere kinderopvang. In veel gevallen kunnen we hiermee zwaardere zorg voorkomen.

Met onze strategie willen we de visie uit het Integraal Beleidskader (IBK) verwezenlijken. Daarom zetten we ons in op (1) versterken van de sociale basis (2) normaliseren (3) algemeen toegankelijk maken van (maatwerk) voorzieningen (collectiveren) en (4) afbakening/inperken van gemeentelijke regelingen om de toegang tot maatwerkvoorzieningen te versmallen. Dit voorstel sluit aan bij de strategie gericht op normaliseren en het algemeen toegankelijk maken van voorzieningen.

Een mogelijke tweede fase is gericht op het basisonderwijs.

Gevolgen

Door de inzet van deze maatregel wordt een kind dichtbij huis geholpen in een reguliere setting (het gewone leven), het is laagdrempelig, snelle hulp is beschikbaar want er zijn geen lange wachtlijsten, meerdere kinderen kunnen op een groep/locatie/kern profiteren van de in te zetten hulpverlening o.a. door het groepsgerichte aanbod en het is goedkoper t.o.v. individuele beschikkingen.

Toelichting wijzigingen

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

Risico's

- Het is essentieel dat de algemene voorzieningen eerst worden gerealiseerd voordat deze daadwerkelijk kunnen leiden tot besparingen. De kosten voor de realisatie van deze voorzieningen dienen vooraf te worden geïnvesteerd, waarbij de baten pas op termijn gerealiseerd worden.
- De realisatie van deze voorzieningen vindt plaats in samenwerking met maatschappelijke partners, waarbij de capaciteit en continuïteit van deze partners een randvoorwaarde is voor het kunnen realiseren van de beoogde algemene voorzieningen.
- Er is een risico dat inwoners via andere verwijzers alsnog toegang zoeken tot individuele maatwerkvoorzieningen.

Frictiekosten en investeringen

- Gesprekken met partners over opstart inclusieve kinderopvang
 - Ambtelijke capaciteit voor het uitwerken gedetailleerde businesscase en opzetten inclusieve kinderopvang
 - Het huren van een ruimte om groepsgerichte ondersteuning/behandeling te kunnen bieden aan meerdere kinderen met een zorgbehoefte.
 - Inzet van 2 fte aan jeugdhulpprofessionals á €130.000,- per fte
- Voor het eerste half jaar is rekening gehouden met een voorinvestering zonder opbrengstverwachting. Deze kosten zijn in mindering gebracht op het voordeel.

Onzeker is of de aanpak slaagt. Na een jaar evalueren we en wordt bepaald of voortzetting mogelijk is. Veiligheidshalve zijn we uitgegaan 75% van de besparing voor de jaren 2027 en verder.

Planning tot realisatie

Januari- maart 2025: Oriënterende gesprekken met zorgaanbieders en kinderopvang hebben plaatsgevonden. Er is een businesscase opgesteld. In de gesprekken zijn ook collega's van andere afdelingen betrokken (Loket Samenleving en Zorg, financiën)

Q2 – Q4 2025: concretiserende gesprekken met potentiële aanbieders en de kinderopvang. Uitzoeken van AVG technische voorwaarden. Mogelijk DPIA opstellen.

Okt-dec 2025: Besluitvorming begroting

Q1 – Q2 2026: Samen tot een samenwerkingsovereenkomst komen

Q2 2026: Start aanpak

Financiële planning		Taakveld: 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	0	0	0		-130.000
2027	430.000	-260.000	170.000		.
2028	430.000	-260.000	170.000		.
2029	430.000	-260.000	170.000		.

*) de frictiekosten op personeel zijn generiek berekend en omgeslagen per fte besparing.

VS50 - Sturen op verwijzers

Beschrijving

In de Jeugdwet is vastgelegd dat naast (gemandateerde) jeugdconsulenten in het gemeentelijke team, ook huisartsen, jeugdartsen, medisch specialisten, rechters, jeugdbeschermers en jeugdreclasserders (Gecertificeerde instelling: GI), de wettelijke verwijzers zijn naar de jeugdhulp. Als gemeente kunnen we formeel de verwijzing van een wettelijke verwijzer niet tegenhouden, maar wel (binnen onze mogelijkheden) sturen op goede samenwerking, overleg en afstemming om zoveel mogelijk in gezamenlijkheid in te zetten op de meest passende vorm van ondersteuning en zorg, mede in relatie tot de kostenafweging.

We zien op basis van een cijfermatige analyse de meeste kansen bij verwijzingen vanuit huisartsen (39% van het totaal aantal verwijzingen/13 % van de kosten) en GI's (10% van het totaal aantal verwijzingen/27% van de kosten). Om die reden ligt daar onze prioriteit de komende periode en dat wordt uitgewerkt in dit voorstel. (Daarnaast gaan we ook in gesprek met de overige formele verwijzers over de onderlinge samenwerking én ook met het onderwijs.)

We investeren in het optimaliseren van werkprocessen en breiden uit van 9 naar 11 praktijken. We verwachten dit binnen de huidige capaciteit vorm te kunnen geven. Daarnaast zetten we in op een intensievere samenwerking met de Gecertificeerde Instellingen (GI's) met betrekking tot de inzet van hulp.

Gevolgen

- We zien dat door afstemming tussen JOH en huisarts het aantal verwijzingen door de huisarts naar 2e lijnszorg afnemen, zowel het totaal aantal als specifiek richting GGZ hulp;
 - We verwachten door een betere afstemming met huisartsen en GI's dat zij meer zicht krijgen op beschikbare lokale en regionale aanbod en daardoor passender zullen verwijzen;
 - We verwachten een betere en passendere aansluiting van vraag en aanbod, waarbij ook meer wordt samengewerkt met lokale preventieve partners (zoals het SPT) en het team jeugd;
 - We verwachten de omvang en intensiteit van de beschikkingen te verminderen.
- Van uitbreiding JOH is geen sprake. Wel wordt nu de volledige 2 fte JOH ingezet voor ondersteuning van die jeugdigen voor wie een oplossing te vinden is binnen het sociaal domein (i.p.v. medisch domein) en hopen we dat in de komende periode ook bij de 2 huisartsenpraktijken waar nu nog geen ondersteuner zit een JOH'er te kunnen inzetten. Er zijn vooralsnog geen signalen dat de huidige capaciteit onvoldoende is. Door efficiëntere werkprocessen en het verder opbouwen van een samenwerkingsrelatie verwachten we bovenstaande gevolgen te kunnen realiseren.

Toelichting wijzigingen

Concretisering van eerdere toelichting

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

- We zijn afhankelijk van de bereidheid van externe verwijzers om samen te werken, aangezien we formeel de verwijzing van een wettelijk verwijzer niet tegen kunnen houden;
- Het is mogelijk dat het niet lukt om de functie van JOH in te vullen.
- Het is mogelijk dat de 2 huisartsenpraktijken waar nu nog geen jeugdondersteuner zit, hier geen behoefte aan hebben.

Eenmalige investeringen t.a.v. de samenwerking met huisartsen zijn niet aan de orde. De benodigde capaciteit is al onderdeel van de begroting.

Voor de intensivering van de samenwerking met de GI's is de inzet van 0,2 fte extra nodig (senior jeugdconsulent, schaal 10). Dit is $0,2 \times € 74.626 =$ afgerond 15.000 en betreft structurele frictiekosten.

Planning tot realisatie

Per 1 januari 2026:

- Is er binnen alle huisartsenpraktijken een JOH werkzaam;
- Werken we o.b.v. vastgelegde afspraken samen met de GI's ten aanzien van verwijzingen jeugdhulp.
- Is er 0,2 fte senior consulent beschikbaar voor de intensivering samenwerking GI's.

Financiële planning		Taakveld: 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	145.000		145.000		.
2027	145.000		145.000		.
2028	145.000		145.000		.
2029	145.000		145.000		.

VS53 - Maatwerkvoorzieningen (WMO)

Beschrijving

Deze maatregel past bij de beleidsmatige wens tot afbakening van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). We scherpen aan wanneer wel en wanneer geen beroep kan worden gedaan op maatwerkvoorzieningen Wmo en tot hoever de verantwoordelijkheid van de gemeente daarin reikt. Dit wordt gebaseerd op een maatschappelijke dialoog waarin we onder andere spreken over:

- Wanneer is goed, goed genoeg?
- In welke gevallen is een voorziening noodzakelijk en in welke gevallen wenselijk?
- Waarvan verwachten we dat inwoners dat in eigen netwerk/sociale basis oplossen?

Op basis van de uitkomsten van de dialoog passen we de verordening Wmo zodanig aan/toe dat dat we bepaalde onderdelen niet meer en/of in mindere mate verstrekken.

Overbruggingszorg blijft wel beschikbaar.

Gevolgen

- Lichte hulpvragen worden minder frequent en onnodig doorverwezen naar zwaardere hulp.
- Inwoners kunnen vaker een afwijzing op hun aanvraag krijgen, dit kan leiden tot meer negatieve ervaringen en een toename van bezwaren.
- Het verhoogt duidelijkheid voor alle betrokkenen. Een expliciete afbakening zorgt ervoor dat aanbieders en inwoners beter begrijpen welke hulp onder de gemeentelijke verantwoordelijkheid valt en welke niet. Dit voorkomt misverstanden en schept heldere verwachtingen.
- Stimulering van een wenselijke cultuur. Een duidelijke afbakening draagt bij aan een cultuur waarin de verantwoordelijkheden van cliënten en het sociale netwerk worden benadrukt. Hierdoor wordt ingezet waar het echt nodig is, en worden lichtere hulpvragen binnen de eigen kring opgelost.
- Efficiënter gebruik van middelen. Met een duidelijk omliggende ondersteuningsplicht kunnen gemeenten hun middelen effectiever inzetten, waardoor zij beter in staat zijn om prioriteiten te stellen en de beschikbare budgetten te beheren.

De duidelijkheid leidt tot een verschuiving van werkzaamheden binnen de bestaande formatie. Van het onderzoeken of bepaalde zorg en ondersteuning wel of niet wordt ingezet naar het voeren van complexere gesprekken met inwoners over de afwijzing.

Toelichting wijzigingen

De maatregel legt niet de focus op minimaliseren of maximaliseren van uren bij verstrekkingen van maatwerkvoorzieningen maar wordt gebaseerd op het formuleren van visie/opvattingen over wat we goed genoeg vinden. (normaliseren).

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

Risico's:

- De concrete afbakening door de raad is een cruciale factor voor de uitvoerbaarheid en haalbaarheid van deze maatregel. Indien de raad besluit minimaal af te bakenen is daarmee de besparing ook minimaal.
- Haalbaarheid en invoering van de voorgestelde aanpassingen van verordening en nadere regels moet juridisch onderzocht worden.
- De wet smaller interpreteren leidt mogelijk tot meer bezwaarschriften en klachtenprocedures.

Wanneer aanscherpingen niet standhouden in de bezwarencommissie leidt dit tot afbreuk van de besparing,

- Kan leiden tot een verschuiving van middelen, capaciteit en deskundigheid van maatwerk naar sociale basis. Wanneer door aangescherpte richtlijnen geen beroep (meer) kan worden gedaan op maatwerk, maar er wel een vorm van hulp nodig is, wordt het beroep op voorzieningen in de sociale basis vergroot. Er is daarom een voorinvestering nodig om ervoor te zorgen dat er passende collectieve en vrij toegankelijk voorzieningen in de sociale basis gerealiseerd worden. Zie VS42
- Beperkt omvormen van maatwerk naar collectief en vrij toegankelijk.

Frictiekosten:

- capaciteit voor voeren maatschappelijke dialoog
- Vertaling van uitkomsten dialoog in verordening/nadere regels
- Juridische kosten voor toetsen haalbaarheid
- Implementatie verordening nadere regels d.m.v. training en het doen van (her)indicaties.

Planning tot realisatie

Maart-september 2025: Voeren maatschappelijke dialoog over normaliseren intern, college/raad ketenpartners.

september 2025 - september 2026: Aanpassen verordening/nadere regels

okt-dec 2026: besluitvorming verordening/nadere regels / voorbereiden implementatie.

2027 en verder: Uitvoering

Toelichting: toepassing van nieuwe verordening vindt plaats bij herindicaties en nieuwe indicaties. Derhalve vindt effectuering van afbakening in toenemende mate plaats over de jaren 2027 t/m 2029.

Volgens de huidige planning start het proces voor de aanpassing van de verordening in juni 2026, zodat zowel intern als met relevante partners een zorgvuldig traject kan worden doorlopen. Er is een mogelijkheid om dit proces met een jaar te vervroegen en reeds in juni 2025 te starten. Dit zou echter een aanzienlijke ambtelijke inzet vergen en consequenties hebben voor andere werkzaamheden die dan geen voortgang krijgen. Daarnaast betekent het dat er bij de besluitvorming vrijwel geen ruimte is voor wijzigingen.

Financiële planning		Taakveld: 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	75.500		75.500		.
2027	196.000		196.000		.
2028	196.000		196.000		.
2029	196.000		196.000		.

NC02 - In meer kernen vrijwilligersvervoer/opzetten Belbus ter ontlasting van het CVV

Beschrijving

In Schoonhoven/Bergambacht kan gebruik gemaakt worden van het vrijwilligersvervoer door middel van de Belbus. De belbus rijdt geen vaste routes, niet structureel en ook niet door de gehele Krimpenerwaard. Doordat de busjes alleen lokaal rijden, zijn de wachttijden minder lang.

Het voorliggende (vrijwilligers) vervoer wordt als onvoldoende dekkend ervaren buiten Schoonhoven en Bergambacht. Met name vanuit de kleinere kernen wordt de verbinding met grotere kernen gemist. Daarnaast is gebruik maken van het OV vaak niet passend, doordat de bushaltes te ver weg zijn voor de inwoners (rijden niet meer door de kernen). Hierdoor kent de WMO vaak een CVV pas toe.

Voorstel is om het vrijwilligersvervoer/belbus uit te breiden naar meerdere kernen. Voor de inzet van (vrijwillige) chauffeurs kan gekeken worden naar mogelijkheden van inwoners die bijstand ontvangen, bijvoorbeeld als tegenprestatie.

Met onze strategie willen we de visie uit het IBK verwezenlijken. Daarom zetten we ons in op (1) versterken van de sociale basis (2) normaliseren (3) algemeen toegankelijk maken van (maatwerk) voorzieningen (collectiveren) en (4) afbakening/inperken van gemeentelijke regelingen om de toegang tot maatwerkvoorzieningen te versmallen. Dit voorstel sluit aan op alle focuspunten van de strategie.

Gevolgen

Meer gebruik van het voorliggend vrijwilligers vervoer en daardoor minder gebruik van het CVV. Beperkt de druk op de capaciteit binnen het team Wmo.

Toelichting wijzigingen

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

Risico:

- Draagvlak en mogelijkheden van Stichting Belbus zijn nog onbekend
- Potentiële besparing is gebaseerd op grove aannames en daarmee vraagt deze maatregel een gedetailleerde businesscase en verdere verkenning. Hierdoor is de verwachte besparing met onzekerheden omgeven.
- Onvoldoende vrijwilligers om de busjes te bemannen.

Frictiekosten/eenmalige investeringen bij aanschaf van één bus:

- Aanschaf bussen
- Verzekeringskosten, onderhoud en wegenbelasting
- Afschrijvingskosten

Faciliteren van Stichting Belbus (ICT, trainingen, overige kosten).

Deze kosten zijn in jaarlijkse kosten omgezet en in mindering gebracht op het voordeel.

Planning tot realisatie

Mei-dec: 2025 onderzoek naar aanwezige alternatieve vervoersmogelijkheden

Jan-dec 2026: concrete uitwerking uitbreiding belbus

Jan 2027: start verwijzing naar Belbus

Financiële planning		Taakveld: 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	.		.		.
2027	100.000		100.000		.
2028	100.000		100.000		.
2029	100.000		100.000		.

VS09-BIJ08 - Lokale regeldruk

Beschrijving

Onderzoek doen naar de mogelijkheid om de lokale regeldruk in de breedte te verminderen. Voorstel om richting de Kadernota 2026 inzicht te geven in de mogelijkheden om de lokale regeldruk te verminderen. Hierbij wordt inzicht gegeven in de voor- en nadelen voor de samenleving alsook de effecten op de organisatie.

Hierbij moet u denken aan het, buiten de historische en te beschermen gebieden, sterk terugdringen van regels rondom het bouwen van wijzigingen aan of rond de woning. Welstandsvrij en veel ruimer als het gaat om de maximale maten. Een uitgebreider overzicht van bij te stellen regels hebben we uitgewerkt maar is te uitgebreid om in deze beschrijving op te nemen.

Vergunningregels zijn ook afspraken op basis waarvan inwoners verwachtingen richting elkaar baseren. Het effect van minder regels op de samenleving is daardoor niet goed te voorspellen. Daarvoor is het nodig de proef op de som te nemen in de praktijk en het gesprek aan te gaan met de inwoners zelf.

De omschrijving en financiële doelstelling sluit aan bij de bijstelling die de raad heeft gevraagd via BIJ08. We hebben deze mogelijkheden dan ook samengevoegd.

Gevolgen

Gemeente maakt meer vergunningvrij en stelt minder regels bij veel voorkomende aanvragen Omgevingsvergunningen en maakt meer ontwikkelingen mogelijk op basis van het Omgevingsplan. Belangrijkste winst ligt in de versnellingen vereenvoudiging van de dienstverlening voor de inwoners. Daarmee wordt er meer verantwoordelijkheid bij de inwoners gelegd. Minder regels, meer vergunningvrij betekent ook minder grip op ruimtelijke kwaliteit. Dit betekent minder inzet op vergunningen en ook minder inkomsten uit leges. Vermoeden is dat het vooral winst oplevert in een afname van toegekende handhavingsverzoeken.

Toelichting wijzigingen

beschrijving is nader gespecificeerd: buiten historische centrumgebieden.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

In eerste instantie is een investering nodig om het beleid zo aan te passen dat er meer vergunningsvrij kan worden afgehandeld, er minder aanvragen op ruimtelijke kwaliteit moeten worden getoetst, er een verruiming komt van de regels in het Omgevingsplan.

Deze capaciteit is niet op korte termijn beschikbaar en zal moeten worden vrijgemaakt.

Inschatting is dat dit niet voor 2026/ 2027 mogelijk is zonder extra investeringen.

Daarnaast zien we dat vanuit omgevingsprogramma's maar ook in het kader van de zoektocht naar het genereren van inkomsten de vraag is om lokale regels te stellen.

Bij het realiseren van de besparing op personeel is hier uitgegaan van natuurlijk verloop cq. het niet meer invullen van vacatures.

Planning tot realisatie

Om de besparing in de uitvoering mogelijk te maken zullen er beleidsmatig de nodige aanpassingen moeten worden gedaan met de verwachting dat dit niet voor 2026/ 2027 mogelijk is.

Financiële planning		Taakveld: 0.4 Overhead			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	.	0	0		-100.000
2027	50.000	- 50.000	0	ntb	-15.000
2028	100.000	-100.000	52.000	0,5	-15.000
2029	100.000	-100.000	104.000	1	.

*) de frictiekosten op personeel zijn generiek berekend en omgeslagen per fte besparing.

VS11 - Onroerende-zaakbelastingen (OZB)

Beschrijving

Deze mogelijkheid gaat uit van het verhogen van de OZB-tarieven woningen en niet-woningen naar de landelijk gemiddelde tarieven.

De mogelijkheid is uitgewerkt als verhoging van de opbrengst op van de OZB van eigenaren voor zowel woningen als niet-woningen. Het voorstel is om dit stapsgewijs te verhogen met 2,5% per jaar (exclusief de jaarlijkse inflatie). Voor eigenaren woningen komt dit gemiddeld neer op een extra verhoging van ca 9 euro per jaar.

In het afgelopen jaar hebben veel gemeenten hun opbrengst extra verhoogd, in 2024 was dit ca 4,5% boven inflatieniveau – in de Krimperwaard was deze verhoging 3,5%. Als we de opbrengst OZB voor woningen vergelijken met de gemiddelde landelijke opbrengst per woning ligt deze in de Krimpenwaard circa 7,7% lager. Zowel de gemiddelde woningwaarde als het gemiddeld besteedbaar inkomen voor huishoudens liggen respectievelijk 7% en 10% hoger. Voor niet-woningen is een dergelijk vergelijk niet goed te maken, omdat de gemiddelde WOZ-waarde niet-woningen niet bekend zijn.

Er is een reële kans dat we bij deze mate van verhoging we toch achter blijven lopen bij het landelijk gemiddelde. Ook bij andere gemeenten wordt – waarschijnlijk - de OZB opbrengst verhoogd met meer dan de inflatie.

De opbrengst komt in de algemene middelen van de gemeente en is door de gemeente vrij besteedbaar. De OZB is, net zoals de Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds, een algemene inkomstenbron om het gemeentelijke voorzieningenniveau te kunnen bekostigen. De OZB is de grootste 'eigen' inkomstenbron van gemeenten.

Gevolgen

- Partijen hebben het recht om zich te kunnen voorbereiden op het verhogen van belastingen. Zorgvuldige en tijdige communicatie met de belastingplichtigen is een vereiste. Daarom wordt een ingroeimodel geadviseerd.
- Verhoging leidt tot hogere lasten voor de eigenaren van woningen en niet-woningen. Verhuurders kunnen de stijging verrekenen in de huur.
- De verhoging van de OZB kan leiden tot hogere tarieven voor de klanten en daardoor tot minder omzet en/of lagere marges voor de ondernemers.
- Door een verhoging van de OZB worden de lasten verdeeld over alle eigenaren in de gemeente Krimpenwaard en dit draagt bij aan het voorzieningenniveau in de gemeente Krimpenwaard.

Woonlastendruk (bron: Vereniging Eigen Huis)

gemeente	OZB	Afval	Riool	Woonlasten
Krimpenwaard	366	323	275	964
Bodegraven -Reeuwijk	588	398	368	1354
Gouda	317	438	562	1317
Krimpen a/d IJssel	330	502	344	1176
Molenlanden	332	460	310	1102
Oudewater	522	296	409	1227
Waddinxveen	354	383	238	975
Zuidplas	466	366	217	1049
Gemiddeld (excl KRW)	416			1171
Verskil:	13,5%			21%

Toelichting wijzigingen

Het % dat genoemd werd in de beschrijving is eruit gehaald. Bij het vaststellen van de tarieven wordt rekening gehouden met de ontwikkeling van de WOZ-waarde. Deze waardeontwikkeling bepaalt mede de opbrengst. Daaruit vloeien de tarieven voort.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

- Het heeft de voorkeur om de verhogingen bij alle tarieven door te voeren. Bij verhoging van 1 of 2 tarieven moet je op grond van fiscale jurisprudentie goed (kunnen) onderbouwen waarom je niet alle tarieven verhoogt. Zeker als dit gefaseerd invoert.
- Verhoging van de tarieven kan leiden tot meer bezwaar en beroep en daardoor meer proceskostenvergoedingen. De huidige OZB tarieven niet-woningen gebruikers liggen al dichtbij de landelijk gemiddelde tarieven.

Planning tot realisatie

Om de invoering te realiseren dienen de volgende stappen genomen te worden:

Q3 2025: voorlopig besluit tot extra verhoging van de OZB-tarieven/-opbrengst (Kadernota)

Q3/Q4 2025: communicatie over extra verhoging van de heffing

Q4 2025: vaststelling van de verordening door de raad (Begrotingsraad)

Q1 2026: aanslagoplegging door SVHW

Financiële planning		Taakveld: 0.62 OZB niet-woningen			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	.	302.500	302.500		.
2027	.	605.000	605.000		.
2028	.	907.500	907.500		.
2029	.	1.210.000	1.210.000		.

VS07 - Kst.dekkendheid leges burg.stand

Beschrijving

Deze mogelijkheid gaat uit van het verhogen van de tarieven leges burgerlijke stand met 10%, naast de reguliere jaarlijkse indexering.

De opbrengst wordt gebruikt om de kwaliteit van de dienstverlening te waarborgen en om personeels-, huisvestings-, materiaalkosten en andere kosten, die in het kader van de aangevraagde dienst worden gemaakt, te dekken. Momenteel bedraagt de kostendekkendheid van hoofdstuk 1 (2025) 73,2%.

De opbrengst mag hooguit kostendekkend zijn. In de praktijk spreekt men dan ook wel van maximaal kostendekkende tarieven.

Tarieven voor akten blijven gelijk (afgezien van de landelijke indexering), zij zijn landelijk vastgesteld.

Gevolgen

-Door een hoger tarief wordt (meer) betaald voor de door de gemeente verleende dienst(en). Dit kan leiden tot meer gratis huwelijken en minder (betaalde) huwelijken door te kiezen voor huwelijken in goedkopere buurgemeenten.

Toelichting wijzigingen

N.v.t.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

- Hogere tarieven kunnen leiden tot meer gratis huwelijken en minder betaalde huwelijken en daardoor tot minder inkomsten aan leges (lager percentage kostendekkendheid).
- Hogere tarieven kunnen leiden dat bruidsparen gaan uitwijken naar andere gemeenten, terwijl men liever in de eigen gemeente willen trouwen. De opbrengsten kunnen daardoor lager uitvallen.
- Partijen hebben het recht om zich te kunnen voorbereiden op het verhogen van belastingen. Zorgvuldige en tijdige communicatie met de belastingplichtigen is een vereiste.
- Er is bezwaar en beroep mogelijk tegen de legesverhoging.

Planning tot realisatie

Dit kan in principe per 1 januari 2026 worden ingevoerd. Om de invoering te realiseren dienen de volgende stappen genomen te worden:

Q3 2025: voorlopig besluit tot extra verhoging van de tarieven leges burgerlijke stand (Kadernota)

Q3/Q4 2025: communicatie over extra verhoging van de tarieven

Q4 2025: vaststelling van de legesverordening door de raad (Begrotingsraad)

Financiële planning		Taakveld: 0.2 Burgerzaken			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	.	10.000	10.000		.
2027	.	10.000	10.000		.
2028	.	10.000	10.000		.
2029	.	10.000	10.000		.

VS35b - Aansluitwaarde OVL-kasten

Beschrijving

De beschrijving die de basis vormt voor VS 35 luidde:

We werken deels kostengestuurd. De centrumgebieden en doorgaande wegen blijven we onderhouden op kwaliteitsniveau B, de overige wegen onderhouden we op kwaliteitsniveau C. We verminderen aansluitwaarde OVL-kasten van 3x35 naar 3x25.

De beschrijving die als basis dient voor de berekeningen luidt:

De aansluitwaarde van de kasten t.b.v. de openbare verlichting worden verlaagd van 3x35 naar 3x25. De verlaging van het kwaliteitsniveau onderhoud wegen is apart van dit voorstel uitgewerkt. (VS35a)

Gevolgen

Het verlagen van de aansluitwaardes van 3x35 naar 3x25 bij openbare verlichting heeft geen gevolgen voor de buitenruimte. Het levert alleen een financieel voordeel op.

Toelichting wijzigingen

Het voorstel rondom de eisen van een borgsom van een initiatiefnemer is verwijderd omdat dit voorstel juridisch niet haalbaar is.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

Openbare verlichting:

Om de voorgestelde bezuiniging te realiseren is er een eenmalige investering nodig van € 32.000,-. De investering is nodig om de aansluitwaardes te verlagen de werkzaamheden moeten door Stedin worden uit gevoerd.

Planning tot realisatie

Openbare verlichting:

De bezuiniging kan alleen na het eerste jaar gerealiseerd worden.

Financiële planning		Taakveld: 2.1 Verkeer en vervoer			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	0		0		-16.000
2027	0		0		-16.000
2028	35.000		35.000		.
2029	35.000		35.000		.

VS23-VS36a - Toeristenbelasting verhogen tussen mediaan en landelijk gemiddelde

Beschrijving

Deze mogelijkheid gaat uit van het verhogen van het tarief toeristenbelasting (voor overnachten op water) naar € 2,50 - tussen het landelijk en mediane tarief.

€ 1,96 is het tarief 2025 in onze gemeente

€ 3,21 is het landelijk gemiddelde tarief in 2024 (bron: COELO).

Een andere mogelijkheid is om uit te gaan van het mediane tarief (€ 1,89). Het mediane tarief is het tarief dat in het midden ligt; de helft van de gemeenten heeft een hoger tarief en de helft een lager tarief. De mediaan is daardoor minder gevoelig voor extreme waarden dan het gemiddelde. (bron: COELO).

In deze mogelijkheid zijn we uitgegaan van verhoging van het tarief naar € 2,50. Dit is het tarief tussen het landelijke gemiddelde en het mediane tarief. Dit tarief is gelijk aan het tarief in de gemeente Gouda.

In 2025 is de toeristenbelasting in Nederland gemiddeld met 8% gestegen. (bron: FAMO) In onze gemeente is het tarief met 2,3% (inflatie) gestegen.

gemeente	hotel	vakantiepark	camping
Krimpenerwaard	€ 1,96	€ 1,96	€ 1,96
Bodegraven-Reeuwijk	€ 3,10	€ 2,65	€ 2,05
Gouda	€ 2,50	€ 2,50	€ 2,50
Krimpen a/d IJssel	-	-	-
Molenlanden	€ 2,00	€ 2,00	€ 2,00
Nieuwkoop	€ 1,50	€ 1,50	€ 1,50
Oudewater	€ 1,45	€ 1,45	€ 1,45
Waddinxveen	€ 1,03	€ 1,03	€ 1,03
Zuidplas	€ 3,47	€ 3,47	€ 3,47

De opbrengst komt in de algemene middelen van de gemeente en is door de gemeente vrij besteedbaar. Er is geen verplichting om de geheven belasting in te zetten voor uitgaven die samenhangen met recreatie en toerisme.

Het BTW-tarief voor overnachtingsmogelijkheden (behouden kampeergelegenheden) zal vanaf 1 januari 2026 stijgen van 9% naar 21%.

Gevolgen

- De opbrengst van de toeristenbelasting is vrij besteedbaar.
- De toeristenbelasting komt niet ten laste van onze inwoners, maar van mensen die niet staan ingeschreven in de gemeente en die zakelijk of privé overnachten in onze gemeente. Door (een hoger tarief van) deze belasting betalen ze (meer) mee aan de algemene voorzieningen in onze gemeente.
- Verhoging van het tarief kan leiden tot minder overnachtingen en daardoor tot minder inkomsten bij onze overnachtingsaanbieders en lokale ondernemers.
- Vaststelling van het tarief 2026 in de begrotingsraad is voor de overnachtingsaanbieders laat om hun (potentiële) gasten te informeren over de tarieven.

- De toeristenbelasting wordt afgedragen door de overnachtingsaanbieders en kan weerstand opleveren. Zij mogen de toeristenbelasting doorberekenen aan hun gasten.

Toelichting wijzigingen

De raad heeft twee voorstellen gedaan over toeristenbelasting (VS23 en VS36). De raad heeft al besloten om toeristenbelasting op water in te voeren per 1-1-2026 tegen hetzelfde tarief als de reeds bestaande toeristenbelasting op land. Daarom zijn de voorstellen samengevoegd.

Daarnaast is deze mogelijkheid toegevoegd. Hier is uitgegaan van een tarief tussen het landelijke gemiddelde en het mediane tarief in.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

- Dit kan leiden tot lagere inkomsten door het wegblijven van toeristen. Dit was in het verleden niet het geval, ook niet bij een extra tariefstijging (boven de inflatie).
- Dit kan leiden tot minder overnachtingen op water in de havens (in Ouderkerk aan den IJssel beroepsvaart en in de zomer ook pleziervaart, in Schoonhoven cruiseschepen, in Haastrecht en in de commerciële havens van Krimpen aan de Lek en Schoonhoven) en daardoor tot minder toeristen die geld besteden in de havens en bij de horeca en detailhandel.
- Heffing voor overnachtingen op water (vanaf 2026) kan ook leiden tot lagere inkomsten havengelden (in Ouderkerk aan den IJssel beroepsvaart en in Schoonhoven cruiseschepen) en een lagere kostendekkendheid.
- Er is bezwaar en beroep mogelijk.

Planning tot realisatie

Dit kan per 1 januari 2026 worden ingevoerd. De Verordening toeristenbelasting 2026 wordt in de Begrotingsraad (11-11-2025) vastgesteld.

Aanslagen toeristenbelasting worden na afloop van het belastingjaar opgelegd, omdat dan pas het aantal overnachtingen bekend is. In 2027 worden de aanslagen toeristenbelasting 2026 opgelegd.

Financiële planning		Taakveld: 3.4 Economische promotie			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	.	60.000	60.000		.
2027	.	120.000	120.000		.
2028	.	120.000	120.000		.
2029	.	120.000	120.000		.

NBZ22-NBZ25 - Invoeren precariobelasting

Beschrijving

Een deel van de raad heeft gevraagd de volgende mogelijkheid uit te werken: het invoeren van precariobelasting tegen het landelijk gemiddelde tarief.

We hebben dit als volgt uitgewerkt:

Precariobelasting is een belasting die je moet betalen als je een voorwerp plaatst onder, op of boven grond die van de gemeente is en bedoeld is voor openbaar gebruik. Het wordt gezien als een soort betaling om deze gemeentegrond te mogen gebruiken, zoals bij een privaatrechtelijke vergoeding. Voorbeelden van belaste voorwerpen zijn kabels en leidingen, terrassen, bouwmaterialen, zonneschermen, luifels, lichtreclames en vlaggen.

De opbrengst komt in de algemene middelen van de gemeente en is door de gemeente vrij besteedbaar. Er is geen verplichting om de geheven belasting in te zetten voor uitgaven die samenhangen met de voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond.

Gevolgen

- Precariobelasting kan een remmende werking hebben op het aantal voorwerpen dat op de openbare gemeentegrond wordt neergezet.
- De gebruiker van openbare gemeentegrond betaalt precariobelasting. Dit zijn vooral ondernemingen en instellingen (winkeliers, horeca en bouwbedrijven). In het algemeen verwerken zij deze kosten in de prijs van hun producten of diensten. Dit kan effect hebben op de concurrentiepositie van de ondernemer.
- Bij het heffen van deze belasting hoort ook handhaving/toezicht om te zorgen dat iedereen hierin ook gelijk wordt behandeld.
- Precariobelasting hoeft niet betaald te worden als iets verplicht wordt toegestaan door een wet of contract, zoals kabels van telecomnetwerken, erfpacht of terrassen op verhuurde grond van de gemeente.
- Sinds 1 juli 2017 mag er geen precariobelasting worden geheven van netwerken van nutsbedrijven die in, op of boven gemeentegrond liggen.
- Het heffen van precariobelasting leidt tot meer administratie en regeldruk bij inwoners en ondernemers.
- De verhouding tussen kosten en opbrengsten van deze belasting is relatief ongunstig ten opzichte van andere meer generieke belastingen (bijvoorbeeld OZB).

Toelichting wijzigingen

De raad heeft in twee mogelijkheden de optie voor precariobelasting aangegeven (NBZ22 en NBZ25). Deze mogelijkheden hebben we samengevoegd. Uitgewerkt is wat precariobelasting is en wie/wat erdoor wordt geraakt en wat er nodig is om deze belasting in te voeren.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

- De opbrengst is afhankelijk van de voorwerpen die in de heffing betrokken worden en de te kiezen tarifiering. Een schatting van de mogelijke opbrengst is daardoor nog niet mogelijk.
- Partijen hebben het recht om zich te kunnen voorbereiden op het invoeren van een nieuwe belasting. Zorgvuldige en tijdige communicatie met de belastingplichtigen is een vereiste. Daarom wordt een ingroeimodel geadviseerd.
- Er is bezwaar en beroep mogelijk.

Er is vooraf onderzoek en inventarisatie nodig van de verschillende objecten en eventuele privaatrechterlijke afspraken.

Planning tot realisatie

Afhankelijk van de voorwerpen die in de heffing worden betrokken en de gekozen heffingsmaatstaf/-maatstaven, kan dit op een bepaald moment worden ingevoerd. Dat hoeft niet per se per 1 januari van een jaar te zijn.

Om de invoering te realiseren dienen de volgende stappen genomen te worden (uitgaande van invoering per 1 januari 2026):

Q3 2025: voorlopig besluit tot invoering van de heffing (Kadernota)

Q3/Q4 2025: communicatie over (mogelijke) invoering van de heffing

Q1/Q2 2026: inventarisatie voorwerpen die in de heffing betrokken gaan worden

Q4 2026: vaststelling van de verordening door de raad (Begrotingsraad)

Q1 2026: inrichting administratie SVHW

Q2 2026: start aanslagoplegging

Financiële planning		Taakveld: 0.64 Belastingen overig			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten (-)
	(+)	(+)			
	a	b	c = a + b	d	e
2026	-2.580	25.000	22.420		20.000
2027	-2.580	50.000	47.420		.
2028	-2.580	50.000	47.420		.
2029	-2.580	50.000	47.420		.

VS33 - Veren

Beschrijving

Het Driehoeksveer is een samenwerking met gemeente Molenlanden en gemeente Ridderkerk aan de overzijde van de Lek. Het veer dient met name forenzen en deels recreatieve gebruikers. De huidige afspraak over de kostenverdeling is dat gemeente Krimpenerwaard 13% van de totale exploitatiebijdrage voor rekening neemt, dat komt neer op ongeveer €25.000,- per jaar. Jaarlijkse wordt er € 37.500,00 begroot. Het stoppen van de financiële bijdrage aan het Driehoeksveer levert een jaarlijkse besparing op van €37.500,00.

Gevolgen

Door het verdwijnen van het Driehoeksveer neemt de aantrekkelijkheid van de Krimpenerwaard voor woon- werkveer en recreanten licht af. Het Driehoeksveer vervoert betrekkelijk kleine aantallen forenzen en recreanten, waardoor de gevolgen in absolute zin beperkt blijven. De kade in Krimpen a/d Lek bedient voornamelijk bewoners. Toeristen die gebruik maken van het Driehoeksveer varen doorgaans van de Waterbus in Ridderkerk naar Kinderdijk. Fietzers reizen via de fietsknooppunten ook van en naar Krimpen a/d Lek. Het stopzetten van de financiële bijdrage aan het Driehoeksveer heeft ook maatschappelijke gevolgen voor de samenwerkende buurgemeenten Molenlanden en Ridderkerk. De buurgemeenten hebben aangegeven bij voorkeur het Driehoeksveer in stand te willen houden.

Toelichting wijzigingen

De gevolgen zijn herzien naar aanleiding van een gebruikersonderzoek dat in 2023 is uitgevoerd. Voor forenzen (circa 50% van de gemiddeld 250 dagelijkse gebruikers) naar en vanuit Ridderkerk neemt de reistijd aanzienlijk toe bij het vervallen van het Driehoeksveer.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

De huidige overeenkomst met veerdienstexploitant kan nog 1 jaar worden verlengd volgens de huidige voorwaarden. De exploitant geeft nu al aan het Driehoeksveer niet rendabel te kunnen exploiteren. Aannemelijk is dat - indien u het veer niet laat vervallen - de kosten in de toekomst fors zullen toenemen en/ of dat de veerdienst ongepland uitvalt. De veersteiger is aan groot onderhoud toe, dat vraagt een eenmalige investering van ongeveer €80.000,00.

Het stopzetten van de financiële bijdrage door gemeente Krimpenerwaard aan het Driehoeksveer betekent zeer waarschijnlijk het einde van het Driehoeksveer. Het opheffen van het Driehoeksveer heeft ook gevolgen voor de bereikbaarheid van de gemeenten Molenlanden en Ridderkerk. Door het stopzetten van het veer kan de relatie met gemeenten Molenlanden en Ridderkerk verslechteren. Zij willen het Driehoeksveer graag behouden.

Zowel bij het stopzetten van de financiële bijdrage aan het Driehoeksveer, als het nogmaals verlengen van de huidige overeenkomst, is de afspraak met de huidige veerdienstexploitant om dit te communiceren voor 1 oktober 2025. In het scenario dat de financiële bijdrage aan het Driehoeksveer stopt dan is het noodzakelijk dat dit besluit in afstemming met de andere gemeenten voor 1 oktober 2025 is genomen via een collegevoorstel.

Planning tot realisatie

Hier de planning in stappen:

1. Keuze raad (Q3 2025)
2. Afstemming met buurgemeenten (Q3 2025)

3. Collegebesluit deelnemende gemeenten (Q3 2025)
4. (Gezamenlijke) communicatie naar aanbieder en inwoners (Q4 2025)

Financiële planning		Taakveld: 2.1 Verkeer en vervoer			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	0		0		.
2027	37.833		37.833		.
2028	37.833		37.833		.
2029	37.833		37.833		.

VS29 - Milieu

Beschrijving

De beschikbare eigen middelen gericht op de inhoudelijke uitvoering worden met 75% verminderd.

Binnen deze post zijn kosten opgenomen die vraaggestuurd zijn zoals monsternames asbest bij incidenten, specialistisch juridisch advies of vergoeding van proceskosten etc.

Ook onderzoek ten behoeve van milieubeleidsvorming valt hieronder (nieuwe thema's zoals gezondheid, nieuwe zeer zorgwekkende stoffen) - waar dit niet al belegd is bij een uitvoeringsorganisatie als ODMH.

Gevolgen

Begrote bedrag (overige goederen en diensten) wordt doorgaans niet geheel opgemaakt. Er blijft met dit voorstel geen financiële ruimte over binnen milieubeheer voor onvoorziene kosten. Bij onvoorziene kosten moet elders dekking gezocht worden. Er wordt een risico gelopen dat daardoor (advies- en onderzoek)vragen niet op tijd aangepakt kunnen worden omdat eerst budget vrijgemaakt moet worden.

Toelichting wijzigingen

e.e.a. nader uitgewerkt.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

Niet van toepassing. Wel zullen zich onvoorziene omstandigheden blijven voordoen waarvoor dan budget moet worden gevonden. Daarvoor moet dan een beroep worden gedaan op de algemene reserve.

Dit gaat gepaard in dergelijke gevallen met ambtelijke inzet.

Planning tot realisatie

Deze bezuiniging kan worden meegenomen in de kadernota 2026 en daarmee in de begroting 2026 worden geëffectueerd.

Financiële planning		Taakveld: 7.4 Milieubeheer			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	75.000		75.000		.
2027	75.000		75.000		.
2028	75.000		75.000		.
2029	75.000		75.000		.

NBZ08 - Verhogen OZB niet-woningen

Beschrijving

Een deel van de raad heeft gevraagd de volgende mogelijkheid uit te werken:

Het verhogen van de Ontroerende Zaakbelasting voor niet-woningen naar 1,05x het landelijk gemiddelde.

We hebben dit als volgt uitgewerkt:

We zijn uitgegaan van het verhogen van de OZB-tarieven niet-woningen naar 1,05x de landelijk gemiddelde tarieven.

Het voorstel is om dit stapsgewijs in te voeren zodat eigenaren en gebruikers rekening kunnen houden met de lastenstijging.

De opbrengst komt in de algemene middelen van de gemeente en is door de gemeente vrij besteedbaar. De OZB is, net zoals de Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds, een algemene inkomstenbron om het gemeentelijke voorzieningenniveau te kunnen bekostigen. De OZB is de grootste 'eigen' inkomstenbron van gemeenten.

Gevolgen

- Partijen hebben het recht om zich te kunnen voorbereiden op het verhogen van belastingen. Zorgvuldige en tijdige communicatie met de belastingplichtigen is een vereiste. Daarom wordt een ingroeimodel geadviseerd.
- Door een verhoging van de OZB gaan eigenaren en gebruikers van niet-woningen gezamenlijk meer bijdragen aan het voorzieningenniveau in de gemeente Krimpenerwaard
- Verhoging leidt tot hogere lasten voor de eigenaren en onze ondernemers van niet-woningen.
- Niet-woningen in bezit van particulieren dragen zelf de lastenstijging en kunnen dit niet doorrekenen.

Toelichting wijzigingen

Bij het vaststellen van de tarieven wordt rekening gehouden met de ontwikkeling van de WOZ-waarde. Deze waardeontwikkeling bepaalt mede de opbrengst. Daaruit vloeien de tarieven voort.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

- Het heeft de voorkeur om de verhogingen bij alle tarieven door te voeren. Bij verhoging van 1 of 2 tarieven moet je op grond van fiscale jurisprudentie goed onderbouwen waarom je niet alle tarieven verhoogt.
- Verhoging van de tarieven kan leiden tot meer bezwaar en beroep en daardoor meer proceskostenvergoedingen. De huidige OZB tarieven niet-woningen liggen al dichtbij de landelijk gemiddelde tarieven.
- De verhoging van de OZB kan leiden tot hogere tarieven voor de klanten en daardoor tot minder omzet en/of lagere marges voor de ondernemers.
- Het tarief voor de gebruikers van Niet-woningen ligt al rond het landelijk gemiddelde. Het risico bestaat dat zij buiten de gemeente een pand gaan huren en er meer leegstand komt.

In het plan van aanpak is hier rekening mee gehouden.

Planning tot realisatie

Om de invoering te realiseren dienen de volgende stappen genomen te worden:

Q3 2025: voorlopig besluit tot extra verhoging van de OZB-tarieven/-opbrengst (Kadernota)

Q3/Q4 2025: communicatie over extra verhoging van de heffing

Q4 2025: vaststelling van de verordening door de raad (Begrotingsraad)

Q1 2026: aanslagoplegging door SVHW

Financiële planning		Taakveld: 0.62 OZB niet-woningen			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	.	134.500	134.500	0	.
2027	.	269.000	269.000		.
2028	.	403.500	403.500		.
2029	.	538.000	538.000		.

Een deel van de opbrengst is al onderdeel van een andere mogelijkheid. In het financiële overzicht wordt de opbrengst hierop gecorrigeerd. Zie overzicht prioritering alle mogelijkheden.

VS34 - Inrichtingskwaliteit wegen

Beschrijving

We kiezen gedeeltelijk voor goedkopere materialen en minder voorzieningen bij de inrichting van wegen. In plaats van asfaltverharding, kiezen we - behoudens de centrumgebieden - voor betonstraatstenen in de woonkernen (30km zones). Dit doen we geleidelijk, bij de uitvoering van het integraal beheerplan openbare ruimte (IBOR).

We verwijderen 30% van de openbare verlichting in de kernen.

Gevolgen

Door het toepassen van goedkopere materialen in woonwijken (asfalt naar elementen) neemt de kwaliteit van de inrichting van de openbare ruimte af. Er zijn maatschappelijke gevolgen door het frequenter onderhoud. Er zijn ook personele gevolgen. Onderhoud aan asfaltverharding is complexer dan bij elementenverharding. Onderhoud aan asfaltverharding gebeurt in veel gevallen door de aannemer. Onderhoud aan elementenverharding kan gebeuren door onze eigen dienst. Het omvormen van asfalt naar elementen betekent een extra inzet van onze eigen dienst.

Nadeel van het verwijderen van 30% van de openbare verlichting, is dat de sociale- en verkeersveiligheid afneemt. Dit geldt met name voor de kwetsbare verkeersdeelnemers (fietsers en voetgangers).

De gemeente voldoet niet meer aan de richtlijn Openbare Verlichting NPR 13201 en het keurmerk veilig wonen. Het gevoel van een veilige woonomgeving neemt af.

Toelichting wijzigingen

Er zijn geen tekstuele wijzigingen in de beschrijving aangebracht.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

Risico's en frictiekosten vervangen asfaltverharding naar klinkerverharding:

De kans op schades aan een asfaltweg is veel minder dan aan een weg uitgevoerd met een klinkerverharding. Het risico op eerder grootschalig onderhoud aan klinkerverharding is reëel. Bovendien is er sprake van frictiekosten in verband met het verwijderen van teerhoudend asfalt. (€ 200,- per kuub).

Bezuiniging bij meeliften IBOR- projecten:

4.250 m² maal 15 cm asfalt is 637,5 m³ maal € 200,- is € 127.500,- frictiekosten. Wij doen 23 jaar om 1% asfalt om te zetten naar klinkerverharding. Is € 5.500,-. Dus € 9.500,- besparing minus € 5.500,- frictiekosten is € 4.000,- netto.

Bezuiniging bij niet meeliften IBOR- projecten:

4.250 m² maal 15 cm asfalt is 637,5 m³ maal € 200,- is € 127.500,- frictiekosten. Wij doen 23 jaar om 1% asfalt om te zetten naar klinkerverharding. Is € 5.500,-. Dus € 9.500,- besparing minus € 5.500,- frictiekosten is € 4.000,- netto.

De frictiekosten van € 127.500,- worden als gevolg bijkomende kosten (VAT- kosten, communicatie, verkeersmaatregelen, aanlegkosten) met 50% verhoogd naar € 192.500,-. Het eerste jaar 50% van de frictiekosten en het jaar daarna 100%. Dit scenario is niet verwerkt in de financiële planning.

Risico's en frictiekosten minder openbare verlichting:

Om de voorgestelde bezuiniging te realiseren is er een eenmalige investering nodig van circa € 400.000,-. De investering is nodig om de 30% minder openbare verlichting op te ruimen/slopen. Door de structurele bezuiniging van €161,683,50 is de benodigde investering na 2.5 jaar terug verdiend.

Planning tot realisatie

Vervangen asfaltverharding naar elementenverharding:

Het vervangen doet zich alleen voor als er sprake is van een realisatie van een IBOR-project. De levensduur van asfalt ligt rond de 23 jaar. Het eerder vervangen van asfalt is kapitaalvernietiging, zeker gezien de omvang van de bezuiniging in relatie tot de investeringskosten.

Minder openbare verlichting:

Minder openbare verlichting is realiseerbaar tijdens de uitvoering van een IBOR-project. Bij 30% minder verlichting volgens dit regulier proces (bijv. IBOR projecten en Middelgroot projecten) is de besparing over 25 jaar gerealiseerd. Door een eenmalige investering is de besparing na 2,5 jaar zichtbaar.

Financiële planning		Taakveld: 2.1 Verkeer en vervoer			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten (-)
	(+)	(+)			
	a	b	c = a + b	d	e
2026	9.500		9.500		-5.500
2027	9.500		9.500		-5.500
2028	90.500		90.500		-5.500
2029	172.000		172.000		-5.500

VS42 - Collectief en vrij toegankelijk aanbod Wmo

Beschrijving

Door een beperkte verschuiving te maken van individuele verstrekkingen naar collectief en vrij toegankelijk aanbod in het preventief domein, kan op de lange termijn een besparing gerealiseerd worden. We starten met pilots op enkele voorzieningen. Bijvoorbeeld: een collectieve wasvoorziening als alternatief van hulp bij huishouding (hbh) - een hulpmiddelenpool.

Gevolgen

-Deze maatregel richt zich op het versterken van de sociale basis door het realiseren van meer collectieve en vrij toegankelijke voorzieningen. Als gevolg hiervan kunnen individuele maatwerkvoorzieningen vaker worden vervangen door voorzieningen die voor een bredere groep inwoners beschikbaar en toegankelijk (beschikkingsvrij) zijn. Dit leidt tot minder maatwerkverstrekkingen of het verstrekken van minder uren aan inwoners die nu hulp bij het huishouden ontvangen voor het doen van de was of een hulpmiddel gebruiken. Voor een deel van de huidige gebruikers van deze maatwerkvoorzieningen is een hulpmiddelenpool, een wasvoorziening een passende oplossing.

Voor de wasservice geldt dat deze naar landelijke voorbeelden kan worden ingericht en uitgevoerd door mensen met een (lange) afstand tot de arbeidsmarkt waardoor zij duurzaam en zinvol aan het werk zijn.

- De verwachting is dat deze maatregel formatief geen impact heeft. Wanneer inwoners zich melden met een hulpvraag gericht op ondersteuning bij de was, heeft dat eigenlijk nooit alleen betrekking op de was maar ook op andere huishoudelijke taken. Een volledig onderzoek moet dan nog steeds worden uitgevoerd.

- Het inrichten van en verwijzen naar een wasservice is mogelijk niet voor iedere inwoner een wenselijke oplossing op zijn of haar hulpvraag. Het kan zijn dat inwoners zich niet serieus genomen voelen als hun hulpvraag wordt 'afgeschoven' naar een algemene voorziening. Het kan zijn dat inwoners dit ervaren als minder keuzevrijheid. Voor maatwerkvoorzieningen hulp bij het huishouden zijn meerdere aanbieders gecontracteerd.

Toelichting wijzigingen

De tekst over de gevolgen is aangevuld waarin nader wordt toegelicht welke beleidsbeweging wordt versterkt door deze maatregel.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

Risico's:

- besparing is gebaseerd op een aanname dat een deel van de inwoners die zich melden met een hulpvraag of daadwerkelijk geholpen zijn met 1 van de voorgestelde voorzieningen. De inschatting van percentages is met onzekerheid omgeven.

- De algemene voorzieningen moeten er zijn voordat dit kan leiden tot een besparing. (Kosten gaan voor de baten uit). Realisatie van deze voorzieningen gaat in samenwerking met maatschappelijke partners. Capaciteit bij deze partners is randvoorwaardelijk voor het kunnen realiseren van de beoogde algemene voorzieningen.

Frictiekosten/eenmalige investeringen:

- Uitwerken/opzetten wasservice
- Gesprekken met woonzorglocaties
- Herindicaties met bewoners van de betreffende woonzorglocaties
- aanschafkosten hulpmiddelen
- Tijdelijk meer klachten en bezwaarschriften

Planning tot realisatie

Oprichten wasservice:

aug 2025- dec 2026	Voorbereiden en oprichten wasservice (veldonderzoek andere gemeenten, uitwerken gedetailleerde buca, gesprekken potentiële partners, uitschrijven aanbesteding, besluitvorming)
jan-dec 2027	(He)rindicaties inwoners met hbh voor was
jan 2028	Start wasservice
Hulpmiddelenpool:	
aug-dec 2025	Voeren gesprekken met woonzorglocaties
jan 2026	Start verstrekken hulpmiddelen inkoop voor pools bij nieuwe indicaties.

Financiële planning		Taakveld: 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	.		.		-50.000
2027	pm		0		-50.000
2028	157.000		157.000		-15.000
2029	170.000		170.000		-15.000

VS41 - Collectief en vrij toegankelijk aanbod jeugd

Beschrijving

Door een verschuiving te maken van individuele verstrekkingen naar collectieve en vrij toegankelijke voorzieningen in de sociale basis, verwachten we op de lange termijn kosten te besparen.

We zien kansen in de volgende gebieden:

- Collectief aanbod opvoedondersteuning binnen de sociale basis, als alternatief voor individuele maatwerkvoorzieningen op het gebied van opvoedondersteuning.
- Collectief aanbod ondersteuning voor jeugdigen binnen de sociale basis, als alternatief voor individuele maatwerkvoorzieningen op het gebied van de sociaal emotionele ontwikkeling van jeugdigen. Zoals trainingen gericht op o.a. weerbaarheid, faalangst, hoogbegaafdheid.

Er is onderzocht hoe opvoedondersteuning en begeleiding voor jongeren kan worden ingezet. We hebben veel gegevens beschikbaar over de verschillende vormen van hulp per productcode. Op basis van deze gegevens ingeschat hoeveel geld hiermee bespaard kan worden.

Gevolgen

Deze maatregel richt zich op het versterken van de sociale basis door het vergroten van het aantal collectieve en vrij toegankelijke voorzieningen. Individuele maatwerkvoorzieningen worden vervangen door meer algemeen toegankelijke voorzieningen in de sociale basis, die beschikbaar zijn voor een bredere groep inwoners, zonder dat een beschikking nodig is.

De gevolgen gelden voor het collectief aanbod voor opvoedondersteuning en het aanbod voor ondersteuning jeugdigen.

- Opvoedondersteuning wordt primair georganiseerd binnen de sociale basis, met een nadruk op collectieve vormen van ondersteuning waar mogelijk. Het aanbieden in de sociale basis maakt de hulp laagdrempelig en verbetert de toegankelijkheid.
- Het brengt minder administratieve lasten met zich mee, omdat het vrij toegankelijk is.
- Het is preventieve hulp, waardoor hopelijk maatwerk niet meer nodig is. De inwoner is sneller geholpen.
- Deelnemen met gelijkgestemden kan zorgen voor herkenning en erkenning.
- Het verminderen van individuele maatwerkvoorzieningen voor opvoedondersteuning kan leiden tot negatieve ervaringen bij inwoners en een toename van bezwaren tegen deze veranderingen.
- Er is een risico dat inwoners via andere verwijzers alsnog toegang zoeken tot individuele maatwerkvoorzieningen.

Toelichting wijzigingen

De tekst over de gevolgen is aangevuld waarin nader wordt toegelicht welke beleidsbeweging wordt versterkt door deze maatregel.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

De risico's en frictie kosten & eenmalige investeringen gelden zowel voor de opvoedondersteuning als de ondersteuning voor jeugdigen.

Risico's:

- De beoogde besparing is gebaseerd op de veronderstelling dat een deel van de inwoners die zich met een hulpvraag meldt, daadwerkelijk geholpen zal zijn door één van de voorgestelde collectieve voorzieningen en geen aanvullende individuele maatwerkvoorziening nodig heeft. De inschatting van de percentages is echter omgeven met een zekere mate van onzekerheid.
- Het is essentieel dat de algemene voorzieningen eerst worden gerealiseerd voordat deze daadwerkelijk kunnen leiden tot besparingen. De kosten voor de realisatie van deze voorzieningen dienen vooraf te worden geïnvesteerd, waarbij de baten pas op termijn gerealiseerd worden. De realisatie van deze voorzieningen vindt plaats in samenwerking met maatschappelijke partners, waarbij de capaciteit van deze partners een randvoorwaarde is voor het kunnen realiseren van de beoogde algemene voorzieningen.
- Er is een risico dat inwoners via andere verwijzers alsnog toegang zoeken tot individuele maatwerkvoorzieningen.

Frictiekosten en investeringen:

- Inventariseren van de hiaten in het aanbod.
- Gesprekken met partners over uitbreiding collectieve voorzieningen.
- Uitwerken gedetailleerde businesscase en opzetten collectief aanbod opvoedondersteuning en ondersteuning voor jeugdigen.

Planning tot realisatie

Collectief aanbod opvoedondersteuning:

Augustus 2025 – maart 2026: Voorbereiding op de opstart van collectieve opvoedondersteuning, inclusief gesprekken met partners, het uitwerken van een gedetailleerde businesscase en het werven van personeel.

Maart 2026 en verder: Beginnen met het verwijzen naar collectieve opvoedondersteuning in plaats van maatwerkvoorzieningen.

Collectief aanbod

ondersteuning voor jeugdigen:

Augustus 2025 – maart 2026: Inventariseren van de wensen en hiaten in het aanbod. Inclusief gesprekken met partners, het uitwerken van een gedetailleerde businesscase en het werven van personeel.

Maart 2026 – en verder: Beginnen met het verwijzen naar collectieve opvoedondersteuning in plaats van maatwerkvoorzieningen.

Financiële planning		Taakveld: 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	25.000		25.000		-25.000
2027	30.000		30.000		-20.000
2028	30.000		30.000		-20.000
2029	30.000		30.000		-20.000

VS10 - Omvang college

Beschrijving

College bestaat uit 1 burgemeester en 4 fte aan wethouders in plaats van 5 fte aan wethouders. Het aantal collegeleden neemt vanaf de nieuwe coalitieperiode af met 1 fte.

Gevolgen

De maatschappelijke effecten van een compacter college zijn het volgende:

1. Er komt meer druk te staan op de overige wethouders en de burgemeester als dezelfde taken en portefeuilles met minder collegeleden uitgevoerd en bestuurd dienen te worden. Dit gevolg kan beheerst worden door als college te prioriteren: welke taken worden niet meer uitgevoerd en aan welke regio- en netwerkactiviteiten neemt de Krimpenewaard op bestuurlijk niveau niet meer deel.
2. Het college is minder zichtbaar. De huidige activiteiten en bezoeken waar het college voor uitgenodigd wordt, worden verdeeld onder minder wethouders. Dit betekent dat het college aan minder activiteiten en bezoeken kan deelnemen en het college minder zichtbaar is in de samenleving.

Toelichting wijzigingen

De maatschappelijke gevolgen zijn uitgebreider toegelicht. De zin 'er is minder ondersteuning nodig', is weggehaald, effecten op de overhead/bedrijfsvoering worden centraal berekend.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

Frictiekosten:

- Een compacter college kan leiden tot wachtgeld en frictiekosten m.b.t. de FTE besparing. Bij de uitwerking is uitgegaan dat er pas overgegaan wordt naar een compacter college na de verkiezingen, zodat er geen frictiekosten ontstaan m.b.t. zittende bestuurders. Wachtgelden zijn niet te voorspellen, deze kunnen ook ontstaan door aftreden vanwege een gewijzigde coalitie.

Risico's

- De keuze voor het aantal collegeleden is aan de nieuwe coalitie, na de verkiezingen – waardoor onzeker is welke meerderheden nodig zijn voor een (meerderheids-)coalitie. Door het college te klein te maken is het ook lastiger om te komen tot een evenwichtige verdeling te komen tussen partijen;
- De werkdruk kan voor wethouderskandidaten zo hoog zijn dat – de meer ervaren kandidaten – afhaken en daarmee ook de kwaliteit van het college afneemt;
- Met minder tijd voor sturing vanuit de wethouders is het risico dat de aansluiting van het ambtelijk werk met de politieke wensen van de raad te klein wordt, waardoor dit werk minder effectief is.
- In het algemeen neemt ziekte en uitval van wethouders in het land toe, deze maatregel kan leiden tot versterking van deze trend.

Planning tot realisatie

Een compacter college kan gerealiseerd worden na de coalitieonderhandelingen n.a.v. gemeenteraadsverkiezingen in maart 2026. Toch blijft de keuze aan de onderhandelende partijen.

Financiële planning		Taakveld: 0.1 Bestuur			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	.		65.000	0,5	
2027	.		130.000	1	.
2028	.		130.000	1	.
2029	.		130.000	1	.

*) de frictiekosten op personeel zijn generiek berekend en omgeslagen per fte besparing.

NBZ06 - Activiteiten raad

Beschrijving

Door een deel van de raad is gevraagd om een bezuinigingsvoorstel te onderzoeken met de volgende vraag:

Een besparing op kosten van activiteiten voor de raad, zoals:

- Eindejaarsbijeenkomst
- Ochtenddeel heidag
- Fractiebudgetten verlagen (50%)

Deze vraag is als volgt uitgewerkt:

- Representatie (o.a. bloemen)
- De fractievergoeding halveren op het vaste deel van de vergoeding
- Het ochtend programma van de heidag van de raad laten vervallen
- Geen hapjes meer na de commissievergaderingen
- Geen eindejaarsbijeenkomst
- Bijstelling van de begroting op de praktijk van digitaal notuleren

Gevolgen

Er wordt bespaard op kleine activiteiten die bijdragen aan de sociale cohesie in de raad.

Toelichting wijzigingen

De vraag is nader uitgewerkt.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

Geen

Planning tot realisatie

Alle besparingen kunnen vanaf 01-01-2026 ingezet worden

Financiële planning		Taakveld: 0.1 Bestuur			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	15.700		15.700		.
2027	15.700		15.700		.
2028	15.700		15.700		.
2029	15.700		15.700		.

NC06 - Vrij toegankelijke dagbesteding (dagactiviteiten)

Beschrijving

Door een beperkte verschuiving te maken van individuele verstrekkingen naar collectief en vrij toegankelijk aanbod in het preventief domein, kan op de lange termijn een besparing gerealiseerd worden.

We zien kansen voor laagdrempelige welzijnsactiviteiten als alternatief voor dagbesteding voor ouderen (incl ouderen met dementie) en vervolgens als alternatief voor mensen met een hulpvraag binnen de Geestelijke gezondheidszorg (GGZ) en bij mensen met een lichtverstandelijke beperking (LVB-problematiek), met als doel het verminderen van de vraag naar geïndiceerde zorg. We starten met de dagbesteding voor ouderen te vervangen door een algemene voorziening en breiden vervolgens uit met de andere opties.

Met onze strategie willen we de visie uit het Integraal Beleidskader (IBK) verwezenlijken. Daarom zetten we ons in op (1) versterken van de sociale basis (2) normaliseren (3) algemeen toegankelijk maken van (maatwerk) voorzieningen (collectiveren) en (4) afbakening/inperken van gemeentelijke regelingen om de toegang tot maatwerkvoorzieningen te versmallen. Dit voorstel sluit aan bij de strategie gericht op het algemeen toegankelijk maken van maatwerkvoorzieningen.

Maatregel A:

We zetten met deze maatregel in op het grotendeels vervangen van dagbesteding voor ouderen door een laagdrempeligere welzijnsvoorziening, waar diverse ouderen gebruik van kunnen maken zonder indicatie.

Het betreft niet alleen ouderen die anders een maatwerkvoorziening Wmo zouden ontvangen maar ook een groep minder kwetsbare ouderen. Hierdoor ontstaat een mix van dragende en vragende deelnemers. De algemene voorziening richt zich op het voorkomen en vertragen van instroom in de toekomst (gezondheidswinst is instroom vertragend in de zorg).

Maatregel B:

'Voorzorg- en telefooncirkels' promoten/ opstarten in de kernen i.s.m. welzijnswerk voor ouderen en vrijwilligersgroepen. Gericht op het vergroten van sociale cohesie en grotere samenredzaamheid van ouderen in de toekomst. Het hebben van een sociaal netwerk kan mensen langer mee laten doen aan welzijnsactiviteiten. Kanttekening is dat lange termijn financiële opbrengst zich lastig laat meten.

Maatregel C:

We zetten met deze maatregel in op extra groepsbegeleiding en welzijnsactiviteiten voor een specialistische doelgroep met hogere indicaties met enig perspectief (GGZ). Onderzoeken of hierdoor afschaling volgt.

Gevolgen

Deze maatregel richt zich op het versterken van de sociale basis door het realiseren van meer collectieve en vrij toegankelijke voorzieningen.

- Individuele maatwerkvoorzieningen kunnen vaker worden vervangen door voorzieningen die voor een bredere groep inwoners beschikbaar en toegankelijk (beschikkingsvrij) zijn.
- Lagere kosten voor dagactiviteiten doordat geïndiceerde Wmo ondersteuning wordt uitgesteld of voorkomen. De inzet van welzijnsactiviteiten kan ook naast de inzet van geïndiceerde ondersteuning bestaan waardoor de doelen van een cliënt eerder worden behaald en/of de zorg op den duur kan worden afgeschaald.
- Grotere mate van zelfredzaamheid van inwoners door het bieden van activerende en zinvolle activiteiten in de sociale basis. De zelfredzaamheidsdoelen verschillen per doelgroep: Bij ouderen

(met bijvoorbeeld beginnende dementie) is het doel actief blijven, de mantelzorger ontlasten, langer thuis kunnen blijven wonen en het dementieproces vertragen.

- Bij mensen met o.a. een licht verstandelijk beperking (LVB) zelfredzaam worden of blijven, stabiel blijven etc.
- Bij mensen met problematiek in de geestelijke gezondheidszorg (GGZ-problematiek) is zelfredzaamheid verbeteren, de mantelzorger ontlasten, stabiel blijven en zinvolle activiteiten dragen bij aan het herstel.

Toelichting wijzigingen

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

Risico's:

- Forse wijziging van het welzijnswerk en andere partners. Dat vraagt tijd en capaciteit voor organisatie en vergroten deskundigheid.
- De uitvoering is afhankelijk van vrijwilligers. Vrijwilligers zijn moeilijk beschikbaar en vrijwilligers moeten continue begeleid en geworven worden.
- Motivering inwoners voor deelname aan groepsactiviteiten. Het is niet te verwachten dat cliënten die nu een maatwerkvoorziening Wmo hebben, allemaal te motiveren zijn voor een algemene voorziening. Bij nieuwe cliënten is dat naar verwachting makkelijker, Het betreft dan ook een ingroeimodel.

Eenmalige investering

- Organisatiekosten WelZijn Krimpenerwaard voor inrichten algemene voorziening. Schatting €15.000,-

Planning tot realisatie

Oprichten groepswerk :

aug 2025- dec 2025: Informeren partners en vrijwilligers met nieuwe aanpak

jan-dec 2026: Subsidieopdracht welzijn aanpassen en voorbereiding voor oprichten algemene voorziening

jan 2026: Start

2028: Evaluatie

Financiële planning		Taakveld: 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	.		.		-15.000
2027	25.000		25.000		.
2028	50.000		50.000		.
2029	50.000		50.000		.

VS44 - Maatwerkvoorzieningen (Jeugd)

Beschrijving

Het Rijk regelt de afbakening binnen de Jeugdwet niet volledig in de verschillende wetten. Dit betekent dat het aan lokale gemeenten is om hierop aanvullend beleid vast te stellen. In lijn met de landelijke beweging tot afbakening van de Jeugdwet en onze eigen beleidsmatige ambitie, scherpen wij de kaders aan waarbinnen een beroep kan worden gedaan op de maatwerkvoorzieningen van de Jeugdwet en definiëren wij duidelijker de reikwijdte van de gemeentelijke verantwoordelijkheid.

Wij passen de verordening zodanig aan dat bepaalde voorzieningen niet meer of in mindere mate worden verstrekt. Dit houdt in dat we richtlijnen aanscherpen ten aanzien van de minimale en maximale inzet van maatwerkvoorzieningen in de jeugdhulp.

De beoordeling of jeugdhulp noodzakelijk is, wordt uitgevoerd door de wettelijke verwijzers: de gemeente, jeugdartsen, kinderartsen, huisartsen, de gecertificeerde instellingen (jeugdbescherming en jeugdreclassering) en de kinderrechter. De gemeente draagt de financiële verantwoordelijkheid voor de jeugdhulp die door zowel haarzelf als andere wettelijke verwijzers wordt geïndiceerd.

We zien o.a. mogelijkheden bij:

- Striktere toepassing van jurisprudentie:

Het nauwgezet volgen van de stappen die de Centrale Raad van Beroep voorschrijft bij aanvragen en herindicaties.

- Duidelijkere afbakening van verantwoordelijkheden:

Heldere richtlijnen vaststellen over de gemeentelijke verantwoordelijkheid bij complexe vraagstukken, zoals complexe (v)chtscheidingen, procesregie en onderwijsvraagstukken.

- Versterking samenwerking met externe verwijzers:

Het intensiveren van de samenwerking en afstemming met externe wettelijke verwijzers, conform de maatregelen die hierop gericht zijn.

Gevolgen

Het aanpassen van de verordening of nadere regels beïnvloedt de afbakening van de Jeugdwet alleen binnen de gemeente als verwijzer.

- Lichte hulpvragen worden minder frequent en onnodig doorverwezen naar zwaardere hulp.

- Inwoners kunnen vaker een afwijzing op hun aanvraag krijgen, dit kan leiden tot meer negatieve ervaringen en een toename van bezwaren.

- Inwoners kunnen gaan shoppen bij andere verwijzers.

- Het verhoogd duidelijkheid voor alle betrokkenen. Een expliciete afbakening zorgt ervoor dat jeugdhulpaanbieders, jeugdigen, hun gezinnen en verwijzers beter begrijpen welke hulp onder de gemeentelijke verantwoordelijkheid valt en welke niet. Dit voorkomt misverstanden en schept heldere verwachtingen.

- Stimulering van een wenselijke cultuur. Een duidelijke afbakening draagt bij aan een cultuur waarin de verantwoordelijkheden van ouders, verzorgers en het sociale netwerk worden benadrukt. Hierdoor wordt jeugdhulp ingezet waar het echt nodig is, en worden lichtere hulpvragen binnen de eigen kring opgelost.

- Efficiënter gebruik van middelen. Met een duidelijk omliggende jeugdhulpplicht kunnen we als gemeenten hun middelen effectiever inzetten, waardoor wij beter in staat zijn om prioriteiten te stellen en de beschikbare budgetten te beheren.

De duidelijkheid leidt tot een verschuiving van werkzaamheden binnen de bestaande formatie. Van het onderzoeken of bepaalde zorg en ondersteuning wel of niet wordt ingezet naar het voeren van complexere gesprekken met inwoners over de afwijzing.

Toelichting wijzigingen

De maatregel legt niet de focus op minimaliseren of maximaliseren van uren bij verstrekkingen van maatwerkvoorzieningen maar wordt gebaseerd op het formuleren van visie/opvattingen over wat we goed genoeg vinden (normaliseren).

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

De concrete afbakening van de Jeugdwet door de raad is een cruciale factor voor de uitvoerbaarheid en haalbaarheid van deze maatregel. Indien de raad besluit minimaal af te bakenen is daarmee de besparing ook minimaal.

- Wanneer maatschappelijke opvattingen van verwijzers en politiek te ver uiteen komen te liggen, wordt er vaker doorverwezen naar zwaardere producten als de lichte niet worden vergoed. (upcoding)
- Omdat de Jeugdwet meerdere verwijzers kent waarop afbakening van de jeugdwet in de verordening en nadere regels geen invloed heeft, kan dit leiden tot een stijging van het aantal verwijzingen door andere verwijzers. Dit kan mogelijk resulteren in hogere kosten door de inzet van duurdere zorg en het minder snel inschakelen van lichtere hulp in het voorliggend veld.
- Vooraf dient een goede maatschappelijke dialoog te worden gevoerd.
- Aanpassingen van verordeningen en regels moeten juridisch worden getoetst.
- Er moet extra geïnvesteerd worden in versterking van de sociale basis (de welzijnsorganisaties) om te voorzien in passende collectieve en vrij toegankelijke voorzieningen.
- Het is nodig om de capaciteit voor het voeren van moeilijkere gesprekken en afhandelen van bezwaren van inwoners te vergroten.

Planning tot realisatie

Maart-september 2025: Voeren maatschappelijke dialoog over normaliseren intern, college/raad ketenpartners.

september 2025 - september 2026: Aanpassen verordening/nadere regels

okt-dec 2026: besluitvorming verordening/nadere regels / voorbereiden implementatie.

2027 en verder: Uitvoering

Toelichting: toepassing van nieuwe verordening vindt plaats bij herindicaties en nieuwe indicaties.

Derhalve vindt effectuering van afbakening in toenemende mate plaats over de jaren 2027 t/m 2029.

Volgens de huidige planning start het proces voor de aanpassing van de verordening in juni 2026, zodat zowel intern als met relevante partners een zorgvuldig traject kan worden doorlopen. Het aanpassen vindt plaats in 2 fasen. Een deel van de aanpassingen in 2025 (mn jurisprudentie) en een deel in 2026.

Financiële planning		Taakveld: 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	30.000		30.000		-20.000
2027	120.000		120.000		-20.000
2028	120.000		120.000		-20.000
2029	120.000		120.000		-20.000

BIJ07 - Kostendekkendheid lijkbezorgingsrechten

Beschrijving

Een deel van de raad heeft de volgende bijstelling voorgesteld:

Voorgesteld wordt een verbeterde kostendekking door het verlagen van het niveau van dienstverlening

Met deze maatregel zullen de lijkbezorgingsrechten nog lang niet kostendekkend zijn en de hoop bestaat dat er begrip zal zijn voor deze beperkte ingreep. Aangezien het volledig kostendekkend maken van de lijkbezorgingsrechten niet haalbaar is omdat dit tot tarieven zou leiden die onbetaalbaar voor de burgers zijn, wordt hier voor een beperkte verhoging gekozen. Ook moet worden onderzocht of, hoe en voor hoeveel er kan worden bespaard op het niveau van dienstverlening en het onderhoud. Opbrengstverwachting tezamen is 200.000,-

Dit is als volgt uitgewerkt:

Optie 1: Het werk op de begraafplaatsen (groenonderhoud, het ruimen en openmaken van graven) wordt minder uitbesteed (besparing van 35.000 euro).

Optie 2: Kostendekkendheid met 10% verhogen (162.569 euro)

De reserve van begraven, (deels) gesloten begraafplaatsen en het aanpassing van kwaliteitsniveau vallen buiten de scope van de vraag. Zij worden in het kader van het (toekomstig) beleidsplan begraven in beeld gebracht. Indien hier aantrekkelijkere of betere opties uit voortkomen wordt de mogelijkheid hiermee bijgesteld.

Gevolgen

Door het werk minder uit te besteden (ruimen- en openmaken van graven) en meer zelf te doen, komt er een besparing van 35.000 euro. Voor het open- en dichtmaken van graven moet wel extra formatie aan het team worden toegevoegd (ca. 60.000 euro). Deze kosten zijn al verrekend in de 35.000 euro, inclusief overheadkosten.

Om de kostendekkendheid te verhogen met 10%, moet je 160.000 euro aan extra inkomsten ophalen. Het verhogen van de tarieven afkoop onderhoud en kopen graf worden gestort in de voorziening en heeft vrijwel geen effect op de kostendekkendheid. De begrafenisrechten en overige opbrengsten moeten stijgen met 36,25% om de 160.000 euro op te halen.

Het tarief voor bijvoorbeeld het begraven wordt dan geen € 1.787,59 maar € 2.435,59.

Toelichting wijzigingen

Om te komen tot 2 ton betere kostendekkendheid, hebben we de opties uitbesteed werk (optie 1) en de verhoging van begrafenisrechten en overige opbrengsten (optie 2).

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

De capaciteit wordt uitgebreid om de graven te openen en te sluiten, maar: ten alle tijden moet hier een beheerder bij aansluiten. In het eentje een graf graven/sluiten is wettelijk niet toegestaan.

Door tarieven te verhogen bestaat het risico dat begraven voor een aantal mensen te duur wordt. Zij kiezen dan voor andere opties. Dit kan weer tot gevolg hebben dat de inkomsten dalen en de kostendekkendheid afneemt.

Planning tot realisatie

De legesverordening moet aangepast worden voor de verhoging van de tarieven. Hierdoor kan de verhoging van de kostendekkendheid per 2027 ingaan.

De andere maatregelen worden nog integraal afgewogen in het kader van de nota begraven. Daarom is ook voor deze maatregelen uitgegaan van verwerking vanaf 2027.

Financiële planning		Taakveld: 7.5 Begraafplaatsen en crematoria			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	.		.		.
2027	197.569		197.569		.
2028	197.569		197.569		.
2029	197.569		197.569		.

VS02 - Advisering en ontwikkeling

Beschrijving

Verbetering van de dienstverlening betreft het organiseren van de (digitale) dienstverlening en enkele activiteiten (metingen) die het inwonersperspectief toevoegen aan onze dienstverlening. We zetten de adviseur(s) in op het houden van inwoner- en klanttevredenheidsonderzoeken op basis van het huidige beleid en de huidige stand van ontwikkelingen.

We zetten in deze mogelijkheid 1 fte minder in op de functie van adviseur dienstverlening waardoor er geen sprake meer is van advisering en uitvoering bij projecten en doorontwikkelingsvraagstukken. Dit betreft doorontwikkeling beleid en visie op dienstverlening, doorontwikkeling digitale dienstverlening (website), doorontwikkeling proactieve dienstverlening (waar de inwoner mag rekenen op proactief verlenen van diensten en producten als de gemeente op de hoogte is van het recht daarop), activiteiten en klantreizen om processen en dienstverlening te verbeteren, etc.

Gevolgen

- De kwaliteit, effectiviteit, snelheid en toegankelijkheid van de dienstverlening wordt afhankelijk van individuele ambtenaren en teams. De dienstverlening naar inwoners wordt dan minder consistent. Op den duur loopt daardoor de efficiëntie terug. Dit kan leiden tot een verminderd vertrouwen van inwoners in de overheid.
- Het terugschroeven van de inzet op dienstverlening leidt ertoe dat we minder snel mee kunnen bewegen met verbeteringen op het gebied van (digitale) dienstverleningsprocessen. We stellen ons op als late volger. Dit leidt geleidelijk tot een afname van kwalitatief goede dienstverlening en tijdverlies bij de uitvoering van de dienstverlening mede omdat efficiënte (digitale) dienstverleningsprocessen ook positief zijn voor de snelheid van werken van ambtenaren. Op den duur zal er sprake zijn van achterlopen i.p.v. het zijn van een late volger.
- Door het als gemeente niet doorvoeren van ontwikkelingen en verbeteringen gaan de verwachtingen van inwoners en wat we als gemeente kunnen bieden verder uit elkaar lopen. De verwachtingen van de inwoners stijgen mee met de mogelijkheden die men elders ervaart. Dit kan leiden tot een afname van de burgers tevredenheid.

Toelichting wijzigingen

Nadere specificering in de beschrijving aangebracht van de activiteiten die niet meer plaatsvinden door de bezuiniging van 1 fte.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

Risico's

Door het ontbreken van ondersteuning en actieve kennisoverdracht op het gebied van de dienstverlening, neemt de werkdruk toe en vertraagt de standaardisering van processen. Hierdoor kunnen de kosten voor interne opleidingen stijgen.

Planning tot realisatie

2025:

Administratief verwerken van de vermindering van fte's.

Personeel afvloeien: richten we dan op 2029 gerealiseerd. Zo kan er een goed proces rond herplaatsing en/of werk-naar-werk plaatsvinden. Informeren medewerker

2026/2027:

Herplaatsen van medewerker op een andere functie.

Financiële planning		Taakveld: 0.4 Overhead			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	.		0		.
2027	.		0		.
2028	.		0		-30.000
2029	.		104.000	1	.

*) de frictiekosten op personeel zijn generiek berekend en omgeslagen per fte besparing.

VS19 - Cultureel erfgoed

Beschrijving

We minderen de instandhoudingssubsidie voor gemeentelijke monumenten.

Deze subsidie compenseert de financiële meerkosten die horen bij de monumentenstatus. Bijvoorbeeld onderhoud op basis van restauratie en de legeskosten.

Het voorstel is de subsidies in de hele gemeente gelijk te trekken aan de regeling voor het beschermd dorpsgezicht Lekkerkerk. Zowel het uitkeringspercentage als het maximaal uit te keren bedrag worden daarvoor verlaagd.

Een mindering van de instandhoudingssubsidie voor gemeentelijk monumenten levert een besparing op gelijk aan de eerdere prognose.

In dit voorstel wordt niet bezuinigd op Open Monumentendag (OMD). OMD wordt sinds 2 jaar uitbesteed aan Stichting Promotie Krimpenervaard (SPK). Dit is in 2025 het laatste jaar op incidenteel budget. Vanaf 2026 wordt deze ondergebracht in de subsidieregeling Cultuur gemeente Krimpenervaard.

Gevolgen

- Door een versoepelde subsidie kunnen restauratieachterstanden ontstaan bij gemeentelijke monumenten. Door restauratieachterstanden neemt de ruimtelijke kwaliteit in het straatbeeld af, met een verminderd aantrekkelijke uitstraling voor Krimpenervaard als locatie om te wonen, werken en recreëren
- In de aanwysronde van 2023 en in 2025 zijn er nieuwe monumenten aangewezen (totaal ca. 40) waarbij de instandhoudingssubsidie onderdeel was van de voorwaarden behorende bij de status. Versoepeling vindt plaats kort na het verkrijgen van de monumentenstatus
- Het versoepelen van de instandhoudingsubsidie werkt door in het monumentenbeleid
 - 1- Bij het aanwijzen van de monumentenstatus op vrijwillige basis kan de animo afnemen doordat de meerkosten minder financieel gecompenseerd worden.
 - 2- De welwillendheid van eigenaren bij het aanwijzen door het college zal verminderen

Toelichting wijzigingen

Aangezien het budget van OMD niet structureel is voorzien en gering is in opbrengst, is dit als onderdeel niet meer opgenomen in deze uitwerking.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

Risico's

- Meer monumenteneigenaren maken gebruik van de subsidie waardoor het subsidieplafond wordt bereikt.
- Als de complexiteit van subsidieaanvragen toeneemt kan de interne capaciteit toch onvoldoende blijken.
- Voor aanvang van de wijziging worden er veelvuldig aanvragen volgens de oude regeling ingediend
- Als de complexiteit van subsidieaanvragen toeneemt kan de interne capaciteit toch onvoldoende blijken.

Planning tot realisatie

aanpassing van de subsidieverordening

- Opstellen, communiceren en vaststellen wijziging subsidieverordening (Q2 tot Q4 2026)
- In werking treden 1/1/2027
- Procesbeschrijving opstellen voor de interne afhandeling
- Inhuurwerkzaamheden beëindigen

Financiële planning		Taakveld: 5.5 Cultureel erfgoed			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	23.000		23.000		0
2027	60.000		60.000		.
2028	60.000		60.000		.
2029	60.000		60.000		.

VS22 - Energietransitie

Beschrijving

Door de bijdrage te versoberen wordt bespaard op (het stimuleren van) de energietransitie. Dit betreft dan bijvoorbeeld een bijdrage voor het Servicepunt Energietransitie Bedrijven (SEB), de inzet van Energiecoaches en de inzet van het Energieloket die hier nu uit worden betaald.

Gevolgen

Er wordt minder hulp aan de samenleving geboden om de energietransitie mogelijk te maken. De samenleving profiteert dan ook minder van de (energie)kosten die bespaard kunnen worden. Dit betreft bijvoorbeeld het wegvallen van of het versoberen van de bijdrage aan het Servicepunt Energietransitie Bedrijven (gericht op het stimuleren van 'zon op dak' bij ondernemers), de inzet van energiecoaches (gericht op advies voor het besparen van energie bij inwoners) en de inzet van het bestaande Energieloket.

Toelichting wijzigingen

De tekst is geactualiseerd.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

De versoering van de bijdrage kan ten koste gaan van initiatieven in de samenleving die ondersteuning nodig hebben. Denk aan het stimuleren van pilots, het ondersteunen van energiecoaches en de inzet van een Servicepunt Energietransitie Bedrijven (SEB) die inzet op het ondersteunen van ondernemers, onder andere op het gebied van Zon op dak en slim omgaan met energie via Energiehubs. Dit kan zorgen voor een vertraging op het gebied van (ondersteuning in) de energietransitie in de gemeente.

Planning tot realisatie

Q3 2025 - Definitief Raadsbesluit over de mogelijkheden in de Meerjarenbegroting
 Q3 - Q4 2025 - Voorbereiden bijstellen (bestaande) regelingen en/of plannen
 Q1 2026 - Regelingen en/of plannen intrekken en/of bijstellen
 2026 - Lopende zaken afwikkelen

Financiële planning		Taakveld: 7.4 Milieubeheer			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	55.000		55.000		.
2027	55.000		55.000		.
2028	55.000		55.000		.
2029	55.000		55.000		.

VS25 - Klimaatadaptatie

Beschrijving

Niet-water gerelateerde initiatieven binnen het uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie worden verlaagd. Bij deze versoering gaan we ervan uit dat we maatregelen met betrekking tot het thema Hitte (voorkomen van hittestress) niet meer uitvoeren.

Toelichting:

Via een landelijke aanpak wordt Nederland voorbereidt op de gevolgen van klimaatverandering. Dit gebeurt vanuit 2 programma's: de Nationale Adaptatie Strategie (NAS) en het Delta Programma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA). In het DPRA (onderdeel van het nationale deltaprogramma) is afgesproken dat Nederland in 2050 zo goed mogelijk klimaatbestendig en waterrobuust is ingericht en bij (her)ontwikkelingen geen extra risico op schade en slachtoffers ontstaat voor zover dat redelijkerwijs haalbaar is.

Vanuit de hiervoor door u vastgestelde Klimaatadaptatiestrategie (Raad 21 december 2021) is het Uitvoeringsagenda opgesteld die als bijlage 4 in het eveneens door u vastgestelde Programma Riolering & Klimaatadaptatie 2023-2027 (Raad 30 mei 2023) is opgenomen.

Bij de gevolgen hebben we nader aangegeven welke onderdelen we niet meer uitvoeren.

Gevolgen

Geen uitvoering van niet-water gerelateerde initiatieven uit de Uitvoeringsagenda die in het Programma Riolering & Klimaatadaptatie 2023-2027 zijn opgenomen, met name:

Maatregel 3.9 "Opstellen hitteplan"; voor dit al opgestelde plan waarmee betrokkenen weten te handelen bij hitte is jaarlijks € 25.000 gelabeld om hittestress gerelateerde projecten te bekostigen. In relatie tot deze vervalt eveneens maatregel 2.3 "Klimaatadaptatie op scholen", die vanuit voornoemd budget wordt bekostigd.

Maatregel 5.3 "Bij aanpassingen in openbare ruimte: hitte-eiland effect verminderen"; voor de cyclusperiode van 5 jaar is een investeringsbudget van € 500.000 beschikbaar om IBOR-projecten meer klimaatadaptief in te richten. Gebaseerd op 5 IBOR-projecten per jaar is jaarlijks een bedrag van € 100.000 beschikbaar. 10% is hiervan (€ 10.000) is beschikbaar voor hitte gerelateerde maatregelen.

Maatregel 5.4 "Bij aanpassingen in openbare ruimte: versterken natuur en biodiversiteit"; voor de cyclusperiode van 5 jaar is een investeringsbudget van € 500.000 beschikbaar om IBOR-projecten meer klimaatadaptief in te richten. Gebaseerd op 5 IBOR-projecten per jaar is jaarlijks een bedrag van € 100.000 beschikbaar. 10% is hiervan (€ 10.000) is beschikbaar voor biodiversiteit gerelateerde maatregelen.

Door het structureel uitstellen van het aanpakken van hittestress gerelateerde projecten kan bij langdurige hitteperiodes de gezondheidsrisico's van kwetsbare doelgroepen worden overschreden.

Toelichting wijzigingen

Van de klimaatthema's vallen de uit te voeren maatregelen voor de thema's Wateroverlast, Overstroming en Droogte binnen het door u op 30 mei 2023 vastgesteld Programma Riolering en Klimaatadaptatie 2023-2027 (PR&K). De maatregelen voor het thema Hitte zijn niet-water gerelateerd en mogen niet vanuit het PR&K worden gedekt. Deze maatregelen worden daarom vanuit de Algemene middelen bekostigd.

Om een directe bezuiniging door te kunnen voeren kunnen alleen de maatregelen met betrekking tot het thema Hitte worden betrokken.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

Het structureel uitstellen van het aanpakken van hittestress gerelateerde projecten zal bij langdurige hitteperiodes leiden tot gezondheidsrisico's bij kwetsbare doelgroepen.

De schade als gevolg van Hitte loopt op.

In de Klimaatschadeschatter, zie bijlage (www.klimaatschadeschatter.nl) is een schatting gemaakt van de kosten voor het thema Hitte in de periode 2018-2050. Hierin zijn de kosten berekend voor 2 situaties:

1. Het huidige klimaat verandert niet verder, het blijft ongewijzigd. Voor het ongewijzigde klimaat is een grove schatting gemaakt van de kosten voor ziekenhuisopnames en bestrijding van de eikenprocessierups.
2. Het klimaatscenario waarin het klimaat sterk verandert: het WH-scenario. Voor dit scenario is een grove schatting gemaakt van de kosten voor sterfte, ziekenhuisopnames en vermindering van arbeidsproductiviteit.

N.B.: De onder punt 1. genoemde aspecten zijn de thema's waarvoor de kosten in de Klimaatschadeschatter (KSS) berekend zijn. Maar er zijn meer hitte-effecten te verwachten. In deze versie van de KSS zijn dus nog niet alle schades opgenomen, daarom zullen de werkelijke kosten voor alle situaties hoger zijn.

Planning tot realisatie

Direct per 1-1-2027

Financiële planning		Taakveld: 7.4 Milieubeheer			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	.		0		
2027	26.000		26.000		.
2028	26.000		26.000		-6.000.
2029	26.000		46.800	0,2	.

*) de frictiekosten op personeel zijn generiek berekend en omgeslagen per fte besparing.

VS30 - Inrichtingskwaliteit groen

Beschrijving

Om de kosten te verlagen, beperken we de inrichtingskwaliteit tot de onderdelen bomen en beplanting.

Bomen: We stappen over op het aanplanten van kleinere plantmaat van de nieuwe bomen: in plaats van aanplanten van boommaat 20/25, verlagen we de maat naar 16/18.

Beplanting: In plaats van volledige renovatie van de beplanting, vullen we de bestaande plantvakken aan met nieuwe beplanting.

Gevolgen

De maatregelen zullen leiden tot een minder verzorgd, groen straatbeeld, door minder dichtgegroeide beplanting en kleinere bomen. Dit kan resulteren in meer meldingen over de openbare ruimte en een afname van de bewonerstevredenheid

Door het aanplanten van kleinere bomenmaat duurt het langer voordat de bomen volwassen zijn en een volwaardige kroon ontwikkelen. Dit heeft als gevolg dat het langer duurt voordat de bomen schaduw kunnen bieden en hittestress kunnen voorkomen. Bovendien dragen bomen en beplantingen bij aan het afvangen van fijnstof, het vastleggen van CO₂.

Kleinere bomen bieden minder schuilgelegenheid voor vogels en insecten.

Doordat het langer duurt dat bomen groot zijn is de straat minder aantrekkelijk - de woonomgeving is minder groen;

Het effect van een groene woonomgeving op de gezondheid en het welzijn van mensen is bewezen. Bij een minder groene woonomgeving verwachten we dat dit effect ook minder is

Doordat we de volledige beplanting renoveren en slechts enkele planten behouden, waarbij de verjonging gefaseerd wordt uitgevoerd, blijft er toch enigszins een groene uitstraling aanwezig, wat leidt tot een gevarieerd beeld.

In het Handboek Openbare Ruimte is omschreven dat standaard de boommaat 20-25 wordt gekozen. Als de boommaat wordt verlaagd naar 16/18, dient het handboek aangepast te worden.

Toelichting wijzigingen

De tekst is gewijzigd, omdat het niet helder en concreet was omschreven. Snelgroeierende bomen hoeven niet per definitie goedkopere bomen te zijn, maar het aanschaffen van bomen in een kleinere maat is wel goedkoper in de aanschafprijs. Daarom hebben we dit in de tekst aangepast.

De bezuinigingsmaatregel om geen Tiny Forest (T23-106) aan te leggen, is komen te vervallen, omdat hierover al een collegebesluit is genomen en de voorbereidingen al ver gevorderd zijn.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

Kleinere bomen zijn gevoeliger voor vandalisme en periodes van droogte, waardoor de kosten van inboet toe kunnen nemen.

Doordat de plantvakken niet volledig opnieuw worden aangeplant, kan de nieuwe beplanting die

tussen de bestaande planten wordt gezet, minder goed aanslaan, wat leidt tot meer uitval en een hoger inboetpercentage. Afhankelijk van weersinvloeden door extreem droge of natte seizoenen kan er meer beplanting uitvallen en is meer inboet nodig en renovatie van plantvakken.

De keuze voor kleinere bomen kan leiden tot ontevredenheid bij bewoners, vooral wanneer zij de bomen liever niet willen verwijderen. Bovendien wordt er een kleine boom teruggeplant, die langer nodig heeft om dezelfde grootte te bereiken als de boom die er oorspronkelijk stond.

Planning tot realisatie

In het Handboek Openbare Ruimte is omschreven dat standaard de boommaat 20-25 wordt gekozen. Als de boommaat wordt verlaagd naar 16/18, dient het handboek aangepast te worden. Is het jaar daarop gerealiseerd.

Doordat wij zelf de bomen aankopen en aangeven welke plantvakken gerenoveerd dienen te worden, kunnen deze maatregelen in de huidige doorlooptijd van het bestek worden doorgevoerd, zonder gevolgen voor de planning.

Financiële planning		Taakveld: 5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	9.000		95.000		.
2027	95.000		95.000		.
2028	95.000		95.000		.
2029	95.000		95.000		.

VS26 - Kostendekkendheid havengelden

Beschrijving

Deze mogelijkheid gaat uit van het verhogen van de tarieven havengelden met 5%.
De opbrengst van de havengelden wordt gebruikt om de kosten te betalen die ontstaan door het gebruik van de havens en de diensten die daar worden aangeboden.
De opbrengst mag niet hoger zijn dan de kosten. De tarieven mogen maximaal kostendekkend zijn.

Gevolgen

- De havengelden komen grotendeels ten laste van mensen die niet staan ingeschreven in onze gemeente en beperkt ten laste van onze inwoners.
- Door een hoger tarief betalen ze (meer) mee aan de voorzieningen in onze havens.

Toelichting wijzigingen

N.v.t.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

- Dit kan leiden tot minder bezoeken aan de havens (in Ouderkerk aan den IJssel beroepsvaart en in Schoonhoven cruiseschepen) en daardoor tot minder mensen die geld besteden bij de horeca en detailhandel.
- Dit kan leiden tot minder bezoeken aan de havens en daardoor tot minder inkomsten aan havengelden (lager percentage kostendekkendheid). Dit was in het verleden niet het geval, ook niet bij een extra tariefstijging (boven de inflatie).
- Partijen hebben het recht om zich te kunnen voorbereiden op het verhogen van belastingen. Zorgvuldige en tijdige communicatie met de belastingplichtigen is een vereiste.
- Er is bezwaar en beroep mogelijk.

Planning tot realisatie

Om de invoering te realiseren dienen de volgende stappen genomen te worden:
Q3 2025: voorlopig besluit tot extra verhoging van de tarieven havengelden (Kadernota)
Q3/Q4 2025: communicatie over extra verhoging van de heffing
Q4 2025: vaststelling van de verordening door de raad (Begrotingsraad)

Financiële planning		Taakveld: 2.4 Economische havens en waterwegen			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	.	3.800	3.800		.
2027	.	3.00.	3.800		.
2028	.	3.800	3.800		.
2029	.	3.800	3.800		.

VS05 - Invulling Kabinetszaken

Beschrijving

Er wordt gericht invulling gegeven aan Kabinetszaken door meer bijeenkomsten gezamenlijk vorm te geven en een andere rol te vervullen bij bijvoorbeeld 4 en 5 mei en Veteranendag. Daarnaast wordt de nieuwjaarsreceptie minder uitbundig georganiseerd.

De mogelijkheid is uitgewerkt als versoering in plaats van het geheel laten vervallen van bijdragen aan de activiteiten. De opbrengst is daarom lager dan de eerdere prognose.

Gevolgen

Er is sprake van minder directe nabijheid, betrokkenheid en zichtbaarheid van het college. De gevoelde waardering staat meer op afstand.

Door een meer sobere uitvoering van evenementen ervaren inwoners, ondernemers, werknemers, veteranen en vrijwilligers minder waardering.

Toelichting wijzigingen

De mogelijkheid is uitgewerkt als versoering: financiële bijdragen aan de activiteiten worden verlaagd maar niet geschrapt.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

Planning tot realisatie

Keuze raad Q2 2025

Opstellen nieuwe opzet voor genoemde evenementen Q4 2025

Nieuwsreceptie vanaf 1/1/2027 in het nieuwe gemeentehuis.

Financiële planning		Taakveld: 0.1 Bestuur			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	5.000		5.000		.
2027	10.000		10.000		.
2028	10.000		10.000		.
2029	10.000		10.000		.

BIJ11a - Recreatie en toerisme

Beschrijving

We bouwen in 3 jaar de subsidie aan de marketingorganisaties met ca 35% af.

De huidige subsidie (€ 175.000,-) is beschikt tot en met 2025. Jaarlijks bouwen we deze subsidie af met 15.000,- / jaar in 2026, 2027, 2028 en 2029.

Daarnaast bouwen we de meerjarige subsidies af, deze lopen met een bedrag van € 6.608,- tot en met 2027 (Zilverdag en natuurmarathon).

We trekken ons terug uit alle regionale verbanden op het gebied van Recreatie en Toerisme, behalve die van het Groene Hart en doen geen onderzoeken meer voor beleid. We blijven de taken doen die voortvloeien uit de omgevingswet.

Het taakveld kan dan van 1,17 fte naar 0,67 fte afgebouwd worden, een besparing van 0,5 fte.

Gevolgen

- Er is minder aandacht voor gebiedsmarketing en de promotie van ons gebied. Dit kan gevolgen hebben voor het aantal bezoekers aan de Krimpenerwaard en daarmee met de inkomsten uit toeristenbelasting. Ook kan het gevolgen hebben voor de inkomsten voor de horeca, detailhandel en musea.
- Onzeker is of alle activiteiten die vanuit de marketing worden ondersteund en geregeld zoals de Zilverdag, Open Monumentendag, folderdistributie, evenementenagenda, website www.indekrimpenerwaard.nl, promotie en actualisatie van wandel- en fietsroutes blijven bestaan.
- Onze invloed in , Cheese Valley en de Oude Hollandse Waterlinie stopt.
- Het is onzeker of de opgebouwde brede samenwerking tussen de ondernemers in de gehele Krimpenerwaard, bijvoorbeeld door de Krimpenerwaard cadeaubon en de "koop-lokaal"acties in stand blijft.
- De marketingorganisatie ontvangt ook nu nog een reelee bijdrage voor haar activiteiten, maar moet op zoek naar alternatieve inkomsten, bijvoorbeeld door verbreding van haar activiteiten naar andere gebieden/gemeenten;

Toelichting wijzigingen

In deze mogelijkheid is uitgegaan van een besparing van 60.000,- op het budget van de marketingorganisatie en 25.000 op beleid en deelname in regionale samenwerkingsverbanden

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

In de aanpak is rekening gehouden met extra inzet, 0,2 fte, op goed (voor) overleg, stapsgewijs afbouwen van de subsidie en aanpassing van het beleid.

Bij de realisatie van de besparing op de formatie is uitgegaan van een proces van natuurlijk verloop, herplaatsing en werk-naar-werkbegeleiding, gericht op het realiseren van de besparing in 2029.

Planning tot realisatie

1. Q3 2025 - Budgetkaders vaststellen
2. Q3 2025 - Bespreken kaders en gevolgen ervan met de marketingorganisaties
3. Q4 2025 - Bespreken kaders en gevolgen niet meer deelnemen aan regionale organisaties
4. Q1 2026 - Vertaling ervan in een nieuw jaarplan en aanpassing subsidiebeleid
5. Q3 2026 - Afspraken maken rond taken medewerkers recreatie en toerisme
6. 2026 2027 2028 - Afbouw budgetten in stappen

Financiële planning		Taakveld: 3.4 Economische promotie			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	30.000		30.000		-30.000
2027	45.000		45.000		.
2028	70.000		70.000		-15.000
2029	85.000		137.000	0,5	.

*) de frictiekosten op personeel zijn generiek berekend en omgeslagen per fte besparing.

VS37 - Zwembaden in eigendom gemeente

Beschrijving

De tarieven van buitenzwembad 't Wilgerak en zwembad De Hofstee worden verhoogd met 10%.

De gemeente is gedeeltelijk aandeelhouder van exploitatie b.v. Waterbos.

In het omgevingsprogramma Sociale basis en maatschappelijke voorzieningen is als gewenste situatie opgenomen het behoud van het huidige aantal zwembaden wetende dat er relatief lage kosten mee gemoeid zijn en de maatschappelijke meerwaarde groot is.

In 2024 is 10% tariefverhoging doorgevoerd bij zowel buitenzwembad 't Wilgerak als zwembad De Hofstee. In 2025 is een tweede verhoging van 6% doorgevoerd. Deze verhogingen zijn iets hoger dan de reguliere indexatie geweest omdat de tarieven van De Hofstee en 't Wilgerak laag te noemen zijn. Zij zijn nu net aan markt conform.

De extra inkomsten hiervan wegen niet op tegen de extra kosten waar zwembaden mee te maken krijgen voor energie en personeel. Per saldo is hierdoor geen sprake van een bezuiniging geweest.

In dit bezuinigingsvoorstel wordt opnieuw een tariefsverhoging van 10% voorgesteld voor buitenzwembad 't Wilgerak en binnenzwembad De Hofstee .

Gevolgen

Het is lastig om te bepalen wat het kantelpunt is tussen meer inkomsten vanuit tariefsverhoging en inkomstenderving door afname van bezoekersaantallen. Opnieuw een tariefsverhoging van deze omvang leidt mogelijk tot minder bezoekers. Dit draagt niet bij aan de gezondheids- en bewegingsdoelstellingen van de gemeente.

Toelichting wijzigingen

De recente ontwikkelingen rond de tarieven van het zwembad zijn toegevoegd.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

De tariefstijging kan bij inwoners vaker leiden tot de keuze om niet te gaan zwemmen. Daardoor draagt het zwembad minder bij aan gezondheids- en bewegingsdoelstellingen.

Door stijging van energie en personeelskosten boven inflatieniveau kunnen kosten toenemen.

Planning tot realisatie

Voor 't Wilgerak kunnen de tarieven na collegebesluit direct worden toegepast. Bij De Hofstee geldt dat na een collegebesluit dit nog moet worden vastgesteld door de Algemene vergadering Aandeelhouders. Beide zouden dus vanaf 2026 gerealiseerd kunnen worden.

Financiële planning		Taakveld: 5.2 Sportaccommodaties			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	.	23.000	23.000		.
2027	.	23.000	23.000		.
2028	.	23.000	23.000		.
2029	.	23.000	23.000		.

VS06 - Kanalen voor dienstverlening

Beschrijving

De kanalen die we gebruiken zijn volgend aan wat er in de samenleving gebruikelijk is (voor nu de huidige kanalen, in de toekomst aangepast aan nieuwe ontwikkelingen, bijv. Al i.p.v. chatbot, BeReal i.p.v. Facebook).

De komende jaren ontwikkelen we niet mee in nieuwe kanalen.

We zijn bereikbaar, meestal op de wijze waarop onze inwoners contact met ons willen hebben.

Deze kanalen onderhouden wij door o.a. inzet techniek en iets minder inzet personele capaciteit, doordat we minder ontwikkelen.

Gevolgen

Naar de inwoners toe betekent het dat we niet beschikbaar zijn voor de nieuwste kanalen, terwijl de inwoner dit wellicht wenselijk zou vinden.

Toelichting wijzigingen

N.v.t.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

Over een aantal jaar lopen we mogelijk veel achter op ontwikkelingen, waardoor er dan extra geïnvesteerd moeten worden om een goede dienstverlening te kunnen blijven aanbieden.

Huidige kanalen, zoals Facebook gaan wellicht over op een nieuw kanaal. Hier kunnen we dan niet in meedoen, omdat we niet mee kunnen ontwikkelen en er geen formatie is om dat kanaal te beheren.

Planning tot realisatie

Dit betreft een besparing op de formatie. We gaan daarbij uit van een proces van natuurlijke verloop, herplaatsing en evt werk-naar-werk begeleiding, gericht op het realiseren van de besparing (uiterlijk) in 2029.

Financiële planning		Taakveld: 0.4 Overhead			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	.		0		.
2027	.		0		.
2028	.		0		-8.100
2029	.		18.090	0,27	.

*) de frictiekosten op personeel zijn generiek berekend en omgeslagen per fte besparing.

NBZ42 - Kostendekkendheid commerciële evenementen

Beschrijving

Een deel van de raad heeft gevraagd de volgende mogelijkheid uit te werken:
Kostendekkendheid leges commerciële evenementen verhogen. Bij voorkeur door het verlagen van kosten, en indien nodig ook het verhogen van baten/leges.

Dit hebben we als volgt uitgewerkt:

De legesopbrengst wordt gebruikt om (een deel van) de gemaakte kosten voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning en/of ontheffing te dekken. De opbrengst mag hooguit kostendekkend zijn. In de praktijk spreekt men van maximaal kostendekkende tarieven. Bij geen enkele gemeente is er sprake van kostendekkende tarieven.

Op dit moment worden er jaarlijks circa 70 vergunningen voor kleine evenementen en circa 6 vergunningen voor middelgrote evenementen aangevraagd. Gezien de tarieven in de regio zouden onze tarieven verdubbeld kunnen worden. De opbrengst van een tariefsverdubbeling is circa € 2.500 en niet significant in het kader van de mogelijkheden.

Daarnaast worden de kosten die verband houden met het organiseren van een evenement nu niet doorberekend aan de aanvrager van het evenement. Het gaat om het leveren van dranghekken, klike's en bebording t.b.v. verkeersmaatregelen en het opruimen van zwerfvuil. Het is mogelijk om deze materialen niet meer of tegen een vergoeding beschikbaar te stellen. De kosten kunnen in rekening gebracht worden bij de aanvrager van de evenementen, maar niet via de leges of een andere belasting. In de berekening is ervan uitgegaan dat we als gemeente geen activiteiten meer ondernemen rondom de commerciële evenementen en daarmee ook geen aanvullende inkomsten genereren via deze mogelijkheid.

Gevolgen

- De organisatoren van deze evenementen zullen hun (extra) kosten verhalen op ondernemers en/of bezoekers.
- Door een hoger tarief wordt meer betaald voor de door de gemeente verleende dienst(en).
- De organisatoren van deze evenementen kiezen wellicht voor een andere locatie/gemeente voor hun evenement, waardoor de beoogde verhoging van de kostendekkendheid alsnog niet behaald wordt.

Toelichting wijzigingen

De raad heeft voorgesteld om de kostendekkendheid van de leges voor commerciële evenementen te verhogen. Dit voorstel is uitgebreid met het voorstel om de levering van materialen en afvalbakken door de gemeente (UOR) bij commerciële evenementen niet meer of tegen een vergoeding beschikbaar te stellen.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

- Hogere tarieven kunnen leiden tot minder aanvragen en daardoor tot minder inkomsten aan leges (lager percentage kostendekkendheid).
- De kans bestaat dat commerciële partijen de aanvraag laten indienen door een stichting of vereniging, omdat die nu onder voorwaarden vrijgesteld zijn van leges bij het aanvragen van o.a. evenementenvergunningen.
- Er is bezwaar en beroep mogelijk.

Planning tot realisatie

De prognose opbrengst (€ 600.000) kan niet verhaald worden op de beperkte aantallen vergunningaanvragen.

Om de verhoging van legestarieven te realiseren dienen de volgende stappen genomen te worden:

Q3 2025: voorlopig besluit tot extra verhoging van deze legestarieven (Kadernota)

Q3/Q4 2025: communicatie over extra verhoging van de tarieven

Q4 2025: vaststelling van de legesverordening door de raad (Begrotingsraad)

In 2026 zal er een nieuw evenementenbeleid worden opgesteld. Daarbij kan het tegen vergoeding beschikbaar stellen van materialen uitgewerkt worden.

Hiervoor dienen de volgende stappen genomen te worden:

2025 Q4 - Overleg met organisatoren

2026 Q1 - Voorlopig besluit tot wijziging van de legestarieven voor evenementenvergunningen (Kadernota)

2026 Q1/Q2 - Vaststellen nieuw evenementenbeleid (o.a. definiëren van commerciële evenementen)

2026 Q3/Q4 - Communicatie over (mogelijke) wijziging legestarieven

2026 Q4 - Vaststelling legesverordening 2027 door de raad (Begrotingsraad)

Financiële planning		Taakveld: 5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	.	2.500	2.500		.
2027	.	2.500	2.500		.
2028	.	2.500	2.500		.
2029	.	2.500	2.500		.

VS16 - Projecten Samen Veilig Ondernemen

Beschrijving

De gemeente komt alleen op uitnodiging nog naar de overleggen van de Samen Veilig Ondernemen (SVO) groepen. Het initiëren en organiseren van de vergaderingen wordt overgelaten aan het initiatief van de groepen zelf. Het trekkerschap van de groepen moet hiervoor binnen de groepen zelf worden belegd.

Het aantal groepen zal hierdoor waarschijnlijk in de toekomst afnemen, zeker als er geen bereidheid in de groep is om het trekkerschap op zich te nemen.

De gemeente blijft, nu in de rol van deelnemer, verantwoordelijk voor alle onderwerpen die door de gemeente moeten worden opgepakt. De acties die hieruit voortkomen worden niet meer gemonitord. Gemeente heeft niet meer de mogelijkheid om in te zetten op organisatie van veiligheidsevenementen ter verbetering van de weerbaarheid en veiligheid van de inwoners en ondernemers.

Gevolgen

- * Het is onduidelijk welke partij de zaken rondom de SVO projecten gaat organiseren.
- * Het is zeer waarschijnlijk dat niet alle projecten blijven bestaan.
- * Iedere deelnemer in een SVO project zit daar namens het eigen netwerk. Als de gemeente als deelnemer aansluit dan zal men verantwoordelijk blijven voor alle onderwerpen die door de gemeente opgepakt moeten worden.
- * Inwoners en ondernemers krijgen, zeker als het gaat om cyberveiligheid en ondermijning, minder inzicht in de veiligheidsissues en maatregelen.
 - In een aantal kernen is de SVO-werkgroep de enige vorm van samenwerking tussen ondernemers. Als een SVO-werkgroep stopt verdwijnt er ook een platform voor de gemeente om onderwerpen (ook uit andere teams dan Openbare Orde en Veiligheid) lokaal met ondernemers te bespreken.
 - Het loslaten van de SVO- structuur maakt de gemeente minder dienstverlenend richting ondernemers en inwoners. Uit vergaderingen komen veel actiepunten. Deze kunnen nu vaak in korte tijd worden opgelost en/of er wordt tijdens de vergadering uitleg gegeven waarom iets niet kan of niet gelijk kan. Dit geeft positief effect heeft op het beeld wat ondernemers hebben van de gemeente.
 - Met name bedrijventerreinen en het buitengebied zijn vatbaar voor ondermijnende criminaliteit. Een goed werkende SVO- werkgroep helpt ondernemers om aandacht te hebben voor de signalen van ondermijnende criminaliteit.
- * Met het stoppen van de coördinatie van SVO projecten en de contacten met het Platform Veilig Ondernemen (PVO) zal ook onze rol als regionaal voorbeeld en trekker voor dit soort projecten en onderwerpen stoppen.

Toelichting wijzigingen

Zie voorgaande

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

- * Er liggen voor bedrijventerreinen en één winkelgebied meerjarige contractuele afspraken vast. Met deze afspraken moet rekening gehouden worden bij de afbouw.
 - Door het wegvallen van de relatie met het Platform Veilig Ondernemen (PVO) zal de financiële en personele ondersteuning wegvallen, voor activiteiten, trainingen voor ondernemers & preventieve veiligheidsprojecten zoals de Knock & Talk gesprekken in het buitengebied.
- * Doordat de aandacht voor schoon, heel en veilig via de werkgroepen afneemt kan er meer

verloedering en onveiligheid ontstaan. Dat trekt vervolgens weer meer criminele activiteiten, extra verloedering aan. Kosten voor herstel van bijv. vandalisme kunnen hierdoor toenemen.

* bij de besparing op de formatie zijn we uitgegaan van een proces van natuurlijk verloop, herplaatsing en werk-naar-werk begeleiding gericht op realisatie van de besparing in 2029;

Planning tot realisatie

1. In beeld brengen van de afspraken bedrijventerreinen en één winkelgebied en het daarop aanpassen van communicatie en planning. (Q4 2025)
2. Informeren van Platform Veilig Ondernemen (PVO) over het stopzetten van het contact en het in beeld brengen van de gevolgen hiervan voor de SVO werkgroepen (Q4 2025)
2. Informeren van werkgroepen over wegvallen van coördinatiefunctie, maken van afspraken over wijze van samenwerking en uitwerking hiervan. (2026)
3. Verdere afbouw werkzaamheden SVO Werkgroepen bedrijventerreinen en het betreffend winkelgebied (vanaf 2028/2029)

Financiële planning		Taakveld: 1.2 Openbare orde en veiligheid			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	.		0		.
2027	20.000		20.000		.
2028	20.000		20.000		-9.000
2029	20.000		51.200	0,3	.

*) de frictiekosten op personeel zijn generiek berekend en omgeslagen per fte besparing.

NBZ30 - Invoeren forensenbelasting

Beschrijving

Een deel van de raad heeft verzocht de volgende mogelijkheid uit te werken: het invoeren van forensenbelasting.

Forensenbelasting is een belasting voor mensen die niet in de gemeente wonen, maar wel meer dan 90 dagen per jaar een gemeubileerde woning beschikbaar hebben voor zichzelf of hun gezin. Dit zijn mensen met een tijdelijk verblijf in de gemeente die geen officiële inwoner zijn.

We hebben dit als volgt uitgewerkt:

Er zijn twee soorten forensenbelasting:

1. een belasting voor mensen die zonder in de gemeente te wonen, meer dan 90 keer per jaar in de gemeente overnachten (zgn. slaapforensen) ; en
2. een belasting voor mensen die zonder in de gemeente te wonen, meer dan 90 dagen per jaar een gemeubileerde woning beschikbaar hebben voor zichzelf of hun gezin (zgn. woonforensen).

De opbrengst komt in de algemene middelen van de gemeente.

Gevolgen

- De forensenbelasting komt niet ten laste van onze inwoners, maar van mensen die geen ingezetene van de gemeente zijn en er relatief veel verblijven. Via deze belasting betalen eigenaren van tweede woningen mee aan de algemene voorzieningen in onze gemeente.
- De opbrengst uit de forensenbelasting is op macroniveau laag. De aanslag voor een individueel huishouden of bedrijf kan echter aanzienlijk zijn.
- Bij het heffen van deze belasting hoort ook handhaving/toezicht om te zorgen dat iedereen gelijk wordt behandeld.

Toelichting wijzigingen

N.v.t.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

- De opbrengst is afhankelijk van de te kiezen tarifiering.
- Partijen hebben het recht om zich te kunnen voorbereiden op het invoeren van een nieuwe belasting. Zorgvuldige en tijdige communicatie met de belastingplichtigen is een vereiste. Daarom wordt een ingroeimodel geadviseerd.
- Er is bezwaar en beroep mogelijk.
- Er zijn wettelijke vrijstellingen (verblijf voor verpleging of verzorging, verblijf op last van de overheid (kazerne, gevangenis en i.v.m. functie in een algemeen vertegenwoordigend orgaan).
- Er is bezwaar en beroep mogelijk.

Tevoren is een investering nodig in onderzoek en inventarisatie.

Planning tot realisatie

Dit kan in principe per 1 januari 2026 worden ingevoerd.

Om de invoering te realiseren dienen de volgende stappen genomen te worden:

Q3 2025: voorlopig besluit tot invoering van de heffing (Kadernota)

Q3/Q4 2025: communicatie over (mogelijke) invoering van de heffing

Q4 2025: vaststelling van de verordening door de raad (Begrotingsraad)

Q4 2025/Q1 2026: inventarisatie objecten die in de heffing betrokken gaan worden

Q2 2026: inrichting administratie SVHW

Q2 2026: start aanslagoplegging

Financiële planning		Taakveld: 3.4 Economische promotie			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten (-)
	(+)	(+)			
	a	b	c = a + b	d	e
2026	-155	5.000	4.845		5.000
2027	-155	10.000	9.845		.
2028	-155	10.000	9.845		.
2029	-155	10.000	9.845		.

NC01 - Budgetbeheer Wmo overhevelen naar voorliggend veld/budgetbeheer regulier

Beschrijving

Inwoners met schulden hebben moeite met het beheren van hun eigen financiën of hebben weinig zicht op hun administratie. Begeleiding vanuit de Wmo kan hier ondersteuning bij bieden. De begeleiding richt zich op het aanleren en verstevigen van vaardigheden om de zelfredzaamheid te vergroten.

Daarnaast wordt er vanuit de Wmo al jaren gewerkt met het product Budgetbeheer van Kwintes. Dit wordt door Kwintes aangeboden vanuit het product 'begeleiding specialistisch'. Indicaties hiervoor zijn indicaties van 30 min/week (uurtarief begeleiding specialistisch is €84,-)

Het voorstel is om ondersteuning bij budgetbeheer niet meer uit te laten voeren door een gecontracteerde zorgaanbieder voor specialistische begeleiding maar door verschillende organisaties voor budgetbeheer binnen het preventief domein. Voor ondersteuning van deze budgetbeheerders is geen beschikking van de gemeente nodig. Vanuit Participatie en Schulddienstverlening zijn er mogelijkheden voor compensatie in de kosten vanuit bijzondere bijstand voor de kosten van budgetbeheer.

Met onze strategie willen we de visie uit het Integraal Beleidskader (IBK) verwezenlijken. Daarom zetten we ons in op (1) versterken van de sociale basis (2) normaliseren (3) algemeen toegankelijk maken van (maatwerk) voorzieningen (collectiveren) en (4) afbakening/inperken van gemeentelijke regelingen om de toegang tot maatwerkvoorzieningen te versmallen. Dit voorstel sluit aan bij de strategie gericht op normaliseren.

Gevolgen

- Inwoners die ondersteuning nodig hebben bij budgetbeheer ontvangen dit op een zo normaal mogelijke manier in plaats van via specialistische begeleiding.
- De druk op de specialistische zorg wordt beperkt, waardoor deze beschikbaar blijft voor de mensen die dat daadwerkelijk nodig hebben.
- Voor een deel van de huidige kosten voor budgetbeheer op grond van de Wmo, betekent het een verschuiving van kosten van Wmo naar Participatie (bijzondere bijstand).
- Voor inwoners die momenteel gebruik maken van budgetbeheer via Kwintes (middels een beschikking), moet na afloop van deze beschikking budgetbeheer volgens de nieuwe afspraken worden georganiseerd.

Toelichting wijzigingen

geen

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

- Het is onduidelijk of en welke contractafspraken er zijn met Kwintes over het product budgetbeheer. Kwintes werkt met een (of meer) medewerker(s) die speciaal wordt ingezet op deze dienst.
- Risico is dat inwoners geen gebruik maken van regulier budgetbeheer (zorg mijden) als zij de kosten zelf moeten betalen (bijzondere bijstand is afhankelijk van hoogte inkomen).
- De druk op budgetbeheerders in het preventief domein neemt hiermee toe. De vraag is of

budgetbeheerders in de regio die toenemende vraag aankunnen.

- De druk op de uitvoerende teams Schulddienstverlening en Participatie neemt toe.
- Het betreft een kwetsbare doelgroep. Er zijn ook minder betrouwbare budgetbeheerders op de markt. Deze doelgroep dient ondersteuning te krijgen van betrouwbare budgetbeheerders. Hiervoor kan een lijst gemaakt worden met budgetbeheerders die voldoen aan bepaalde kwaliteitseisen (bijvoorbeeld of ze zijn aangesloten bij Aegis). Dat heeft mogelijk invloed op het uurtarief.
- Cliënten zonder Wmo indicatie én die geen bijzondere bijstand ontvangen, zijn buiten beeld van de gemeente. Dit is een risico gezien de kwetsbaarheid van de doelgroep.

Planning tot realisatie

Mei – sep 2025: Uitzoeken bestaande contractafspraken Kwintes.

Sep – dec 2025: Verkennende gesprekken partners sociale basis.

Jan – juli 2026: Inregelen nieuwe werkwijze in werkprocessen en afspraken.

Juli en verder: Start nieuwe werkwijze

Financiële planning		Taakveld: 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	22.500		22.500		.
2027	45.000		45.000		.
2028	45.000		45.000		.
2029	45.000		45.000		.

NBZ28 – Minder onkruidbeheer op verharding

Beschrijving

Een deel van de raad heeft verzocht om de volgende mogelijkheid uit te werken: Terugdraaien van het nieuwe aanvullende budget voor 'onkruidbestrijding op verharding'. Als gevolg van met name stijgende energieprijzen vroeg het college hiervoor tijdens de 1e tussentijdse rapportage 2024 (p. 5) structureel 200.000 euro aan.

We hebben dit als volgt uitgewerkt:

De hogere bijdrage voor onkruidbestrijding is destijds het gevolg geweest van een nieuwe aanbesteding van het contract rond onkruidbestrijding. Als hierop bespaard moet worden gaat dit dan om het bijstellen van de contractwerkzaamheden op dit onderwerp. De afgesproken contractduur is 2 x 3 jaar, het contract kan in 2027 worden bijgesteld of opgezegd.

Dat betekent concreet:

- We verlagen het beeldniveau binnen het contract onkruidbeheersing
- We ruimen niet of minder het blad in het najaar binnen het contract onkruidbeheersing. We gaan (deels) over op uitvoering van deze werkzaamheden in eigen beheer.
- We vegen straten minder vaak schoon binnen het contract en doen dit (deels) in eigen beheer.

De gemeente zal in dit kader meer risico-gestuurd moeten gaan werken. Dit is te realiseren door deels meer in eigen beheer uit te voeren. We moeten hiervoor investeren in een veegwagen en de formatie uitbreiden met 1 fte.

Dat betekent concreet:

- We verlagen het niveau van onkruidbestrijding
- We ruimen niet of minder het blad in het najaar. We gaan (deels) over op uitvoering van deze werkzaamheden in eigen beheer.
- We vegen straten minder vaak schoon en doen dit (deels) in eigen beheer.

De gemeente zal in dit kader meer risico-gestuurd moeten gaan werken. Dit is te realiseren door meer in eigen beheer uit te voeren. Werk op basis daarvan uitbesteden is contractueel nog niet goed te beheersen.

Tijdens de 1e tussentijdse rapportage 2024 (p. 5) vroeg het college structureel 200.000 euro aan hiervoor.

Gevolgen

Onkruid

De algehele kwaliteit van de openbare ruimte gaat sterk achteruit. Inwoners zullen meer en hoger onkruid tussen het straatwerk aantreffen. Deze maatregel terugdraaien zou erg duur zijn als je weer terug wilt naar het oude kwaliteitsniveau.

Het onkruid zal zich meer manifesteren boven, maar ook onder het straatwerk. Dit maakt bestrijding in de toekomst lastiger. Heet waterbestrijding is het meest effectief op jong onkruid. Een lagere beeldkwaliteit vraagt om minder onderhoudsrondes. De kosten per ronde nemen echter fors toe. Dit komt doordat meer heet water nodig is, en sommige gevallen voorbehandeling (maaïen/branden). Daardoor zal de netto besparing gering zijn.

Door minder onderhoudsrondes krijgt het aanwezige onkruid meer de kans om uit te zaaien.

Het huidige aantal meldingen (nu ca. 400 in de periode april-oktober) zal naar verwachting toenemen. Een lagere beeldkwaliteit heeft effect op leefbaarheid en betrokkenheid.

Wanneer onkruid langer kan groeien worden kieren tussen tegels groter. Dit betekent dat de kans op ongevallen toe kan nemen. Ook nemen de kosten op onderhoud wegen toe.

Straatvuil / Blad vegen

De algehele kwaliteit van de openbare ruimte gaat sterk achteruit. Inwoners zullen meer blad op straat aantreffen.

Het niet of minder ruimen van blad geeft risico op gladheid bij regen en vorst.

Een toename van blad belemmert de afwatering bij straatkolken waardoor op bepaalde locaties meer/langer wateroverlast kan zijn.

Niet geruimd blad hoopt op waarop in het voorjaar onkruid makkelijker kan groeien op die plekken.

Een dikke laag blad die niet wordt verwijderd kan gras of beplanting verstikken, vooral op schaduwrijke plekken.

Toename van meldingen en klachten. Negatief imago van openbare ruimte. Slecht beeldkwaliteit draagt bij aan gevoel van verwaarlozing, wat effect heeft op leefbaarheid en betrokkenheid.

Toelichting wijzigingen

N.v.t.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

Het contract 'onkruidbeheersing op verharding' bevat drie hoofdonderdelen.

Het beheersen van onkruid op verharding:

Voor risico's zie gevolgen.

Als we met dit contractonderdeel volledig stoppen zijn er geen eenmalige investeringskosten om te komen tot een volledige besparing.

Wanneer we deels besparen d.m.v. een uitgekleeft contract moeten we eenmalig kosten maken voor een nieuwe aanbesteding (ca. € 30.000,-).

Het verwijderen van blad in het najaar:

Voor risico's zie gevolgen.

Als we met dit contractonderdeel volledig stoppen zijn er geen eenmalige investeringskosten om te komen tot een volledige besparing.

Wanneer we deels besparen d.m.v. een uitgekleeft contract moeten we eenmalig kosten maken voor een nieuwe aanbesteding (ca. € 30.000,-).

Het verwijderen van blad hotspots in het najaar + vegen van straatvuil:

Voor risico's zie gevolgen

Bij dit contractonderdeel zijn geen eenmalige investeringskosten om te komen tot een volledige besparing. Deze besparing kunnen we opvoeren zonder financiële gevolgen.

Planning tot realisatie

Q3 2025

Geld aanvragen nieuwe veegwagen (kadernota 2026)

Geld aanvragen minimaal 1 fte extra schaal 5 (2e tussentijdse rapportage)

Q3 2025

Proces aanbesteding nieuw (uitgekleed) contract opstarten

Q4 2025

Overleg met aannemer over lopend contract

Q2 2026

Starten met eigen dienst hotspots blad/veegvuil

Of starten met nieuw contract enkel onkruidbeheersing (niveau B of C)

Of stoppen met alle contractonderdelen

Financiële planning		Taakveld: 2.1 Verkeer en vervoer			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten (-)
	(+)	(+)			
	a	b	c = a + b	d	e
2026	.		.		.
2027	.		.		30.000
2028	32.000		32.000		.
2029	32.000		32.000		.

*) de frictiekosten op personeel zijn generiek berekend en omgeslagen per fte besparing.

VS15 - Invulling van toezicht/handhaving openb.ruimte

Beschrijving

De gemeente heeft 6 BOA's in dienst, in plaats van 7.

Gevolgen

Er is minder tijd beschikbaar om toezicht te houden op straat, waardoor veiligheid en het "schoon heel en veilig houden" op straat minder aandacht krijgt.

Door beperkingen in de capaciteit kan niet meer kerngericht worden gewerkt. De projectmatige aanpak staat onder druk, hierdoor zijn er bijvoorbeeld minder controles rondom scholen, minder afvalcontroles etc.

Andere taken die onder druk komen te staan zijn de inzet bij integrale ondermijningscontroles, horeca controles en bijv. onderzoek naar afval dumping.

Er is sinds kort een extra taak bijgekomen (toezicht op de exploitatievergunning). Gevolg is dat deze taak minder secuur kan worden uitgevoerd.

Toelichting wijzigingen

N.v.t.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

nvt

Planning tot realisatie

We gaan bij verlaging van de formatie uit van een periode van 3 jaar voor herplaatsing en werk-naar-werktrajecten om zo de besparing voor 2029 te kunnen realiseren en zorgvuldig om te gaan met het personeel.

Financiële planning		Taakveld: 1.2 Openbare orde en veiligheid			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	.		0		.
2027	.		0		.
2028	.		0		-30.000
2029	.		67.000	1	.

*) de frictiekosten op personeel zijn generiek berekend en omgeslagen per fte besparing.

VS20 - Economie

Beschrijving

De volgende activiteiten onderneemt de gemeente op het gebied van economie:

- relatiebeheer bedrijven: organisatie bedrijfsinvesteringszones, het ondernemersloket, bedrijfsbezoeken en deelname aan evenementen als de Waardborrel en Ondernemersprijs MH
- retail: actualiseren retailvisie en de lokale uitvoeringsagenda, ondersteunen winkeliersverenigingen;
- bedrijventerreinen: begeleiding beter benutten, revitaliseren en organiseren nieuwe bedrijventerreinen
- inzet voor regio Midden Holland: afstemming in de regio over het regionale beleid, waaronder ook de regionale afstemming nodig om de visies te realiseren;
- samenwerking met onderwijs en ondernemers door middel van "Krimpenewaard Werkt" (voorheen leerwerkbedrijf)

Om de financiële doelstelling in deze variant te bereiken is het nodig om:

- Minder aandacht te besteden aan de winkelgebieden. We laten dit meer over aan de lokale retailorganisaties en we stoppen met de subsidie voor het versterken van winkelgebieden. De huidige subsidie is beschikbaar voor 2024 en 2025
- Verlagen aantal onderzoeken/studies (overige middelen): €18.500
- De bijdrage aan "Krimpenewaard Werkt" (voorheen: leerwerkbedrijf) te verminderen met een bedrag van €20.000 (vanaf 2029);

Gevolgen

Minder budget voor economische zaken in de retail heeft effect op de leefbaarheid van winkelgebieden en de ondernemers. Dit heeft mogelijk effect op de toekomstige banen voor jongeren en daarmee op de vitaliteit van de gemeente. De winkeliersverenigingen worden minder ondersteund door de gemeente. De samenhang tussen winkeliers komt hierdoor onder druk te staan, waardoor er meer verpaupering / leegstand kan optreden.

Er is minder budget beschikbaar voor projecten en activiteiten die zich richten op het versterken van de aansluiting van het lokale voortgezet onderwijs en beroepsonderwijs aan de lokale arbeidsmarkt.

De gemeente is tot nu toe de 'de aanjager' en tegelijk ook samenwerkingspartner. Er is en wordt juist gewerkt aan een verdere opbouw van "Krimpenewaard Werkt" in lijn met het collegeprogramma en het Toekomstperspectief Krimpenewaard.

Krimpenewaard Werkt heeft minder financiële slagkracht, en wordt van ondernemers meer financiële dekking gevraagd. De kans is aanwezig dat hierdoor de aandacht voor maatschappelijke thema's en de bereidheid tot de vrijwillige samenwerking afneemt. De inzet van "Krimpenewaard Werkt" op het binden en betrekken van jongeren en onderwijs bij de lokale werkgelegenheid vermindert. Dit heeft effect op de vitaliteit van de Krimpenewaard.

Een deel van de projecten onder "Krimpenewaard Werkt" - bijvoorbeeld om de brug te slaan tussen onderwijs en lokaal bedrijfsleven - worden niet uitgevoerd volgens plan.

Het is daarmee onzeker dat Krimpenewaard in de huidige vorm kan blijven voortbestaan.

Toelichting wijzigingen

zie gevolgen hierboven

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

- Bezuiniging op het initiatief KrimpenerwaardWerkt heeft als risico dat de zorgvuldig opgebouwde commitment met onderwijsinstellingen en ondernemers afbrokkelt/onder druk komt te staan. Uitgegaan is van afbouw per 2029.

- De winkeliersverenigingen worden matig ondersteund door de gemeente. De samenhang tussen winkeliers komt hierdoor onder druk te staan, waardoor er meer verpaupering / leegstand kan optreden. Dat heeft effect op de leefbaarheid;

- Bij de vermindering van de formatie is (generiek) uitgegaan van een traject van natuurlijk verloop, herplaatsing en werk-naar-werk begeleiding gericht op het realiseren van de besparing in 2029.

Planning tot realisatie

Voor Krimpenerwaard Werkt: geen aparte besluitvorming ikv subsidie nodig. Investeringen vinden plaats via opdrachtverstrekking.

Keuze raad ((Q2 2025)

Communicatie en afstemming met Krimpenerwaard Werkt (Q2-Q3 2025)

Verwerking in begroting (Q3 2025) vanaf 1/1/2026

Financiële planning		Taakveld: 3.1 Economische ontwikkeling			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	.		0		.
2027	38.250		38.250		.
2028	38.250		38.250		-6.000
2029	58.250		79.050	0,2	.

*) de frictiekosten op personeel zijn generiek berekend en omgeslagen per fte besparing.

VS12 - Participatie

Beschrijving

Deze mogelijkheid gaat er van uit dat we – naast de wettelijk verplichte participatie – voor initiatiefnemers alleen op aanvraag diensten verlenen.

We verwachten dan dat inwoners zelf op de hoogte blijven van wat er gebeurt. Op dit moment richten we onze Initiatievenparticipatie proactief in, maar dat verandert. Voortaan zullen we alleen reageren als inwoners erom vragen. Dan geven we verplichte communicatie, informatie en betrokkenheid en gaan we - tegen kostendekkende vergoeding - verder in onze dienstverlening.

Initiatievenparticipatie betekent dat de gemeente initiatiefnemers helpt bij het organiseren van participatie, bijvoorbeeld bij het aanvragen van een omgevingsvergunning. Dit zorgt ervoor dat omwonenden en belanghebbenden betrokken blijven en de impact van projecten beter begrijpen. De vrij beschikbare hulp en actieve informatieverstrekking van de gemeente rond het organiseren van participatie bij de aanvraag van een omgevingsvergunning vervalt daarmee.

Gevolgen

- De inwoners die niet vanuit zichzelf actief participeren worden niet meer bereikt en niet iedereen (vooral kwetsbare inwoners) kan nog meedoen. De kwaliteit van participatie hangt daarmee af van de situatie.
- De verwachting van inwoners en wat de gemeente levert lopen verder uiteen. Dat kan ertoe leiden dat het vertrouwen van de inwoners in de gemeente afneemt, ook al gaat het om participatie rond initiatieven van anderen. Inwoners verwachten dat de gemeente een rol speelt.
- Door de bezuiniging kunnen we niet voldoen aan de groeiende vraag naar hulp bij participatie rond initiatieven.

Toelichting wijzigingen

"Actief op afroep" was bedacht voor de activiteiten in het kader van initiatievenparticipatie. Met de uitwerking van deze businesscase kwamen we tot de conclusie dat de beoogde besparing zeer minimaal is. Dit komt omdat we wat initiatievenparticipatie nog aan het begin staan van ontwikkeling en advisering. In plaats van de te verwachtten besparing van 50.000 komen we nu op maximaal 10.000 (0,1 fte).

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

Minder goede participatieprocessen en minder inspraak leidt tot kwaliteitsverlies en tot meer ontevredenheid van inwoners over de uitkomsten van het initiatief. Daar waar het hun persoonlijke omstandigheden raakt leidt dit vermoedelijk tot meer bezwaar en beroepsprocedures en daarmee vertraging. Ook van bijvoorbeeld initiatieven tot woningbouw. Dit straalt ook op de gemeente af.

Als de behoefte aan initiatiefnemersparticipatie toeneemt komt dat doordat er meer burgers zijn die initiatieven nemen. Risico is dat zonder ondersteuning deze initiatieven stranden.

Planning tot realisatie

Het betreft een besparing op formatie. Daarbij gaan we uit van een aanpak via natuurlijk verloop, herplaatsing en werk-naar-werk begeleiding gericht op het realiseren van de besparing (uiterlijk) in 2029.

Financiële planning		Taakveld: 0.4 Overhead			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	.		0		.
2027	.		0		.
2028	.		0		-3.000
2029	.		10.400	0,1	.

*) de frictiekosten op personeel zijn generiek berekend en omgeslagen per fte besparing.

NBZ13 - Lokale rekenkamer naar regionale rekenkamer

Beschrijving

Een deel van de raad heeft verzocht de volgende mogelijkheid uit te werken:

Het voorstel is om de lokale rekenkamer op te heffen en de taken onder te brengen bij een regionale rekenkamer. Besparing: schaalvoordelen en gedeelde middelen kunnen leiden tot lagere kosten. Optimalisatie: Efficiëntere processen verbeteren de kwaliteit van onderzoeken. Lastenverzwaring: risico op minder maatwerk, afstand tot lokale politiek en mogelijke coördinatiekosten. Nader onderzoek kan de kosten, effecten en haalbaarheid verduidelijken.

De mogelijkheid hebben we als volgt uitgewerkt:

Met de toetreding van de gemeente Krimpenerwaard in de regionale rekenkamer 'De Groene hart Rekenkamer' (Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Waddinxveen en Zuidplas) stopt het bestaan van de lokale 'Rekenkamer Krimpenerwaard'. De Rekenkamer van de gemeente Krimpenerwaard bestaat uit twee leden en één voorzitter en wordt door 0,33fte ondersteund door een secretaris-onderzoeker. In dienst is van de gemeente Krimpenerwaard.

Per 1 januari 2024 moeten alle gemeenten een wettelijke rekenkamer hebben. Met deze overstap blijven we daaraan voldoen. Er zijn geen grote wijzigingen ten opzichte van de huidige situatie.

vergelijking rekenkamer Krimpenerwaard met Groene Hart Rekenkamer:

Op dit moment wordt er in de Regio MH al op veel gebieden samengewerkt. De samenwerking binnen de Rekenkamer zou een logische stap kunnen zijn.

De rekenkamer is een onafhankelijk orgaan en bepaalt zelf zijn te onderzoeken onderwerpen. Bij beide rekenkamers wordt er wel een groslijst geïnventariseerd. De rekenkamers bepalen uiteindelijk altijd zelf welk onderwerp ze onderzoeken.

Als we kijken naar de werkzaamheden van de Rekenkamer komen we tot de volgende inzichten:

- Aantal onderzoeken, hier is geen onderscheid in te maken en verschilt niet van de huidige situatie. De rekenkamers leveren gemiddeld 2 grote en 1 kleiner onderzoek per jaar.
- De adviesgroep in de Krimpenerwaard bestaat nu uit 4 raadsleden en vergadert 2 a 3 keer per jaar. De programmaraad bestaat uit 2 raadsleden per gemeente en vergadert 4 keer per jaar. De programmaraad is ingesteld om de verbinding met de vier gemeenteraden te borgen. Vanuit elke deelnemende gemeente zijn twee raadsleden vertegenwoordigd, de regionale rekenkamer vergadert elke kwartaal met de programmaraad. De ondersteuning (griffie) van deze programmaraad wisselt iedere twee jaar van gemeente. Het voorzitterschap van de programmaraad wisselt eveneens iedere twee jaar van gemeente.
- De samenstelling van de leden van de rekenkamer is nu gelijk en bestaat uit één voorzitter en twee leden ondersteund door een secretaris.
- De mogelijkheid bestaat bij beide om tussentijds (indien gewenst) een extra onderzoek uit te voeren. Hiervoor moet wel extra budget beschikbaar worden gesteld bij beide rekenkamers.

*Op dit moment zijn er binnen de Rekenkamer twee vacatures.

Gevolgen

Maatschappelijke effecten: Een regionale rekenkamer kan bijdragen aan betere kwaliteit en onafhankelijkheid van onderzoeken door bredere expertise. Dit kan leiden tot effectievere besluitvorming en een transparantere overheid. Tegelijkertijd bestaat het risico dat lokale belangen minder aandacht krijgen, wat de betrokkenheid van burgers en raadsleden kan verminderen. Schatting besparing: Door schaalvoordelen en gedeelde middelen kan een besparing worden

gerealiseerd van circa €20.000 - €50.000 per jaar, afhankelijk van de huidige kostenstructuur en de afspraken binnen de regionale samenwerking.

Toelichting wijzigingen

De mogelijkheid is verder uitgewerkt.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

- Om aan te sluiten bij de regionale rekenkamer is het noodzakelijk om een formeel verzoek tot toetreding te doen bij de deelnemende gemeenten. Zij moeten allemaal een gelijk besluit nemen om de gemeente Krimpenerwaard toe te laten treden.
- Doordat meer raden bij de onderzoeksresultaten betrokken zijn kan de publieke en politieke aandacht voor de resultaten toenemen, soms zonder constructieve intentie. Dat vraagt meer van de onderzoekers (wijze van presenteren en formuleren van conclusies) en inspanningen rond communicatie na publicatie.

Planning tot realisatie

Besluit kadernota Q2 2025

Verwerking in de begroting Q3 2025

Bij een keuze in Q2 2025 kan bij deze mogelijkheid worden uitgegaan van natuurlijk verloop.

Financiële planning		Taakveld: 0.1 Bestuur			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	26.000		26.000		.
2027	26.000		26.000		.
2028	26.000		26.000		.
2029	26.000		26.000		.

Beschrijving

Een deel van de raad heeft gevraagd de volgende mogelijkheid verder uit te werken:
Een besparing realiseren op bovenwettelijke taken. Eerst een inventarisatie incl verwachte effecten welke taken/werkzaamheden bovenwettelijk zijn. Dit voorstel geldt voor alle thema's.

We hebben dit als volgt uitgewerkt:

Voor het onderzoek naar de mogelijkheden hebben we gebruik gemaakt van de eerder aan de raad aangeleverde thematische onderbouwing. De eerdere voorstellen betreffen immers al allen "bovenwettelijke mogelijkheden". We hebben daarom gekeken naar de taakvelden die nog niet zijn voorzien van bezuinigingsvoorstellen & waar er wel sprake is van:

- (enige)beleidsvrijheid,
- beïnvloedbaarheid van kosten en
- we in het vergelijk ongunstig naar voren komen ten opzichte van andere gemeenten;

Uit deze analyse komen de volgende taakvelden naar boven:

7.2 Riolering

7.3 Afval

8.1 Ruimte en Leefomgeving

4.1 openbaar basisonderwijs

4.3 onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Voor de uitwerking hebben we 7.2 en 7.3 buiten beschouwing gelaten, omdat bezuinigen op deze posten geen directe bijdrage levert aan het tekort - kosten worden gedekt uit de riool en afvalstoffenheffing.

Voor wat betreft 8.1 Ruimte en Ontwikkeling is er een voorstel in voorbereiding rond (bovenplans) kostenverhaal, gericht op het kostenverhaal rond ontwikkelingen. In dit kader hebben we dit onderdeel hier niet verder uitgewerkt.

Voor de overgebleven taakvelden is vervolgens gekeken naar de omvangrijkste bestedingen. De volgende mogelijkheden zijn bekeken:

- 4.1: realistischer en minder optimistisch plannen van het Investeringsplan onderwijshuisvesting (IHP). Deze mogelijkheid is meegenomen bij het beoordelen van de technische mogelijkheden om verantwoord (met iets meer risico) te begroten.
- 4.3: versobering van het leerlingenvervoer;

4.3: versobering van het leerlingenvervoer

De gemeente heeft als wettelijke plicht zorg te dragen voor het leerlingenvervoer voor leerplichtigen bij ziekte, een handicap of gedragsproblemen. De gemeente bepaalt wie voor het leerlingenvervoer in aanmerking komen en stelt hiervoor (wettelijke plicht) een verordening op. Daarbij is ze ondermeer gebonden aan de Wet op het Primair Onderwijs. Het leerlingenvervoer richt zich op de vrijheid van onderwijs en op de zorg voor kinderen met een beperking.

De gemeente heeft daarbij de vrijheid zelf te bepalen vanaf welke afstand leerlingen daarvoor in aanmerking komen en of er een eigen bijdrage wordt verwacht - tot een afstand van maximaal 6 km - en ze kan daarbij ook in vervoer voorzien. De afstanden binnen de Krimpenerwaard zijn vaak groter: 15 km (Gouda, Capelle a/d IJssel) is geen uitzondering.

In deze mogelijkheid onderzoeken we een striktere handelingswijze. Tot een afstand van 15 km - waardoor scholen binnen de Krimpenerwaard, Krimpen aan de IJssel, Gouda en Capelle vaak binnen dit bereik komen te liggen - sturen we standaard voor kinderen zonder fysieke beperkingen - aan op

het gebruik van de fiets/OV of oplossingen vanuit de samenredzaamheid. Het bus-aanbod richt zich alleen nog op de inkoop van aanvullend busvervoer op de hoofdassen (doorgaande N-wegen N210, N207, N228)) en leerlingen met een fysieke beperking.

Dat doen we door:

- deze ambitie nadrukkelijker op te nemen in de verordening;
- een streng handelings- en toetsingskader als hulpmiddel op te stellen;
- te voorzien in hulpmiddelen gericht op ondersteuning via de (bak)fiets, eventueel in combinatie met openbaar vervoer op de hoofdassen & het bevorderen van samenredzaamheid.

Bij het bevorderen van samenredzaamheid moet je bijvoorbeeld denken aan bij elkaar brengen van ouders om elkaars kinderen naar school te brengen en daar onderling afspraken over te maken. De vergoeding van de gemeente is dan beperkt tot een vergoeding voor een inzittende-verzekering.

Met deze aanpak zetten we op termijn in op een besparing van 10% op de kosten van het leerlingenvervoer.

Gevolgen

- Een groep leerlingen die nu op basis van de afstand tot school toch in aanmerking kwam voor leerlingenvervoer komt nu niet meer in aanmerking voor busvervoer;
- tevoren is duidelijker voor ouders van kinderen zonder fysieke beperkingen welke mate van inzet van hen wordt verwacht;

Toelichting wijzigingen

Het verzoek van de raad is richting gegeven door de focus te leggen op (op het oog kansrijke) taakvelden waar nog geen mogelijkheden voor zijn aangedragen.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

- de verandering van de werkwijze kan leiden tot veel bezwaren: ondanks de intenties in de verordening om meer te verwachten van de zelf- en samenredzaamheid is de striktere aanpak een verslechtering ten opzichte van de huidige situatie;
- samenredzaamheid kent veel minder regie vanuit de overheid, dat kan ook leiden tot ongewenste situaties;
- Er ligt een intentie om de huidige (regionaal ingekochte) vervoersdiensten te verlengen, de aanpak grijpt waarschijnlijk in op deze vervoersdiensten. De intentie kan dan niet worden opgevolgd. De juridische houdbaarheid van de intentie moet daarom worden onderzocht &/ het project moet ook regionaal worden omarmt;

Om de striktere handelswijze goed en verantwoord door te voeren is eerst nader onderzoek nodig - wij stellen voor dit projectmatig aan te pakken. Een post incidentele kosten is hiervoor opgenomen. In het project nodig om:

- Data van de bestaande bestedingen nader te analyseren;
- tijd en middelen te besteden aan het bijstellen van de handelingsrichtlijnen en communicatie met mensen en instellingen die nu voordeel hebben van de regeling;
- Aanvullende diensten / mogelijkheden in te kopen;
- een goede motiverende onderbouwing is nodig om de aanpak juridisch voldoende robuust te maken;

Planning tot realisatie

1. besluit raad (Q2 2025)
2. voorbereiding, communicatie en ter inzagelegging startnotitie (Q3 2025)
3. start projectmatige aanpak innovatie leerlingenvervoer (2026)

4. vaststellen nieuwe handelingslijnen (Q4 2026)
5. communicatie met belanghebbenden (Q1/Q2 2027)
6. in werking treden nieuwe verordening bij aanvang nieuwe schooljaar (Q3 2027)
7. monitoring financiële effecten (2028 / 2029) en evaluatie.

Financiële planning		Taakveld: 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	.		.		-200.000
2027	30.000		30.000		.
2028	120.000		120.000		.
2029	182.000		182.000		.

VS23-VS36 - Toeristenbelasting verhogen naar landelijk gemiddelde

Beschrijving

Deze mogelijkheid gaat uit van het verhogen van het tarief toeristenbelasting (voor overnachten op water) tot het landelijk gemiddelde tarief.

€ 1,96 is het tarief 2025 in onze gemeente

€ 3,21 is het landelijk gemiddelde tarief in 2024 (bron: COELO).

Het BTW-tarief voor overnachtingsmogelijkheden (behouden kampeergelegenheden) zal vanaf 1 januari 2026 stijgen van 9% naar 21%.

Wij zijn uitgegaan van het landelijke gemiddelde tarief. Een andere mogelijkheid is om uit te gaan van het mediane tarief (€ 1,89). Het mediane tarief is het tarief dat in het midden ligt; de helft van de gemeenten heeft een hoger tarief en de helft een lager tarief. De mediaan is daardoor minder gevoelig voor extreme waarden dan het gemiddelde. (bron: COELO)

In 2025 is de toeristenbelasting in Nederland gemiddeld met 8% gestegen. (bron: FAMO) In onze gemeente is het tarief met 2,3% (inflatie) gestegen.

gemeente	hotel	vakantiepark	camping
Krimpenerwaard	€ 1,96	€ 1,96	€ 1,96
Bodegraven-Reeuwijk	€ 3,10	€ 2,65	€ 2,05
Gouda	€ 2,50	€ 2,50	€ 2,50
Krimpen a/d IJssel	-	-	-
Molenlanden	€ 2,00	€ 2,00	€ 2,00
Nieuwkoop	€ 1,50	€ 1,50	€ 1,50
Oudewater	€ 1,45	€ 1,45	€ 1,45
Waddinxveen	€ 1,03	€ 1,03	€ 1,03
Zuidplas	€ 3,47	€ 3,47	€ 3,47

De opbrengst komt in de algemene middelen van de gemeente en is door de gemeente vrij besteedbaar. Er is geen verplichting om de geheven belasting in te zetten voor uitgaven die samenhangen met recreatie en toerisme.

Gevolgen

- De opbrengst van de toeristenbelasting is vrij besteedbaar.
- De toeristenbelasting komt niet ten laste van onze inwoners, maar van mensen die niet staan ingeschreven in de gemeente en die zakelijk of privé overnachten in onze gemeente. Door (een hoger tarief van) deze belasting betalen ze (meer) mee aan de algemene voorzieningen in onze gemeente.
- Verhoging van het tarief kan leiden tot minder overnachtingen en daardoor tot minder inkomsten bij onze overnachtingsaanbieders en lokale ondernemers.
- Vaststelling van het tarief 2026 in de begrotingsraad is voor de overnachtingsaanbieders laat om hun (potentiële) gasten te informeren over de tarieven.
- De toeristenbelasting wordt afgedragen door de overnachtingsaanbieders en kan weerstand opleveren. Zij mogen de toeristenbelasting doorberekenen aan hun gasten.

Toelichting wijzigingen

De raad heeft twee voorstellen gedaan over toeristenbelasting (VS23 en VS36). De raad heeft al besloten om toeristenbelasting op water in te voeren per 1-1-2026 tegen hetzelfde tarief als de reeds bestaande toeristenbelasting op land. Daarom zijn de voorstellen samengevoegd.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

- Dit kan leiden tot lagere inkomsten door het wegblijven van toeristen. Dit was in het verleden niet het geval, ook niet bij een extra tariefstijging (boven de inflatie).
- Dit kan leiden tot minder overnachtingen op water in de havens (in Ouderkerk aan den IJssel beroepsvaart en in de zomer ook pleziervaart, in Schoonhoven cruiseschepen, in Haastrecht en in de commerciële havens van Krimpen aan de Lek en Schoonhoven) en daardoor tot minder toeristen die geld besteden in de havens en bij de horeca en detailhandel.
- Heffing voor overnachtingen op water (vanaf 2026) kan ook leiden tot lagere inkomsten havengelden (in Ouderkerk aan den IJssel beroepsvaart en in Schoonhoven cruiseschepen) en een lagere kostendekkendheid.
- Er is bezwaar en beroep mogelijk.

Planning tot realisatie

Dit kan per 1 januari 2026 worden ingevoerd. De Verordening toeristenbelasting 2026 wordt in de Begrotingsraad (11-11-2025) vastgesteld.

Aanslagen toeristenbelasting worden na afloop van het belastingjaar opgelegd, omdat dan pas het aantal overnachtingen bekend is. In 2027 worden de aanslagen toeristenbelasting 2026 opgelegd.

Financiële planning		Taakveld: 3.4 Economische promotie			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+) a	(+) b	c = a + b	d	(-) e
2026	.	115.000	115.000		.
2027	.	230.000	230.000		.
2028	.	230.000	230.000		.
2029	.	230.000	230.000		.

Een deel van de opbrengst is al onderdeel van een andere mogelijkheid. In het financiële overzicht wordt de opbrengst hierop gecorrigeerd. Zie overzicht prioritering alle mogelijkheden.

NBZ20 - Subsidie Zilvermuseum

Beschrijving

Een deel van de raad heeft de volgende vraag gesteld, met als doel een extra mogelijkheid uit te werken:

Subsidie Zilvermuseum korten met 2026 indien mogelijk en anders nu het

We hebben dit als volgt uitgewerkt:

Aan het Zilvermuseum is een meerjarige begrotingssubsidie beschikt voor de jaren 2025 tot en met 2028 inclusief een taakstelling. We bouwen deze subsidie binnen de komende 3 jaar af.

Gevolgen

Op 10 juli 2024 is er meerjarig een subsidie beschikt. Indien deze beschikking wordt doorkruist door een nieuw besluit heeft dit invloed op het imago van onze rol als overheid. Zeker als de afbouw in 3 jaar zou moeten worden gerealiseerd.

De (meerjarige) gemeentelijke subsidie is van belang voor de bedrijfsvoering en het uitvoeren van het beleidsplan van het Zilvermuseum. Stopzetting van de subsidie leidt tot het wegvallen van ongeveer 50% van de inkomsten. Het is niet aannemelijk dat het tekort dat hierdoor ontstaat in korte tijd door extra bezoekersaantallen, sponsoring of andere inkomsten kan worden opgeheven.

Het intrekken van de subsidie kan leiden tot faillissement en sluiting van het museum. Een voorziening voor toerisme en recreatie valt weg en een belangrijk onderdeel van de bekendheid van Schoonhoven als Zilverstad is er dan niet meer. Bezoekers aan het Zilvermuseum dragen bij aan de economie in de gemeente aangezien zij, zoals eerder genoemd in onderzoek van Lawson Luiten en Atlas Research, de euro die zij in het Zilvermuseum besteden 6 tot 15 keer uitgeven in de gemeente. Het zilvermuseum draagt bij aan het levend houden van het ambacht Zilver en werkt hiervoor onder andere samen met de zilervakschool, wat meerwaarde heeft voor zowel de school als het museum. De sluiting van het Zilvermuseum kan op (lange) termijn gevolgen hebben voor de verbondenheid van de vakschool aan Schoonhoven. Instroom van jongeren in de gemeente neemt dan iets af.

De inzet van vrijwilligers rond het museum valt weg. Dit is onderdeel van het sociaal netwerk en de sociale basis van deze groep vrijwilligers. En dit geldt ook voor de medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt. En de vaste medewerkers verliezen hun baan.

Momenteel is niet bekend wat er met de zilvercollectie zal gaan gebeuren als het Zilvermuseum ophoudt te bestaan.

Toelichting wijzigingen

Er stond geen tekst dus deze er zelf in geplaatst.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

Gezien de afgegeven 4 jarige subsidiebeschikking zal er in lijn met de Algemene wet Bestuursrecht een redelijke termijn voor afbouw van de subsidie in acht moeten worden genomen en dit zorgt ervoor dat de bezuiniging niet meteen gehaald kan worden. Qua aanpak wordt voorgesteld om de subsidie binnen de looptijd af te bouwen, 33,33 % per jaar, en dan is de besparing eind 2028 gerealiseerd.

Rekening moet worden gehouden met eenmalige juridische kosten (schatting € 8.000,-) en een eventuele schadeclaim in combinatie met het bezwaar vanuit het Zilvermuseum. Als wij als gemeente een eventuele rechtzaak verliezen, betalen wij ook de juridische kosten van het Zilvermuseum

(schatting € 4.000,-). Daarnaast wordt de beoogde bezuiniging niet gerealiseerd. Daarnaast zal er extra ambtelijke inzet moeten worden gepleegd (schatting € 8.000,-)

Planning tot realisatie

Zodra de raad haar besluit heeft genomen, zal dit moeten worden gedeeld met het Zilvermuseum waarbij de eerder verleende meerjarige subsidiebeschikking 2025-2028 wordt ingetrokken. De afbouw in de jaren 2026 t/m 2028 wordt daarbij aangekondigd. Evenals het niet opnieuw verlenen van subsidie na 2028.

Financiële planning		Taakveld: 5.4 Musea			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	100.000		100.000		-20.000
2027	200.000		200.000		.
2028	300.000		300.000		.
2029	300.000		300.000		.

Beschrijving

Een deel van de raad heeft gevraagd de volgende mogelijkheid te onderzoeken: Onderzoek of het jaarlijkse budget van €75.000 voor het collegewerkprogramma efficiënter kan worden ingezet. Denk aan het schrappen van minder urgente projecten, versoering van de uitvoeringskosten, of betere samenwerking met externe partijen.

We hebben dit als volgt uitgewerkt:

Voor deze opgave hebben we gekeken naar het totaal van middelen die structureel zijn opgenomen in de begroting naar aanleiding van de ambities van het collegeprogramma. Daarbij hebben we de onderdelen die onderdeel van een andere bezuinigingsmogelijkheid hier niet meer opgenomen. Zo voorkomen we dubbelingen. De analyse toont aan dat het overgrote deel van de structurele posten al onderdeel is van andere mogelijkheden.

De volgende onderdelen blijven nog over:

- ondermijning;
- onderzoek en advisering verkeer;
- verkeersveilige schoolomgeving;
- bevorderen biodiversiteit;
- vluchtelingen;

De post ondermijning is eerder door de raad breed als bezuinigingsmogelijkheid afgewezen.

De overige posten tellen in totaal op tot 460.000,- structureel, waarvan 400.000,- het budget voor het thema vluchtelingen.

Het opvangen van vluchtelingen is (op dit moment) een wettelijke plicht (Spreidingswet). Daarbij is te verwachten dat de gemeente Krimpenerwaard nu nog relatief weinig vluchtelingen opvangt ten opzichte van een evenwichtige verdeling over heel Nederland. We hebben bekeken of er mogelijkheden zijn om het budget van € 400k i.v.m. de opvang van vluchtelingen (onderdeel van het collegeprogramma) reëler en/of offensiever te ramen.

Conclusie daarbij is dat we feitelijk al aan de onderkant zitten. Vooralsnog betreft het de consequenties die voortvloeien uit een wettelijke plicht, die bij de huidige prognoses eerder zwaarder wordt dan lichter. Het programma vangt daarbij veel negatieve gevolgen voor onze inwoners op, door in te zetten op goed omgevingsbeheer en door pro-actief in te spelen op ontwikkelingen. Vooralsnog zien we daarom hier geen ruimte om middelen af te ramen.

Aangezien de intentie van de mogelijkheid is zaken efficiënter / zuiniger aan te pakken gaan we daarbij uit van:

- het vertragen van de aanpak van veilige schoolzones (15.000,-);

De potentiële besparingen op de jaarbudgetten voor biodiversiteit en de onderzoekskosten verkeer zijn te beperkt als het gaat om een efficiëntieslag. Het stoppen met het stimuleren van de biodiversiteit (10.000,-) beschouwen we als te ver strekkend in de gevraagde uitwerking.

Aanvullend onderzoek naar de wijze of dit bereikt kan worden door efficiënter te werken achten we niet doelmatig. We gaan uit van het behalen van het voordeel door vermindering van activiteiten op deze posten.

Gevolgen

- Concreet betekent dit dat er vertraging zal optreden op het gebied van de aanpak van schoolomgevingen - er kan maximaal 1 schoolomgeving per jaar worden aangepakt - en projecten die een relatie hebben met verkeersveiligheid. De verkeersveiligheid in schoolomgevingen neemt daardoor minder snel toe.

Toelichting wijzigingen

De opgave is uitgewerkt naar de middelen die concreet in de begroting zijn opgenomen. Daarbij is voorkomen dat de uitwerking van deze mogelijkheid leidt tot dubbelingen met andere mogelijkheden.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

- Doordat de kosten per schoolomgeving verschillen kunnen de uitgaven per jaar meer fluctueren;

Planning tot realisatie

Bij de begroting worden bedragen lager vastgesteld.

Na de lagere vaststelling van de begroting wordt de snelheid van de uitvoering van activiteiten hier op aangepast.

Financiële planning		Taakveld: 2.1 Verkeer en vervoer			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	15.000		15.000		.
2027	15.000		15.000		.
2028	15.000		15.000		.
2029	15.000		15.000		.

VS35a - Onderhoudskwaliteit wegen

Beschrijving

De beschrijving die de basis vormt voor VS 35 luidde:

We werken deels kostengestuurd. De centrumgebieden en doorgaande wegen blijven we onderhouden op kwaliteitsniveau B, de overige wegen onderhouden we op kwaliteitsniveau C.

We verminderen aansluitwaarde OVL-kasten van 3x35 naar 3x25.

De beschrijving die als basis dient voor de berekeningen luidt:

Het onderhoudsniveau wegen verlagen van B naar C behalve voor de wegen in de centrumgebieden en de doorgaande wegen.

De vermindering van de aansluitwaarde is apart van dit voorstel uitgewerkt. (VS35b)

Gevolgen

Door het toepassen van een lager kwaliteitsniveau (C) neemt de kwaliteit van de inrichting van de openbare ruimte af. Doordat de kwaliteit daalt van B naar C zullen de inwoners van de gemeente eerder meldingen en klachten doen over deze afname van de kwaliteit als gevolg van minder onderhoud openbare ruimte. Dit is een maatschappelijk gevolg. Er zijn ook personele gevolgen. Andere inzet van personele capaciteit. De meldingen zullen toenemen maar deze zullen in veel gevallen niet gehonoreerd worden. Meer capaciteit om de meldingen te filteren op juistheid.

Daarnaast zal de verkeersveiligheid afnemen en neemt de kans op ongevallen toe. Dit zorgt voor een extra belasting voor het team Verkeer en Juridische zaken vanwege aansprakelijkheidsstellingen.

Toelichting wijzigingen

Het voorstel rondom de eisen van een borgsom van een initiatiefnemer is verwijderd omdat dit voorstel juridisch niet haalbaar is.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

Wegen:

De voorgestelde bezuiniging zal alleen in de eerste jaren plaatsvinden. Door het verlagen van het kwaliteitsniveau wordt de levensduur van de wegen verlengd, waardoor de onderhoudskosten jaarlijks lager uitvallen. De gemeente heeft langer de tijd om te sparen voor een reconstructie én het onderhoud wordt op een lager niveau uitgevoerd omdat de gestelde eisen lager zijn. Het herstellen van ons areaal van niveau C naar A zal duurder uitvallen dan van herstel van niveau B naar A.

Met een keuze voor kwaliteitsniveau C, bestaat het risico dat wegen, in de voorbereiding op (middel)groot onderhoud, tijdelijk kwaliteitsniveau D hebben. Dat is niet te voorkomen. Bij ongevallen ten gevolge van slecht wegdek, bestaat de kans dat de gemeente succesvol aansprakelijk wordt gesteld.

Planning tot realisatie

Wegen:

De uitvoering van grote IBOR-projecten loopt ernstige vertraging op door ontwikkelingen van derden, met name door Stedin, Kijk en interne ontwikkelingen zoals woningbouwprojecten. Mede hierdoor is er een achterstand ontstaan op de uitvoeringsplanning van de grote IBOR-projecten. Het gevolg is dat de totale kwaliteit van ons wegenariaal een dalende tendens laat zien.

Op dit moment ligt 30% van het wegenareaal onder het afgesproken ambitieniveau (B). De komende 5 jaar tot en met 2029 willen we gebruiken om de kwaliteit van de wegen in te lopen. De bezuinigingsopgave kan alleen gerealiseerd worden op wegen met kwaliteitsniveau B.

Financiële planning		Taakveld: 2.1 Verkeer en vervoer			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	246.000		246.000		.
2027	246.000		246.000		.
2028	246.000		246.000		.
2029	246.000		246.000		.

NBZ09 - Inhuurbudgetten

Beschrijving

Een deel van de raad heeft gevraagd het volende bezuinigingsvoorstel uit te werken:
Verlagen van alle budgetten omtrent inhuur. 'Stel een lager plafond per functie in als maximaal budget voor inhuur als de vacature niet met een 'eigen' medewerker kan worden ingevuld. Wij weten niet hoeveel vacatures of andere tijdelijke huur nu in aantallen FTE is. Maar een verlaging van het plafond met bijvoorbeeld 0,5%/1%/1,5% bijvoorbeeld kan ons inziens al enig effect hebben op de kosten voor inhuur.

Uitwerking:

Het grootste deel van de inhuur vindt plaats op basis van de beschikbare vacatureruimte en niet op basis van inhuurbudgetten. De maatregel heeft daardoor enkel effect op de realisatie, niet op de begroting. Een effect op personele inzet wordt slechts gerealiseerd door vermindering van het aantal fte en dus het begroten van minder loonkosten. Dit wordt niet gerealiseerd door een lagere tariefstelling maar door minder en kortere inhuur.

De financiële besparingen op dit deel van de inhuur zijn nihil, om 2 redenen:

- Er is sprake van een meerjarige overeenkomst met inhuurbureau's. Hierbij geldt het functiehuis en de salarisschalen van de gemeente als uitgangspunt voor het salaris van de inhuurmedewerker, aangevuld met bureaunkosten. Enige verdere onderhandeling in deze tarieven is mogelijk, maar de ruimte is zeer beperkt. Daarbij levert een verlaging van het budget juridische en fiscale risico's op bij een specifieke categorie inhuur.
- Er wordt ook ingehuurd buiten deze overeenkomst. We zouden hierin nog strikter kunnen sturen op lagere tarieven. Het risico is dat de vacature dan niet ingevuld raakt, dat het langer duurt en dat we een meer junior of minder bekwame inhuurmedewerkers zullen moeten accepteren. Ook nemen soms de fiscale/juridische risico's toe.

Daarnaast is er sprake van een budget voor incidentele inhuur / projecten - verbonden aan diverse taken en budgetten. In dit voorstel zijn we ervan uitgegaan dat we ca. 5% op deze budgetten besparen - wat gevolgen heeft voor de snelheid van uitvoering en flexibiliteit.

Er zijn flexibele inhuurbudgetten op het gebied van participatie en dienstverlening, advies sociaal domein en directie - gericht op (onverwachte) projecten / activiteiten. De aangegeven besparing heeft tot gevolg dat er minder snel kan worden ingespeeld op deze projecten en activiteiten - ingegeven bijvoorbeeld door specifieke uitkeringen of tijdelijke regelingen vanuit het rijk.

Gevolgen

Het risico is dat door vertraging van 'levering' of het uitblijven van diensten door ondersteunende functies projecten kunnen vertragen. Er kunnen maatschappelijke gevolgen optreden, zoals verminderde dienstverlening naar de burger.

Voor dienstverlenende functies waar een minimale bezetting essentieel is (zoals het KCC) wordt gebruik gemaakt van een flexibele schil om bij ziekte van medewerkers toch de dienstverlening zoveel mogelijk in stand te kunnen houden. Vermindering van het flexibele budget heeft een direct effect op vermindering van de dienstverlening.

Er kan minder snel & goed worden ingespeeld op (onverwachte) nieuwe regelingen vanuit het Rijk.

Toelichting wijzigingen

Uitgegaan is van een beperkt deel van de inhuur - niet verbonden aan de vacatureruimte, maar alleen incidentele inhuur voor projecten. Uitgegaan is ook van een hoger %.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

De focus voor de besparing moet liggen op vermindering van inhuur projecten/vast en de flexibele schil.

Dit vergt nog een nadere uitwerking van de consequenties wat dit betekent voor de uitvoering van de diverse projecten en wat de gevolgen zijn. Bijvoorbeeld veel bouwprojecten hebben inzet van ingehuurd projectleiders.

Door verminderde (kwaliteit van) inhuur komt in zijn algemeenheid de uitvoering van het werk en het realiseren van ambities van het bestuur onder druk te staan. Dit kan betekenen dat we de deadlines niet halen en dat dit ook (maatschappelijke) gevolgen heeft voor de inwoner.

Doordat minder flexibel ingespeeld kan worden op nieuwe regelingen van het rijk kan het risico ontstaan dat regelingen worden gemist of relatief laat worden opgepakt.

Planning tot realisatie

Q3 2025: Verwerken van de mogelijkheid in de begroting. Informeren management betreffende inhuur.

Financiële planning		Taakveld: 0.4 Overhead			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	80.000		80.000		.
2027	80.000		80.000		.
2028	80.000		80.000		.
2029	80.000		80.000		.

VS38 - Buitenzwembaden in beheer bij stichtingen

Beschrijving

De subsidies voor de buitenzwembaden worden verlaagd met 10%. Dit levert een besparing op van €50.000.

Deze maatschappelijke voorzieningen zijn actief op het vlak van Sociale basis. Een van de strategische speerpunten binnen het Integraal Beleidskader Sociaal Domein. Een taakstelling op deze voorzieningen heeft effect op dit speerpunt van het IBK. De sociale basis bestaat uit vrij toegankelijke formele en informele activiteiten en voorzieningen gericht op het elkaar ontmoeten en ondersteunen, ontplooiën en ontspannen die zorgen dat mensen kunnen samenleven en meedoen.

Toelichting: Het gaat om het geheel van informele netwerken, gemeenschapsvoorzieningen en algemene ondersteuning.

In het omgevingsprogramma Sociale basis en maatschappelijke voorzieningen is als gewenste situatie opgenomen het behoud van het huidige aantal zwembaden wetende dat er relatief lage kosten mee gemoeid zijn en de maatschappelijke meerwaarde groot is.

Gevolgen

De huidige financiële positie van de gesubsidieerde buitenzwembaden in combinatie met deze taakstelling zal hoogstwaarschijnlijk leiden tot sluiting van minimaal 1 van de huidige zwembaden.

Toelichting wijzigingen

Beschrijving en toelichting zijn verder uitgewerkt.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

De verwachting is dat bij instandhouding van de gesubsidieerde buitenzwembaden meer financiële middelen nodig zijn dan de huidige subsidiebedragen. Met de huidige financiële positie van de buitenzwembaden leidt deze taakstelling tot sluiting van minimaal 1 zwembad.

Om te kunnen bepalen of en hoeveel structurele financiële middelen extra nodig zijn voor de instandhouding van de zwembaden is verder onderzoek nodig.

Planning tot realisatie

1. Onderzoek toekomstbestendigheid zwembaden (Q3-4 2025)
2. Opstellen afbouwregeling en communicatie met besturen 2026
3. Gefaseerde afbouw subsidie (2027-2029)

Financiële planning		Taakveld: 5.2 Sportaccommodaties			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	.		.		.
2027	15.000		15.000		.
2028	30.000		30.000		.
2029	50.000		50.000		0

VS01 - Aantrekkelijk werkgeverschap

Beschrijving

Aantrekkelijk werkgeverschap is beperkt tot sobere flexibele beloningen en beperkt aantal personeelsregelingen. Er wordt weinig gedaan om de werkdruk te verminderen of een gezonde werk-privébalans mogelijk te maken. Er is een beperkt opleidingsbudget en minder budget voor het verbeteren van de secundaire arbeidsvoorwaarden

We behouden in dit voorstel de noodzakelijke recruitment-ondersteuning, omdat deze anders leidt tot langdurigere vacatures en - ondanks de inhuur op basis van vacatureruimte - per saldo een verminderde bezetting.

Gevolgen

Door beperkte flexibele beloningen en een beperkt aantal personeelsregelingen, zal de organisatie in deze krappe arbeidsmarkt meer moeite hebben om gekwalificeerd personeel aan te trekken en te behouden. De lokale regelruimte is overigens beperkt omdat het merendeel van de arbeidsvoorwaarden bij cao is geregeld.

Vermindering van financiële prikkels en secundaire arbeidsvoorwaarden kan leiden tot een verminderde motivatie en medewerkerstevredenheid. Dit effect wordt versterkt doordat er weinig wordt gedaan om de werkdruk te verminderen of om een gezonde werk-privébalans te faciliteren. De huidige werkdruk vormt al een risico. Dit risico zal groter worden. Medewerkers voelen zich mogelijk overbelast, wat kan leiden tot een hoger verzuim (nu 7%) en personeelsverloop (nu 9%).

Een beperkt opleidingsbudget betekent dat er weinig ruimte is voor professionele ontwikkeling en groei. Hierdoor kunnen werknemers achterblijven in hun vakkennis en vaardigheden, wat de kwaliteit van hun werk negatief beïnvloedt en een rem zet op intern loopbaanperspectief.

Door deze effecten kan de dienstverlening naar inwoners van de gemeente verslechteren, denk aan langere wachttijden, verminderde kwaliteit van service en beperkte mogelijkheden om aan de verwachtingen van burgers te voldoen. De bestuurlijke ambities die vragen om een wendbare en daadkrachtige organisatie komen onder druk te staan.

Toelichting wijzigingen

De gevolgen van het scenario zijn aangevuld, ook met gegevens uit de personeelsmonitor '23, zodat er een afgewogen beslissing kan worden genomen. er is geen bezuiniging op recruitment opgenomen.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

(Afbreuk) risico's en frictiekosten:

- het wederom opbouwen van een imago van goed werkgeverschap om de externe dienstverlening naar inwoners te verbeteren, kost jaren investering en hogere kosten op langere termijn. Dit gaat gepaard met hoge wervingskosten versus de relatief lage kosten voor behoud van personeel;
- Versobering van opleidings- en ontwikkelmogelijkheden zorgt voor afname van de betrokkenheid van medewerker. Dalende motivatie heeft invloed op de productiviteit en kan uiteindelijk leiden tot verhoging ziekteverzuim of vertrek van medewerkers.
- Versobering zal leiden tot toename van vertrek van medewerkers naar andere werkgevers met betere arbeidsvoorwaarden en meer mogelijkheden tot persoonlijke ontwikkeling. Dit leidt weer tot meer vacatures en inspanningen om het werk te (her)prioriteren.
- Dit hogere verloop betekent daarnaast ook dat meer kennis verdwijnt uit de organisatie, wat de werkelijke kosten nog hoger maakt.

Planning tot realisatie

Onderstaande activiteiten vinden plaats in Q4 2025 en Q1 2026:

- Een gesprek over de ambitie "Aantrekkelijk Werkgever" vanuit het collegeprogramma. Waar de organisatie bezig was deze ambitie te realiseren, zal dit niet meer mogelijk zijn.
- Communicatie naar managers en medewerkers over de herverdeling van taken binnen P&O en binnen de organisatie. Enkele taken vanuit P&O (denk aan recruitment) zullen deels bij managers worden belegd.

Financiële planning		Taakveld: 0.4 Overhead			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	180.000		180.000		.
2027	180.000		180.000		.
2028	180.000		180.000		.
2029	180.000		180.000		.

Beschrijving

Ten opzichte van eerder aan u voorgestelde bezuinigingen is er veel gebeurd rond de bibliotheken in de Krimpenerwaard. Onderdeel van de bibliotheek zijn het Taalhuis en het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO). In 2026 gaat de Zorgplichtwet Bibliotheken in. Ter voorbereiding hierop heeft onze gemeente de SPUK Bieb 2024 toekend gekregen, waarmee twee vestigingen in Haastrecht en Stolwijk gerealiseerd worden en medio 2025 geopend worden. In de Zorgplichtwet is opgenomen dat een bibliotheek een laagdrempelige toegankelijke voorziening moet zijn voor alle inwoners. Wat dat concreet inhoudt is nu nog niet bekend, omdat deze wet nog in de maak is. Als afstand tot een bibliotheek kan hierin worden gerekend met een afstand van 2,3 kilometer (van inwoner tot bibliotheek). Aan de Zorgplichtwet zijn middelen gekoppeld. Vanaf 2025 ontvangt onze gemeente deze middelen via een decentralisatie-uitkering.

- Er zijn medio 2025 4 grote vestigingen in Schoonhoven, Lekkerkerk, Bergambacht en Krimpen aan de Lek en 5 (mini)servicepunten Ammerstol, Gouderak, Ouderkerk, Haastrecht en Stolwijk. Het servicepunt in Haastrecht opent op 26 maart a.s, het servicepunt in Stolwijk in Q2 2025. In de vier grote vestigingen is er ook een Informatiepunt Digitale Overheid (IDO)

- In december 2024 is een motie aangenomen over de inrichting van een IDO+. Hier mee komt er in elke kern een bepaalde ondersteuning vanuit de bibliotheek op het gebied van IDO. In de kernen met een bibliotheekvoorziening, vindt deze dienstverlening, voornamelijk, plaats vanuit de bibliotheek. In de kernen zonder bibliotheek wordt de dienstverlening vanuit een andere locatie verzorgd. In Q3/Q4 wordt deze pilot geëvalueerd.

De voorgestelde bezuiniging is, het eerder bekende, bedrag van de Zorgplichtgelden. Het gaat daarbij om een bedrag van € 166.000,-. Er is gekozen om deze middelen te benutten voor de exploitatie van de nieuwe vestigingen in Haastrecht en Stolwijk. Het ligt in de rede te verwachten dat bij en bezuiniging van deze omvang deze vestigingen weer worden gesloten.

Gevolgen

- Doordat binnen heel korte termijn na de opening de vestigingen in Haastrecht en Stolwijk weer worden gesloten ontstaat er imagoschade: eerder gemaakte kosten zijn voor niets gemaakt en er wordt teruggekomen op een eerder besluit.

- Er is geen IDO+-dienstverlening meer mogelijk in Haastrecht en Stolwijk, vanuit een bibliotheekvestiging.

- In Haastrecht en Stolwijk voldoen we niet meer aan het minimale voorzieningenniveau zoals beschreven in het Omgevingsprogramma Sociale Basis en Maatschappelijke voorzieningen. Dit voorzieningenniveau draagt bij aan een sterke sociale basis.

- De nabijheid van bibliotheken neemt sterk af, waardoor voor een deel van de inwoners de benodigde ondersteuning, de mogelijkheden om zich hier te kunnen ontwikkelen, ontplooiën, ontspannen en om anderen te ontmoeten niet binnen handbereik zijn. Dat heeft effect op de mogelijkheden van mensen mee te kunnen doen in de samenleving

- De bibliotheekvoorzieningen zijn niet meer evenredig verdeeld over Krimpenerwaard, doordat de kernen Haastrecht en Stolwijk geen bibliotheek meer hebben. Als de sociale basis hierdoor terugloopt leidt dat tot extra kosten op het gebied van maatschappelijke ondersteuning.

- Door het ontbreken van bibliotheekvoorzieningen in deze kernen is het moeilijker om in te

zetten op normaliseren, kosten voor formele (jeugd)zorg en ondersteuning nemen hierdoor mogelijk toe.

Toelichting wijzigingen

- De beschrijving en de gevolgen zijn geactualiseerd en aangepast naar de actuele situatie.
- De financiële onderbouwing is aangepast aan deze actualiteit.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

Nieuw aangetrokken personeel voor deze locaties is hun baan kwijt. Hier kunnen frictiekosten aan verbonden zijn.

Materialen, meubels, verlichting etc. vanuit de vestigingen in Haastrecht en Stolwijk moet afgestoten worden, zodat de gehuurde ruimtes leeg opgeleverd kunnen worden. Hier kunnen kosten aan verbonden zijn.

Planning tot realisatie

Planning tot realisatie

1. Budgetkaders vaststellen; Q3 2025
2. Bespreken kaders en gevolgen hiervan met de bibliotheek Q3 2025
3. Vertaling hiervan in Meerjarenbeleidsplan met bibliotheek Q3 2025 - Q1 2026, kansenkaarten en andere documentatie m.b.t. maatschappelijke voorzieningen en sociale basis.
4. Afbouw budget in stappen, conform de financiële planning.

Financiële planning		Taakveld: 5.6 Media			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	48.000		48.000		.
2027	166.000		166.000		.
2028	166.000		166.000		.
2029	166.000		166.000		.

VS49 - Sociale cohesie en ondersteuning

Beschrijving

Stimulering van vrijwilligerswerk en de waardering hiervan. Dit doen wij door het jaarlijks organiseren van een waarderingstoernooi langs vrijwilligersorganisaties.

Daarnaast kunnen mantelzorgers jaarlijks een mantelzorgwaardering (100,-) aanvragen. Als aanvullende dienst hebben we een vorm van respijtzorg voor mantelzorgers opgezet om de druk onder mantelzorgers te verlichten.

WelzijnKrimpenerwaard is belangrijk voor het samenbrengen van vraag en aanbod van vrijwilligerswerk d.m.v. de vrijwilligersvacaturebank. De huidige digitale vrijwilligersvacaturebank draagt bij aan het opvullen van sommige vacatures, maar is verouderd en sluit niet meer aan op moderne wensen en behoeften van organisaties en vrijwilligers. De behoefte is geuit om dit te moderniseren door het inrichten van een steunpunt vrijwilligersorganisaties in de vorm van een digitaal platform vrijwilligerswerk. het doel is om organisaties te ondersteunen bij administratieve en organisatorische vraagstukken, maar ook het vinden en behouden van bestuursleden. Daarnaast voorziet het platform in het samenbrengen van vraag naar vrijwillige diensten en activiteiten en het aanbod daarvan.

Tot slot stimuleren we initiatieven in de buurt met 'Krimpenerwaard Ontmoet!' van Welzijn Krimpenerwaard (voorheen: burgerinitiatieven). Met deze laagdrempelige vorm van subsidieverstrekking stimuleren we buurtinitiatieven.

Met ondersteuning in dit thema bedoelen we de invulling van de wettelijke taak van Cliëntenraad en Adviesraad. We voorzien de beide raden van ambtelijke secretariële ondersteuning.

Gevolgen

Deze mogelijkheid gaat uit van scherper begroten van de waardering van mantelzorgers en vrijwilligers.

het gevolg hiervan is dat er geen dekking meer is binnen dit budget voor de ontwikkeling van het Platform Vrijwillige Inzet

extra bezuinigingsopties:

Bij het uitreiken van de vrijwilligersprijzen (11 x cheque van € 1.000,-) worden nu ook kleine presentjes (chocola) uitgereikt aan de aanwezig vrijwilligers. hiermee stoppen levert nog een besparing op van € 5.000,-

Bij verlaging van de mantelzorgwaardering van 100,- naar 75,- levert dat nog eens 15000,- besparing op. (600 x 25,-)

Afwaardering kan opgevat worden als geen/minder waardering voor op het moment dat mantelzorgers zich al overbelast voelen.

Toelichting wijzigingen

De mogelijkheid is nader toegelicht en de opbrengst is nauwkeuriger bepaald

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

Bij toename van het aantal mantelzorgers biedt de begroting onvoldoende ruimte;

geen budgetneutrale dekking meer voor ontwikkeling Platform Vrijwillige Inzet.

Planning tot realisatie

begroting kan per direct worden aangepast aan werkelijke uitgaven.

wanneer gekozen wordt voor de verlaging van de mantelzorgwaardering:

met ingang van 2026 kan de mantelzorgwaardering worden verlaagd naar € 75,-

1. Keuze raad (Q2 2025)
2. Verwerking in de begroting (Q3 2025)
3. Communicatie naar mantelzorgers nieuwe waarderingsbijdrage (Q4 2025)
4. Start uitvoering (2026)

Financiële planning		Taakveld: 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	65.000		65.000		.
2027	65.000		65.000		.
2028	65.000		65.000		.
2029	65.000		65.000		.

VS31 - Onderhoudskwaliteit groen

Beschrijving

Bij dit voorstel is onderzocht wat de besparingen en gevolgen zijn als de onderhoudskwaliteit van het openbaar groen wordt verlaagd.

De gazons worden 15x per jaar gemaaid in plaats van 26x, bijmaaien rondom obstakels respectievelijk 1x in plaats van 4x

Voor beplanting en onkruidbestrijding behouden we beeldkwaliteit B in de centrumgebieden en bij doorgaande routes en entrees. Voor de rest van de openbare ruimte gaan we naar kwaliteitsniveau C, met uitzondering van nieuw aangeplante plantvak.

Bermen en taluds worden 1x per jaar gemaaid i.p.v. 2 keer per jaar, waarbij 25% van het afval in plaats van 100% wordt afgevoerd.

Knotbomen worden eens per 4 jaar geknot i.p.v. 1keer per 2 of 3 jaar

Gevolgen

De maatregelen zullen leiden tot een minder verzorgd straatbeeld, met onkruid, beplanting en hoger gras, dat zwerfafval vasthoudt. Dit kan resulteren in meer meldingen en klachten over de openbare ruimte en een afname van de bewonerstevredenheid.

Minder maaien zorgt voor langer gras, waardoor het gazon op sommige plekken zijn functie als trapveld verliest. Dit vergroot het risico dat inwoners zelf gaan maaien, wat niet gewenst is.

Eind 2025 wordt het maaibestek (gazon, bermen en taluds) opnieuw aanbesteed. De stijging van energieprijzen, bouwstoffen, materialen en arbeidskosten is opgevangen door het maaien van 26 naar 20 keer per jaar te reduceren. De bezuiniging wordt verder doorgevoerd door het maaien van 20 naar 15 keer per jaar te verlagen. Door de prijsstijgingen en de nieuwe aanbesteding kan het aanbestedingsbedrag hoger uitvallen, maar de langere doorlooptijd en de integrale aanbesteding kunnen de kosten verlagen. Een directieraming zal de werkelijke bezuiniging na aanbesteding verduidelijken.

Het verlagen van de onderhoudskwaliteit naar niveau C zal de groei van wortelonkruiden zoals heggewinde en kweek bevorderen, wat de kosten voor onkruidbestrijding zal verhogen. Uiteindelijk kan dit leiden tot tijdelijke omvorming van plantvakken naar gras of vervanging van het plantvak. Teruggaan naar niveau B zal hogere kosten met zich meebrengen.

Beplanting zal minder gesloten zijn, met een toename van niet-oorspronkelijke soorten en een stijging van onkruid. Deze maatregel kan pas eind 2027 worden doorgevoerd, aangezien het huidige onderhoudscontract recent zijn aanbesteed.

Bij bermen en taluds zal de overlast toenemen (stankoverlast), evenals de afname van biodiversiteit. Lang gras houdt meer afval vast, wat het straatbeeld verder verslechtert en meer afval aantrekt. Dit leidt tot meer meldingen over de openbare ruimte. Daarnaast vermindert het zicht op andere weggebruikers, vooral bij kruispunten, wat de verkeersonveiligheid vergroot.

Voor knotbomen neemt het risico op schade toe, zoals het uitscheuren van de kruin of zware takken. Het knotten zal meer tijd vergen vanwege dikkere takken die gesnoeid moeten worden, en er zal meer snoeimateriaal moeten worden afgevoerd.

Toelichting wijzigingen

expliciet verwoord wat nu 1x gemaaid wordt in plaats van 4x

Toevoeging: Met uitzondering van het nieuw aangeplante plantvak, omdat anders de nieuwe plantvakken de beplanting niet goed kunnen groeien en overwoekerd worden door onkruiden."

Het onderhoudscontract staat 26x maaien opgenomen. Daarom 20x aangepast naar 26x.

huidig frequentie toegevoegd.

Oevers aan gepast in taluds.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

Frictiekosten : Omdat het plantvak door de aanwezigheid van wortelonkruiden niet meer beheersbaar is, moet het tijdelijk omgevormd worden naar gras en/of opnieuw ingeplant worden.

berekening:

5% van het totaal areaal beplanting x eenheidsprijs omvorming naar gras (inclusief beplanting afvoeren): Frictiekosten: € 27.758,09

Extra kosten voor het terugbrengen naar kwaliteitsniveau B. Herbeplanting van de plantvakken:

20% van het totale beplantingsoppervlak x eenheidsprijs voor nieuwe aanleg. Frictiekosten: € 111.032,35

Planning tot realisatie

Opnemen in bestek

Medio maart 2025:, na aanbesteding nieuw bestek ruw gras en watergangen

Maaien gazon 20x -> 15xBesparing = € 33.444,65

Bijmaaien obstakels (4x -> 1x) = € 47.308,87

Bermen en Taluds 2x -. 1x = € 38.735,37

vanaf medio maart 2025 Totaal € 119.488,89

(voetnoot: besparing onder voorbehoud van de nieuwe aanbesteding)

Opnemen in aanbesteding contract met Promen.

Medio mei 2025

Knotbomen 4x -> 1x = € 31.136,67

Medio 2028, opnemen in bestek

Beplanting en onkruidbestrijding: Verlaging kwaliteitsniveau van B-> C = € 99.334,76

Vanaf 2028 € 99.334,76

Financiële planning		Taakveld: 5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten (-)
	(+) a	(+) b	c = a + b	d	e
2026	150.625		150.625		.
2027	150.625		150.625		.
2028	249.960		249.960		.
2029	249.960		249.960		.

VS52 - Verminderen preventief

Beschrijving

We kiezen ervoor om het budget van eenmalige (incidentele) subsidies te halveren. Een eenmalige subsidie wordt gegeven voor incidentele, vernieuwende activiteiten die van bepaalde duur zijn en die niet onderdeel zijn van de normale activiteiten van de subsidieaanvrager. Wanneer de activiteiten vallen onder (één van) de jaarlijkse subsidieregelingen, komen deze niet in aanmerking voor een eenmalige subsidie.

Gevolgen

Er is minder budget beschikbaar voor incidentele, vernieuwende activiteiten, maar nog altijd € 50.000,- . Op basis van uitnutting van dit budget in de afgelopen jaren verwachten we hier geen grote problemen.

Toelichting wijzigingen

In de oorspronkelijke tekst was deze bezuiniging gericht op verminderen van de subsidie preventief domein. Na bespreking in DT is ervoor gekozen dit budget te handhaven en de bezuiniging door te voeren op het budget voor eenmalige (incidentele) subsidies.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

Bij effecten op de formatie gaan we uit dat de besparing pas in 2029 is gerealiseerd om zo via een zorgvuldig traject van herplaatsing /werk naar werk naar toe groeien

Planning tot realisatie

1. Keuze raad (Q2 2025)
2. Communicatie met partijen over het voornemen (Q3 2025)
3. Fasegewijs afbouwen subsidieplafond, afhankelijk van bedragen die hiermee gepaard gaan per organisatie (2026 - 2028)

Financiële planning	Taakveld: 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
---------------------	---

Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten (-)
	(+)	(+)			
	a	b	c = a + b	d	e
2026	.		.		.
2027	50.000		50.000		.
2028	50.000		50.000		.
2029	50.000		50.000		.

*) de frictiekosten op personeel zijn generiek berekend en omgeslagen per fte besparing.

VS04 - Hondenbelasting

Beschrijving

Deze mogelijkheid gaat uit van het (her)invoeren van hondenbelasting met het landelijk gemiddelde tarief.

Het landelijk gemiddelde tarief voor één hond was € 77,02 in 2024 (bron: COELO).

Hondenbelasting wordt geheven voor het houden van een hond.

De opbrengst komt in de algemene middelen van de gemeente en is door de gemeente vrij besteedbaar. Er is geen verplichting om de geheven belasting in te zetten voor uitgaven die samenhangen met het hondenbeleid.

Gevolgen

- De opbrengst van de hondenbelasting is vrij besteedbaar.
- De hondenbelasting is geen bestemmingsbelasting, maar de kosten die verband houden honden in de openbare ruimte mogen wel gedekt worden met deze belasting (bijvoorbeeld de kosten voor de reiniging van de openbare ruimte, de aanleg en het onderhoud van hondenuitlaatplaatsen en uitrenges). Hondenpoep staat bovenaan de lijst van ergernissen (bron: www.milieuklachten.nl).
- Deze belasting kan helpen bij het reguleren van hondenbezit.
- Deze belasting komt ten laste van hondenbezitters.
- De hondenbelasting is, zeker onder hondenbezitters, omstreden. Veel hondenbezitters vinden het onterecht dat zij voor hun huisdier moeten betalen, terwijl bezitters van katten, vogels of vissen niets betalen.
- De opbrengst uit de hondenbelasting is op macroniveau laag. De aanslag voor een individueel huishouden of bedrijf kan echter aanzienlijk zijn.
- Bij het heffen van deze belasting hoort ook handhaving/toezicht om te zorgen dat iedereen gelijk wordt behandeld.
- De hondenbelasting is niet lang geleden (2022) afgeschaft. Het opnieuw invoeren kan invloed op het imago van de gemeente als betrouwbare partner.

Toelichting wijzigingen

N.v.t.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

- De opbrengst is afhankelijk van de te kiezen tarifiering en van het aantal honden.
- Partijen hebben het recht om zich te kunnen voorbereiden op het invoeren van een nieuwe belasting. Zorgvuldige en tijdige communicatie met de belastingplichtigen is daarom een vereiste. Daarom wordt een ingroeimodel geadviseerd.
- De mogelijkheid bestaat dat de hondenbelasting (landelijk) wordt afgeschaft.
- Er is bezwaar en beroep mogelijk.

Planning tot realisatie

Dit kan in principe per 1 januari 2026 worden ingevoerd. Om de invoering te realiseren dienen de volgende stappen genomen te worden:

Q3 2025: voorlopig besluit tot invoering van de heffing (Kadernota)

Q3/Q4 2025: communicatie over (mogelijke) invoering van de heffing

Q4 2025: vaststelling van de verordening door de raad (Begrotingsraad)

Q4 2025/Q1 2026: inventarisatie honden die in de heffing betrokken gaan worden

Q2 2026: inrichting administratie SVHW

Q2 2026: start aanslagoplegging

Financiële planning		Taakveld: 0.64 Belastingen overig			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	-15.500	154.000	138.500		.
2027	-15.500	308.000	292.500		.
2028	-15.500	308.000	292.500		.
2029	-15.500	308.000	292.500		.

*) de frictiekosten op personeel zijn generiek berekend en omgeslagen per fte besparing.

VS47 - Re-integratie en Participatie

Beschrijving

In dit scenario wordt er bekeken welke reïntegratie en participatie instrumenten kunnen worden verminderd. Dit leidt tot een besparing van 5% van het totale re-integratie en participatiebudget

Gevolgen

Inwoners blijven langer inactief en langer minima. Als je minder instrumenten inkoop, betekent dit een grotere belasting voor de re-integratie consulenten. Als je consulenten in een regie rol plaatst, kun je niet volledig bezuinigen. Met het goed uitvoeren van onze regierol en realistisch begroten kunnen de juiste instrumenten worden ingezet voor de verschillende doelgroepen. In combinatie met de afschaffing en/of versoering van de verschillende inkomensregelingen betekent dit dat mogelijke uitsluiting van een groep inwoners met een laag inkomen. Met gevolgen voor de verschillende leefgebieden.

De huidige uitstroom is voornamelijk gerealiseerd door het inzetten van instrumenten. Het minder of niet inzetten van instrumenten kan leiden tot langer gebruik van de uitkering.

Toelichting wijzigingen

Een bezuiniging invoeren van 5% van het totale re-integratiebudget.

In 2024 zijn er door onvoldoende formatie en verschuiving binnen de doelgroep minder instrumenten ingezet. De formatie is in 2025 weer op orde en daarmee komt er meer impuls op het in beeld brengen van het klantenbestand en het inzetten van passende instrumenten.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

Extra instroom kan leiden tot de noodzaak om meer instrumenten in te zetten dan in eerste instantie voorzien. Hierdoor kan de voorgestelde bezuiniging van 5% mogelijk niet worden gerealiseerd

Planning tot realisatie

Het schrappen van de post onvoorzien uit de begroting per 2026

Financiële planning		Taakveld: 6.3 Inkomensregelingen			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	32.000		32.000		.
2027	32.000		32.000		.
2028	32.000		32.000		.
2029	32.000		32.000		.

*) de frictiekosten op personeel zijn generiek berekend en omgeslagen per fte besparing.

VS54 - Inkomensregelingen

Beschrijving

Verlagen inkomensgrens: Binnen het huidige minimabeleid wordt voor de meeste regelingen een inkomensgrens van 120% gehanteerd. Op 1 maart 2024 is na een armoedeonderzoek en een daaropvolgende herijking van het minimabeleid de inkomensgrens voor het kindpakket echter verhoogd van 120% naar 130% van het sociaal minimum. Het kindpakket bevordert de participatie van kinderen op het gebied van leren, sport, spel en cultuur. De uitvoering is in handen van het Jeugdfonds Sport en Cultuur, Stichting Leergeld en Stichting Babyspullen. Gemeenten hebben de vrijheid zelf de inkomensgrens voor deze regelingen vast te stellen. Er kan gekozen worden om de inkomensgrens van het kindpakket weer te verlagen naar 120% van het sociaal minimum.

Gevolgen

In dit scenario zijn met deze aanpassing vrijwel alle grenzen voor de minimaregelingen gelijk getrokken. Dit zorgt voor meer duidelijkheid richting onze inwoners en maatschappelijke partners. Dit scenario heeft geen personele gevolgen, de kindregelingen worden niet vanuit de gemeente uitgevoerd.

In dit scenario neemt de kans op een armoedeval toe. De in 2024 gemaakte keuze om de inkomensgrens van het kindpakket te verhogen naar 130% leidde tot een verlaging van het risico op een armoedeval. Door een meer geleidende schaal van minimaregelingen verliezen inwoners namelijk niet in één keer een groot bedrag aan gemeentelijke ondersteuning. Het Kindpakket van de gemeente Krimpenerwaard is volledig uitbesteed, een eventuele verlaging van de inkomensgrens zal geen formatieve besparing opleveren.

Toelichting wijzigingen

n.v.t.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

Het verlagen van het Kindpakket naar 120% kent de volgende (afbreuk-)risico's:

- Meer risico op sociale uitsluiting van kinderen in de inkomensgroep 120-130% WSM

De verlaging van de inkomensgrens leidt er toe dat de kansengelijkheid voor kinderen van werkende ouders met een laag inkomen afneemt. Ook de kans op armoede neemt toe.

- Vergroting van de armoedeval

Door het gelijktrekken van de inkomensgrens van alle minimaregelingen ontstaat een groter risico op een armoedeval. Werken moet lonen. Indien een werkende ouder een inkomen verwerft dat net boven de gelijkgestelde inkomensgrens ligt, waardoor alle gemeentelijke inkomensondersteuning wegvalt, is er sprake van een toenemende armoedeval.

- Het ontstaan van jobbeleid

De verhoging van de inkomensgrens van het Kindpakket naar 130% heeft na gedegen onderzoek en op basis van goede overwegingen plaatsgevonden per 1 maart 2024 plaatsgevonden. Het kostte veel tijd en aandacht om deze verruiming te introduceren bij de inwoners van Krimpenerwaard. Geleidelijk neemt nu het gebruik van deze regelingen toe. Afschaffen van deze uitbreiding gaat ten koste van de inhoudelijke consistentie van het beleid.

- Afwijking van de gehanteerde inkomensgrenzen in omliggende gemeenten

In Gouda, Rotterdam en Waddinxveen wordt momenteel een inkomensgrens van 130% en hoger gehanteerd.

Planning tot realisatie

De verlaging van de inkomensgrenzen voor de kindregelingen kan eenvoudig plaatsvinden door een besluit tot wijzigen van de Verordening en de Beleidsregels Werk, Participatie en Inkomen. De doorlooptijd voor deze wijzigingen bedraagt circa 6 maanden. Daarnaast moeten de overeenkomsten die zijn afgesloten voor de kindregelingen worden gewijzigd. De regelingen lopen per kalenderjaar, een eventuele verlaagde inkomensgrens kan hiermee ingaan per 1 januari 2028.

Financiële planning		Taakveld: 6.3 Inkomensregelingen			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	.		.		.
2027	.		.		.
2028	58.000		58.000		.
2029	58.000		58.000		.

VS51 - Sturen op verwijzers

Beschrijving

In de Jeugdwet is vastgelegd dat naast (gemandateerde) jeugdconsulenten in het gemeentelijke team, ook huisartsen, jeugdartsen, medisch specialisten, rechters, jeugdbeschermers en jeugdreclasserders (Gecertificeerde instelling: GI), de wettelijke verwijzers zijn naar de jeugdhulp. Als gemeente kunnen we formeel de verwijzing van een wettelijke verwijzer niet tegenhouden, maar wel (binnen onze mogelijkheden) sturen op goede samenwerking, overleg en afstemming om zoveel mogelijk in gezamenlijkheid in te zetten op de meest passende vorm van ondersteuning en zorg, mede in relatie tot de kostenafweging.

We zien op basis van een cijfermatige analyse de meeste kansen bij verwijzingen vanuit huisartsen (39% van het totaal aantal verwijzingen/13 % van de kosten). Om die reden ligt daar onze prioriteit de komende periode en dat wordt uitgewerkt in dit voorstel.

We investeren in het optimaliseren van werkprocessen en breiden uit van 9 naar 11 praktijken. We verwachten dit binnen de huidige capaciteit vorm te kunnen geven.

Gevolgen

- We zien dat door afstemming tussen JOH en huisarts het aantal verwijzingen door de huisarts naar 2e lijnszorg afnemen, zowel het totaal aantal als specifiek richting GGZ hulp;
- We verwachten door een betere afstemming met huisartsen en GI's dat zij meer zicht krijgen op beschikbare lokale en regionale aanbod en daardoor passender zullen verwijzen;
- We verwachten een betere en passendere aansluiting van vraag en aanbod, waarbij ook meer wordt samengewerkt met lokale preventieve partners (zoals het SPT) en het team jeugd;
- We verwachten de omvang en intensiteit van de beschikkingen te verminderen.

Van uitbreiding JOH is geen sprake. Wel wordt nu de volledige 2 fte JOH ingezet voor ondersteuning van die jeugdigen voor wie een oplossing te vinden is binnen het sociaal domein (i.p.v. medisch domein) en hopen we dat in de komende periode ook bij de 2 huisartsenpraktijken waar nu nog geen ondersteuner zit een JOH'er te kunnen inzetten. Er zijn vooralsnog geen signalen dat de huidige capaciteit onvoldoende is. Door efficiëntere werkprocessen en het verder opbouwen van een samenwerkingsrelatie verwachten we bovenstaande gevolgen te kunnen realiseren.

Toelichting wijzigingen

Concretisering van eerdere beschrijving

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

- We zijn afhankelijk van de bereidheid van externe verwijzers om samen te werken, aangezien we formeel de verwijzing van een wettelijk verwijzer niet tegen kunnen houden;
- Het is mogelijk dat het niet lukt om de functie van JOH in te vullen.

Eenmalige investeringen t.a.v. de samenwerking met huisartsen zijn niet aan de orde. De benodigde capaciteit is al onderdeel van de begroting.

Planning tot realisatie

Per 1 januari 2026:

- Is er binnen alle huisartsenpraktijken een JOH werkzaam;

Financiële planning		Taakveld: 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	35.000		35.000		.
2027	70.000		70.000		.
2028	70.000		70.000		.
2029	70.000		70.000		.

De opbrengst is al onderdeel van een andere mogelijkheid. In het financiële overzicht wordt de opbrengst hierop gecorrigeerd. Zie overzicht prioritering alle mogelijkheden.

BIJ02 - Aansturing organisatie

Beschrijving

Door een deel van de raad is gevraagd om een bezuinigingsvoorstel te onderzoeken met de volgende vraag:

Het verminderen van het aantal directie/managementleden met 1 FTE

Gevolgen

Er ligt op dit moment al een grote druk op directie en management, Door vermindering van de aansturing van de organisatie neemt de druk op directie en management verder toe. Afname van de formatie kan leiden tot burn-out klachten bij de resterende directie/management.

De directie/management heeft een belangrijke rol op het gebied van personeelszorg en aansturing. De zorg en kwaliteit hiervan loopt terug.

Daarnaast is momenteel sprake van grote en complexe ontwikkelingen die vragen om een visie en strategie vanuit de organisatie, bijvoorbeeld vanuit het sociaal en ruimtelijk domein en vanuit bedrijfsvoering. Zij vragen juist om sturing en directie-/managementfocus. Goede betrokkenheid van een directeur en manager zorgt voor strategische versterking zodat we kunnen inspelen op deze thema's.

Verminderde leiderschapscapaciteit gaat ten koste van besluitvorming en zorgt voor vertraging van organisatorische processen. Daarbij geldt dat momenteel de teams al relatief groot zijn en de span of control voor de managers soms al dermate groot is dat begeleiding van medewerkers bij enkele teams al onder druk staat. In dit scenario zullen medewerkers minder begeleiding en ondersteuning ervaren, wat lagere motivatie en verminderde productiviteit tot gevolg kan hebben. Er zal een meer informele structuur ontstaan waardoor vakinhoudelijke medewerkers minder tijd aan hun werk kunnen besteden. Uiteindelijk kan de publieke dienstverlening worden aangetast door afnemende efficiëntie en kwaliteit.

Toelichting wijzigingen

De gevolgen van een mogelijk besluit tot inkrimping van directie/management zijn zo compleet mogelijk in beeld gebracht en beschreven ten einde een goed besluit mogelijk te maken.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

Op de korte termijn geldt een besparing van loonkosten.

Voor de langere termijn geldt een vermindering van sturing en vermindering van management aansturing met alle gevolgen vandien, zoals de relatie met een toename van het ziekteverzuim, medewerkers die vertrekken uit onvrede/te weinig aandacht, meer vacatures die weer vervuld moeten worden. Toename van mogelijke uitval van andere managers door burn-outklachten.

Als deze directeur of manager een vast dienstverband heeft dan is er sprake van frictiekosten. Er zal mogelijk een beëindigingsovereenkomst (vaststellingsovereenkomst) moeten worden opgesteld en een transitievergoeding moeten worden betaald. Afhankelijk van de hoeveelheid dienstjaren kan dit een flink bedrag zijn.

Aanname is dat de ombuiging in 2029 heeft plaatsgevonden, zodat zorgvuldig kan worden omgegaan met de herplaatsing en/of werk-naar-werk-trajecten. Daarbij blijft dat er altijd sprake is van een resterend risico op de kosten voor een vaststellingsovereenkomst.

Daarnaast zijn er extra inspanningen (tijd en capaciteit van P&O en Communicatie) nodig om de gevolgen uit te werken en e.e.a. tot uitvoer te brengen, zoals:

- In kaart brengen gevolgen van verkleining directie of managementteam, in relatie tot de organisatievisie en de ontwikkelingen die we zien.
- Beslissing maken, taken en aansturing herverdelen.
- Zorgvuldig intern communicatietraject naar medewerkers en management.

Planning tot realisatie

Q 4 2025:

- Gesprek over gevolgen van verkleining directie of managementteam, in relatie tot de organisatievisie en de ontwikkelingen die we zien.
- Beslissing maken, taken en aansturing herverdelen.
- Communicatie naar medewerkers en management.
- Starten herplaatsings/werk-naar-werk-traject.

Uitgangspunt is dat we zoeken naar (doorschuif)mogelijkheden voor eind 2028

Financiële planning		Taakveld: 0.4 Overhead			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	.		0		.
2027	.		0		.
2028	.		0		-30.000
2029	.		128.000	1	.

*) de frictiekosten op personeel zijn generiek berekend en omgeslagen per fte besparing.

VS24 - Klimaatadaptatie

Beschrijving

Bij dit bezuinigingsscenario wordt uitgegaan dat de inspanningen op het gebied van klimaatadaptatie gehalveerd worden en we ons slechts beperkt voorbereiden op klimaatverandering. We voeren de Uitvoeringsagenda van het door u vastgestelde Programma Riolering & Klimaatadaptatie 2023-2027 niet meer uit als het gaat om het thema Hitte (gericht op het voorkomen van hittestress).

Doordat dekking van een deel van de activiteiten komt uit de (kostendekkende) tarief) rioolheffing is de bijdrage aan het tekort gelijk aan het niet uitvoeren van de minder vergaande variant (VS25, versoering).

Klimaatadaptatie is geen wettelijke verplichting, maar wel onderdeel van de uitvoering van de Nationale klimaatadaptatiestrategie (NAS) en het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) om Nederland voor te bereiden op de gevolgen van klimaatverandering.

In het DPRA is afgesproken dat Nederland in 2050 zo goed mogelijk klimaatbestendig en waterrobuust is ingericht en bij (her)ontwikkelingen geen extra risico op schade en slachtoffers ontstaat voor zover dat redelijkerwijs haalbaar is.

Vanuit de hiervoor door u vastgestelde Klimaatadaptatiestrategie (Raad 21 december 2021) is de Uitvoeringsagenda opgesteld, die als bijlage 4 in het eveneens door u vastgestelde Programma Riolering & Klimaatadaptatie 2023-2027 (Raad 30 mei 2023) is opgenomen.

Gevolgen

- * Het onderdeel voorkomen Hittestress wordt niet uitgevoerd. Door hittestress is er een hoger risico dat meer kwetsbare inwoners eerder ten gevolgen van hitte overlijden.
- * Er vinden beduidend minder burgerinitiatieven plaats (stimuleringsmaatregelen).
- * Door verlaging van de aandacht voor wateroverlast en adaptatie hierop nemen de risico's bij hevige regenval toe;

Toelichting wijzigingen

Van de klimaatthema's vallen de uit te voeren maatregelen voor de thema's Wateroverlast, Overstroming en Droogte binnen het Programma Riolering en Klimaatadaptatie 2023-2027 (PR&K). De maatregelen voor het thema Hitte zijn niet-water gerelateerd en mogen niet vanuit het PR&K worden gedekt. Deze maatregelen worden daarom vanuit de Algemene middelen bekostigd.

Om een directe bezuiniging door te kunnen voeren kunnen alleen de maatregelen met betrekking tot het thema Hitte worden betrokken. Bezuinigingen op water gerelateerde maatregel kunnen alleen indirect tot stand komen middels tariefvermindering (rioolheffing) in combinatie met het verhogen van de OZB. Hier zijn we in de cijfers niet vanuit gegaan. De besparing valt hierdoor fors lager uit.

De besparing komt daardoor volledig overeen met VS25. Wat betreft de beschrijving van de gevolgen zijn we wel uitgegaan van de halvering van de formatie (met 0,5), aangezien deze niet leidt tot een structureel voordeel ziet u dit in de cijfers niet terug.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

- * Door halvering van de inzet op de klimaatthema's Wateroverlast, Droogte en Overstromingen kan het scenario "Versneld aan de slag" uit de door uw raad op 21 december 2021 vastgestelde Klimaatadaptatiestrategie, welke via de Uitvoeringsagenda uit het Programma Riolering & Klimaatadaptatie is vormgegeven, niet volledig worden uitgevoerd. Voorts kunnen de speerpunten

zoals gesteld in de door uw raad op 14 juli 2021 vastgestelde Omgevingsvisie in het gedrang komen, te weten:

- gezond en veilig woon- en leefklimaat;
- samenwerken aan een goede waterkwaliteit;
- klimaatadaptieve inrichting in de kernen.

* Door het structureel uitstellen van het aanpakken van hittestress gerelateerde projecten kan bij langdurige hitteperiodes de gezondheidsrisico's van kwetsbare doelgroepen worden overschreden.

* Door niet voor te bereiden op de klimaatverandering nemen schadekosten sterk toe. Meer onderbouwing zie www.klimaatshadeschatter.nl

* Andere opgaves zoals de woningbouw, bedrijventerreinontwikkeling, inrichting openbaar gebied zijn sterk afhankelijk van de inzet op van klimaatadaptatie. Hier is minder aandacht voor;

Planning tot realisatie

Directe bezuinigingskosten ad. 26K per 1-1-2027

Indirecte bezuinigingskosten ad. 93K nader te bepalen .

Financiële planning		Taakveld: 7.4 Milieubeheer			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten (-)
	(+)	(+)			
	a	b	c = a + b	d	e
2026	.		0		
2027	26.000	0	26.000		.
2028	26.000	0	26.000		-6.000.
2029	26.000	0	46.800	0,2	

*) de frictiekosten op personeel zijn generiek berekend en omgeslagen per fte besparing.

De opbrengst is al onderdeel van een andere mogelijkheid. In het financiële overzicht wordt de opbrengst hierop gecorrigeerd. Zie overzicht prioritering alle mogelijkheden.

Beschrijving

Deze besparing is aangedragen door de raad met als voorstel om "meer richting wettelijk" te gaan op het gebied van economie, met als doel een structurele besparing te bereiken van 150.000,-.

De volgende activiteiten onderneemt de gemeente op het gebied van economie:

- relatiebeheer bedrijven: organisatie bedrijfsinvesteringszones, het ondernemersloket, bedrijfsbezoeken en deelname aan evenementen als de Waardborrel en Ondernemersprijs MH
- retail: actualiseren retailvisie en de lokale uitvoeringsagenda, ondersteunen winkeliersverenigingen;
- bedrijventerreinen: begeleiding beter benutten, revitaliseren en organiseren nieuwe bedrijventerreinen
- inzet voor regio Midden Holland: afstemming in de regio over het regionale beleid, waaronder ook de regionale afstemming nodig om de visies te realiseren;
- samenwerking met onderwijs en ondernemers door middel van "Krimpenerwaard Werkt" (voorheen leerwerkbedrijf)

Om de financiële doelstelling te bereiken is het nodig om:

- Geen aandacht meer te besteden aan de winkelgebieden. We laten dit volledig over aan de lokale retailorganisaties zelf;
- De bijdrage aan "Krimpenerwaard Werkt" te verminderen (uitgangspunt: per 2029);
- De gemeentelijke werkzaamheden voor "Krimpenerwaard Werkt" onder te brengen in de vaste formatie van team EZ
- Niet meer bij te dragen aan de lokale/regionale bedrijfsevenementen;
- inzet op Triple Helix en AO (regio MH) verminderen;

Gevolgen

- De winkeliersverenigingen worden niet meer ondersteund door de gemeente. De samenhang tussen winkeliers komt hierdoor onder druk te staan, waardoor er meer verpaupering / leegstand kan optreden. Dat heeft effect op de leefbaarheid;

- Bij het beoordelen van ruimtelijke ontwikkelingen ontbreekt een actuele gemeente visie en neemt de kwaliteit van advisering af.

- Voor evenementen (waardborrel/ondernemersprijs) zullen ondernemers meer geld zelf moeten investeren of de evenementen schrappen/afschalen.

- Krimpenerwaard Werkt heeft minder financiële slagkracht, en er wordt van ondernemers meer financiële dekking gevraagd. De kans is aanwezig dat hierdoor de aandacht voor maatschappelijke thema's en de bereidheid tot de vrijwillige samenwerking afneemt. De inzet van "Krimpenerwaard Werkt" op het binden en betrekken van jongeren en onderwijs bij de lokale werkgelegenheid vermindert. Dit heeft effect op de vitaliteit van de Krimpenerwaard.

Een deel van de projecten onder "Krimpenerwaard Werkt" - bijvoorbeeld om de brug te slaan tussen onderwijs en lokaal bedrijfsleven - worden niet uitgevoerd volgens plan.

Het voortbestaan van Krimpenerwaard Werkt is daarmee onzeker.

- Iets minder sturing en meer volgend bij regio Midden-Holland

Toelichting wijzigingen

Het gaat om een nieuw voorstel dat door de raad is aangedragen.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

- Bezuiniging op het initiatief KrimpenerwaardWerkt heeft als risico dat de zorgvuldig opgebouwde commitment met onderwijsinstellingen en ondernemers afbrokkelt/onder druk komt te staan.

- De winkeliersverenigingen worden niet meer ondersteund door de gemeente. De samenhang tussen winkeliers komt hierdoor onder druk te staan, waardoor er meer verpaupering / leegstand kan optreden. Dat heeft effect op de leefbaarheid;

Planning tot realisatie

Mbt Retail:

Vastleggen en afstemming over nieuwe werkafspraken en formatie (Q3 2025)

Vaststellen begroting (Q4 2025)

Communicatie met winkeliersverenigingen Q4 2025

Start met nieuwe werkwijze (Q1 2026)

Mbt Krimpenerwaard werkt:

Vaststellen begroting (Q4 2025)

Afstemming met Krimpenerwaard werkt over voornemen bijstelling budgetten (Q4 2025)

Bijstelling uitvoeringsprogramma, wanneer mogelijk leggen van combinatie met regiodeal (2025/2026)

Vastleggen nieuwe financiële afspraken (Q2/Q3 2026)

Financiële planning		Taakveld: 3.1 Economische ontwikkeling			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	65.000		65.000		.
2027	65.000		65.000		.
2028	65.000		65.000		-15.000
2029	95.000		147.000	0,5	.

*) de frictiekosten op personeel zijn generiek berekend en omgeslagen per fte besparing.

Een deel van de opbrengst is al onderdeel van een andere mogelijkheid. In het financiële overzicht wordt de opbrengst hierop gecorrigeerd. Zie overzicht prioritering alle mogelijkheden.

VS21 - Energietransitie

Beschrijving

In deze optie vindt de dekking van de kosten alleen plaats vanuit (incidentele) Rijksmiddelen met de bijbehorende kaders omdat het beschikbare structurele budget uit de Meerjarenbegroting volledig wegvalt.

De uitgaven die nu gedekt worden vanuit het beschikbare structurele budget uit de Meerjarenbegroting betreffen onder andere het Servicepunt Energietransitie Bedrijven (met een inzet op 'zon op dak' bij ondernemers), de energievoaches (die inwoners ondersteunen met vragen over isoleren en besparen) en het Energieloket (dit is een verplichting vanuit het Klimaatakkoord).

Daarnaast is met het vaststellen van het Omgevingsprogramma Warmtetransitie (2024-2030) €70.000,- uit het structurele budget gereserveerd voor de uitvoering. Dit budget valt weg evenals de €20.000,- die de raad heeft vrijgemaakt voor een 'subsidie aardgasvrij'. Ten slotte worden ook de uitvoeringskosten voor de Duurzaamheidslening gedekt uit het beschikbare structurele budget.

Door het wegvallen van het structurele budget en het afhankelijk worden van (incidentele) Rijksmiddelen raakt de gemeente daarnaast mogelijk de regie en flexibiliteit kwijt om in te spelen op relevante ontwikkelingen. Dit terwijl de gemeente de doelstellingen uit het Klimaatakkoord onderschrijft, werkt aan het (verplichte) Warmteprogramma (per 2026) wat de opvolger is van de bestaande Warmtevisie én een vastgestelde doelstelling heeft voor de opwek van hernieuwbare energie in de Regionale Energiestrategie (RES) Midden-Holland.

Gevolgen

Als we alleen inzet plegen met (incidentele) Rijksmiddelen dan heeft dat gevolgen voor de snelheid en continuïteit van de energietransitie. De doelstellingen waaraan we ons hebben verplicht zullen mogelijk niet behaald worden, zoals de energiebesparing/aardgasbesparing in de Warmtevisie en het Omgevingsprogramma Warmtetransitie en de opwekdoelen vanuit de Regionale Energiestrategie (RES).

De lokale regie voor het stimuleren van inwoners vermindert. De uitvoering van het Omgevingsprogramma Warmtetransitie vertraagt, inwonersbijeenkomsten en andere communicatie-uitingen kunnen niet of beperkt doorgang vinden.

Inwoners zijn minder goed geïnformeerd over de mogelijkheden rond isoleren en besparen en andere energiebesparende of energie-opwek mogelijkheden en kunnen geen gratis hulp ontvangen voor verduurzaming van het Servicepunt Energietransitie Bedrijven (SEB), de energievoaches of het Energieloket. Lokale stimuleringsregelingen zoals een 'subsidie aardgasvrij' en de duurzaamheidslening kunnen niet meer in stand gehouden worden.

Toelichting wijzigingen

De tekst is geactualiseerd.

En hoogte van bedrag is aangepast van 170.000 naar 175.000

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

De beheerskosten van de bestaande duurzaamheidslening kunnen nog voor maximaal 10 jaar lang doorlopen.

Het risico bestaat dat er van 175.000 euro, er 10.000 euro niet structureel kan worden gerealiseerd

vanwege overeenkomsten die nog enige tijd kunnen doorlopen.

Het risico bestaat dat richting 2050 de doelstellingen voor CO2 reductie meer verplicht worden opgelegd, het behalen van de restopgave, die groter wordt door het structurele budget op te heffen, kost extra investeringen in de toekomst.

In de begroting is geen ruimte meer om zaken die niet door de CDOKE-middelen vergoed kunnen worden op te vangen, waardoor de beleidsruimte geheel door de rijksregels wordt bepaald.

Planning tot realisatie

Q3 2025 - Definitief Raadsbesluit over de mogelijkheden in de Meerjarenbegroting
 Q3 - Q4 2025 - Voorbereiden bijstellen (bestaande) afspraken en plannen
 Q1 2026 - PM Regelingen intrekken en/of bijstellen
 2026 - PM Lopende zaken afwikkelen

Financiële planning		Taakveld: 7.4 Milieubeheer			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	175.000		175.000		.
2027	175.000		175.000		.
2028	175.000		175.000		.
2029	175.000		175.000		.

*) de frictiekosten op personeel zijn generiek berekend en omgeslagen per fte besparing. Een deel van de opbrengst is al onderdeel van een andere mogelijkheid. In het financiële overzicht wordt de opbrengst hierop gecorrigeerd. Zie overzicht prioritering alle mogelijkheden.

VS48 - Sociale cohesie en ondersteuning

Beschrijving

Vrijwilligerswaardering en mantelzorgwaardering wordt stopgezet. Respijtzorg voor mantelzorgers zetten we voort.

concreet betekent dit scenario dat:

- we stoppen met de jaarlijkse mantelzorgwaardering dmv Krimpenerwaard cadeaubonnen ad € 100,-. deze wordt jaarlijks door ruim 600 mantelzorgers aangevraagd.
- met ingang van 2025 is er een nieuwe alternatieve waardering voor jonge mantelzorgers ingezet. dit wordt dan ook stopgezet.
- we stoppen met de waarderingstournee voor het vrijwilligerswerk waarbij vrijwilligersprijzen worden uitgereikt ter versterking van gewaardeerde vrijwilligersinitiatieven.
- vanuit dit budget kan de doorontwikkeling van de vrijwilligersvacaturebank naar een platform vrijwillige inzet niet meer gefinancierd worden.

Gevolgen

Mantelzorgwaardering

Stoppen met de mantelzorgwaardering zal niet leiden tot minder mantelzorgers. mantelzorg is niet iets waar mensen voor kiezen. het overkomt je. De verwachting is wel dat deze groep zich minder gezien en gewaardeerd voelt door de gemeente. dit kan het gevoel van overbelasting versterken. De verwachting is dat hierdoor minder mantelzorgers zich laten registreren bij WelzijnKrimpenerwaard die de mantelzorgwaardering uitvoert. Het gevolg is dat mantelzorgers minder goed in beeld zijn waardoor minder effectief kan worden ingezet op ondersteuningsvragen van (overbelaste) mantelzorgers. De stichting promotie Krimpenerwaard die de cadeaubonnen levert heeft minder afzet en wordt minder aantrekkelijk voor winkeliers/ondernemers.

Vrijwilligerswaardering

Stoppen met de vrijwilligerswaardering zal niet leiden tot vrijwilligers die het werk neerleggen. De verwachting is wel dat deze groep zich minder gezien en gewaardeerd voelt door de gemeente.

platform vrijwillige inzet

Vrijwilligerswerk draagt bij aan de versterking van de informele sociale basis. Door het wegvallen van het platform vrijwillige inzet zetten we hier minder op in.

gevolgen voor beleid versterken sociale basis

Mantelzorgers en vrijwilligers vormen de kurk waar de sociale basis op drijft. door de waardering voelen deze inwoners zich gezien en erkend door de gemeente wat bijdraagt aan een sterke basis. stoppen met de waardering daarentegen leidt tot het tegenovergestelde waardoor het uit te dragen beleid van de gemeente imagoschade oploopt.

Toelichting wijzigingen

We hebben de te nemen maatregelen verder uitgewerkt en geactualiseerd

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

risico stoppen mantelzorgwaardering:

Bij een laag gevoel van waardering neemt de kans op overbelasting toe. Bij uitval leidt dit tot toename van zorgkosten oa door meer Wmo-aanvragen. De mantelzorgwaardering voorziet ook in een stukje

vroegsignalering. dit valt weg. de druk op de mantelzorgconsulenten van WelzijnKrimpenerwaard wordt hierdoor groter en complexer en kost meer uren.

risico stoppen vrijwilligerswaardering:

Doordat er een stukje van de publiciteit en aandacht voor goede vrijwilligersactiviteiten wegvalt komen minder mensen in aanraking met goede voorbeelden en vrijwilligers-activiteiten. Dat kan effect hebben op de omvang van het vrijwilligerspotentieel.

risico stoppen met verdere ontwikkeling van vrijwilligersvacaturebank naar platform vrijwillige inzet: Het platform vrijwillige inzet is een (moderne) opvolger van de digitale vrijwilligersvacaturebank. Het platform is flexibeler dan de vacaturebank. Daardoor kan meer van het vrijwilligerspotentieel benut worden. doordat minder mensen vrijwilligerswerk doen verzwakt de sociale basis en de maatschappelijke voorzieningen. hierdoor wordt het beroep op individuele voorzieningen groter wat leidt tot hogere zorgkosten.

Planning tot realisatie

stoppen met de mantelzorgwaardering kan met ingang van 2026. het uitregelen van de personeelskosten voor de uitvoering bij WelzijnKrimpenerwaard kan wellicht langer duren.

1. Keuze raad (Q2 2025)
2. Communicatie met belanghebbenden (Q3/4 2025)
3. Maken van afspraken over inzet/afbouw inzet WelzijnKrimpenerwaard (Q4 2025)
4. Stoppen van beschreven activiteiten per 1/1/2026.

stoppen met de waarderingstournee voor vrijwilligerswerk kan met ingang van 2026.

stoppen met de doorontwikkeling van het platform vrijwillige inzet kan met ingang van 2026.

Financiële planning		Taakveld: 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	10.000		10.000		.
2027	115.000		115.000		.
2028	115.000		115.000		.
2029	205.000		205.000		.

Een deel van de opbrengst is al onderdeel van een andere mogelijkheid. In het financiële overzicht wordt de opbrengst hierop gecorrigeerd. Zie overzicht prioritering alle mogelijkheden.

VS28 - Milieu

Beschrijving

In deze mogelijkheid brengen we de activiteiten op het gebied van milieu terug naar de wettelijke basis.

De wettelijke basis ligt in de omgevingswet (Omgevingsbesluit H13) en het Interbestuurlijk Programma VTH. Deze kunnen met geringe eigen middelen en de volledige inzet van de ODMH ingevuld worden.

De mogelijke besparing bij de ODMH wordt meegenomen bij de verbonden partijen (zie VS13).

Gevolgen

We zijn sterk afhankelijk van de ODMH die de wettelijke taken uitvoert. Ook vervullen zij een stevige rol in de bovenwettelijke advisering op thema's als landbouw, duurzaamheid, woningbouw, klimaatadaptatie en economie. De aansturing van de ODMH vanuit de gemeente wordt teruggebracht naar de wettelijke basistaken waardoor overige adviesvragen niet langer worden uitgezet en/of opgepakt binnen dit taakveld.

Met dit voorstel wordt het uitzetten van adviesvragen aan ODMH en/of derden bemoeilijkt, waardoor de gemeente volgend wordt op de ontwikkelingen in de wetgeving. We kijken op de genoemde thema's niet langer pro-actief vooruit, waardoor de kans bestaat dat initiatieven (ook als het gaat om eigen projecten) bij wetwijzigingen binnen milieuthema's vertraging oplopen.

Toelichting wijzigingen

e.e.a. nader uitgewerkt.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

Van belang is de VTHA-cyclus: binnen het Omgevingswetstelsel de beleidscyclus, vergunningen-, toezicht- handhaving-advies,

Deze actieve beleidscyclus moet gevoed en onderhouden worden en staat nu nog in de kinderschoenen. De taak is belegd bij het primaire bevoegde gezag, de gemeente zelf.

Het risico van een slecht ingerichte VTHA-cyclus is dat middelen zonder aantoonbaar effect of gerichte opdracht ingezet worden en de aansluiting met maatschappelijke, bestuurlijke gevaarzetting ontbreekt.

Zie nut en noodzaak IBP-VTH (interbestuurlijke programma verbetering VTH-taken) .

De interne advisering op overige vraagstukken komt vanuit taakveld milieu te vervallen en per onderwerp zal op afdelingsniveau advies bij derden ingekocht worden. Dit gaat gepaard met ambtelijke inzet en per adviestaak zal budget vrijgemaakt moeten worden. De administratieve belasting valt niet te veronachtzamen.

Opgemerkt zij dat advieskosten van derden partijen -voor zover adviseurs beschikbaar zijn- duurder zijn dan advisering via ODMH. de kosten van inhuur van gewenst advies tegen markttarief zijn niet meegenomen en vormen een risico.

We zijn bij de bezuiniging op formatie uitgegaan van natuurlijk verloop, herplaatsing en werk naar werk-trajecten, gericht op het realiseren van de bezuiniging in 2029.

Planning tot realisatie

Beschikbare middelen kunnen komen te vervallen per 2026

Daarnaast brengen we de activiteiten op het gebied van milieu terug naar de wettelijke basis door:

1. nadere inventarisatie bovenwettelijke taken & bepalen afbouwvolgorde (Q3 2025)
2. bijstellen ambities omgevingsvisie milieu (2026)
3. gefaseerde afbouw interne milieutaken (tot 0,5fte) vanaf 2027

Ingezette personeelslasten blijven onverminderd voortduren.

Financiële planning		Taakveld: 7.4 Milieubeheer			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	80.000		80.000		.
2027	80.000		80.000		.
2028	80.000		80.000		-15.000
2029	80.000		132.000	0,5	.

*) de frictiekosten op personeel zijn generiek berekend en omgeslagen per fte besparing.

BIJ11 - Recreatie en toerisme

Beschrijving

We bouwen in 3 jaar de subsidie aan de marketingorganisaties met 75% af. De huidige subsidie (€ 175.000,-) is beschikt tot en met 2025. Daarnaast bouwen we de meerjarige subsidies af, deze lopen met een bedrag van € 6.608,- tot en met 2027 (Zilverdag en natuurmarathon).

We trekken ons terug uit alle regionale verbanden op het gebied van Recreatie en Toerisme en doen geen onderzoeken meer voor beleid. We blijven de taken doen die voortvloeien uit de omgevingswet. Het taakveld kan dan van 1,17 fte naar 0,67 fte afgebouwd worden, een besparing van 0,5 fte.

Gevolgen

- Er is minder aandacht voor gebiedsmarketing en de promotie van ons gebied. Dit kan gevolgen hebben voor het aantal bezoekers aan de Krimpenerwaard en daarmee met de inkomsten uit toeristenbelasting. Ook kan het gevolgen hebben voor de inkomsten voor de horeca, detailhandel en musea.
- Onzeker is of de activiteiten die vanuit de marketing worden ondersteund en geregeld zoals de Zilverdag, Open Monumentendag, folderdistributie, evenementenagenda, website www.indekrimpenerwaard.nl, promotie en actualisatie van wandel- en fietsroutes blijven bestaan.
- Onze invloed in het Groene Hart, Cheese Valley en de Oude Hollandse Waterlinie stopt.
- Het is onzeker of de marketingorganisatie haar plannen voor een bezoekerscentrum in het Loetbos verder wil gaan ontwikkelen. Dit is een plan dat met provinciale- en regiogelden wordt gefinancierd, geen gemeentegelden.
- Het is (zeer) onzeker of de opgebouwde brede samenwerking tussen de ondernemers in de gehele Krimpenerwaard, bijvoorbeeld door de Krimpenerwaard cadeaubon en de "koop-lokaal"acties in stand blijft.
- De marketingorganisatie heeft aangegeven dat als er nog maar 25% van de huidige subsidie is, ze de basispromotie van de Krimpenerwaard niet kan en wil voortzetten.

Toelichting wijzigingen

In plaats van de eerst voorgestelde bezuiniging van € 140.000,- wil de raad meer bezuinigen en naast de wettelijke taken alleen een basisvoorziening op recreatie en toerisme houden en wil hiermee € 200.000 bezuinigen

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

In de aanpak is rekening gehouden met extra inzet, 0,2 fte, op goed (voor) overleg, stapsgewijs afbouwen van de subsidie en aanpassing van het beleid.

Planning tot realisatie

1. Q3 2025 - Budgetkaders vaststellen
2. Q3 2025 - Bespreken kaders en gevolgen ervan met de marketingorganisaties
3. Q4 2025 - Bespreken kaders en gevolgen niet meer deelnemen aan regionale organisaties
4. Q1 2026 - Vertaling ervan in een nieuw jaarplan en aanpassing subsidiebeleid
5. Q3 2026 - Afspraken maken rond taken medewerkers recreatie en toerisme
6. 2026 2027 2028 - Afbouw budgetten in stappen

Financiële planning		Taakveld: 3.4 Economische promotie			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	58.750		58.750		-45.000
2027	117.500		117.500		.
2028	171.250		171.250		
2029	171.250		223.250	0,5	.

*) de frictiekosten op personeel zijn generiek berekend en omgeslagen per fte besparing.
 Een deel van de opbrengst is al onderdeel van een andere mogelijkheid. In het financiële overzicht wordt de opbrengst hierop gecorrigeerd. Zie overzicht prioritering alle mogelijkheden.

NBZ29 - Verdergaand versoberen gebiedsmarketing

Beschrijving

Een deel van de raad heeft de volgende vraag gesteld, gericht op het uitwerken van een extra mogelijkheid:

Wij pleiten om te kijken naar mogelijkheden om (nog) meer te bezuinigen op het gebied van recreatie en toerisme dan scenario 2 (versoberen marketing voor een bezuiniging van ongeveer €140.000,-, pag 19) voorstelt. Wij denken dat als puntje bij paaltje komt, dat de gemeenteraad dan liever bezuinigd op het gebied van recreatie/toerisme dan op andere vlakken (zorg, OZB of BOA's bijvoorbeeld). Om hier al vast op voorbereid te zijn, is het volgens ons handig om de effecten van 'grotere' bezuinigingen op dit gebied alvast te berekenen.

De opbrengstverwachting is in deze mogelijkheid gesteld op 280.000,-.

Deze mogelijkheid is als volgt uitgewerkt:

We bouwen de subsidie aan de marketingorganisaties in 3 jaar af tot o. De huidige subsidie (€ 175.000,-) is beschikt tot en met 2025. Daarnaast bouwen we de meerjarige subsidies af, deze lopen met een bedrag van € 6.608,- tot en met 2027. (o.a. zilverdag en natuurmarathon)

We trekken ons terug uit alle regionale verbanden op het gebied van Recreatie en Toerisme en doen geen onderzoeken meer voor beleid. We blijven de taken doen die voortvloeien uit de omgevingswet. Het taakveld kan van 1,17 fte naar 0,67 fte afgebouwd worden, een besparing van 0,5 fte

Gevolgen

-Er is geen aandacht voor gebiedsmarketing en de promotie van ons gebied. Dit kan gevolgen hebben voor het aantal bezoekers aan de Krimpenerwaard en daarmee met de inkomsten uit toeristenbelasting. Ook kan het gevolgen hebben voor de inkomsten voor de horeca, detailhandel en musea.

-Het wordt onzeker of de activiteiten die vanuit de marketing worden ondersteund en geregeld zoals de Zilverdag, Open Monumentendag, folderdistributie, evenementenagenda, website www.indekrimpenerwaard.nl, promotie en actualisatie van wandel- en fietsroutes blijven bestaan.

-Onze invloed in het Groene Hart, Cheede Valley en de Oude Hollandse Waterlinie stopt.

-Het is onzeker of de marketingorganisatie haar plannen voor een bezoekerscentrum in het Loetbos verder wil gaan ontwikkelen. Dit is een plan dat met provinciale- en regiogelden wordt gefinancierd, geen gemeentegelden.

-Het is onzeker of de opgebouwde brede samenwerking tussen de ondernemers in de gehele Krimpenerwaard, bijvoorbeeld door de Krimpenerwaard cadeaubon en de "koop-lokaal"actie in stand blijft.

-De marketingpartijen hebben aangegeven zonder subsidie niet door te gaan.

Toelichting wijzigingen

In plaats van de eerst voorgestelde bezuiniging van € 140.000,- wil de raad meer bezuinigen naar alleen de wettelijke taken

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

In 2026 is er 0,2 FTE nodig voor het realiseren van de bezuinigingsombuiging.

Voor het realiseren van de besparing op de formatie is uitgegaan van een proces van natuurlijk verloop, herplaatsing, werk-naar-werk begeleiding gericht op realisatie van de besparing in 2029.

Planning tot realisatie

1. Q3 2025 - Budgetkaders vaststellen
2. Q3 2025 - Bespreken kaders en gevolgen ervan met de marketingorganisaties
3. Q4 2025 - Bespreken kaders en gevolgen niet meer deelnemen aan regionale organisaties
4. Q1 2026 - Vertaling ervan in een nieuw jaarplan en aanpassing subsidiebeleid
5. Q3 2026 - Afspraken maken rond taken medewerkers recreatie en toerisme
6. 2026 2027 2028 - Afbouw budgetten in stappen

Financiële planning		Taakveld: 3.4 Economische promotie			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	58.750		58.750		-30.000
2027	117.500		117.500		.
2028	171.250		171.250		-15.000
2029	215.000		267.000	0,5	.

*) de frictiekosten op personeel zijn generiek berekend en omgeslagen per fte besparing.

Een deel van de opbrengst is al onderdeel van een andere mogelijkheid. In het financiële overzicht wordt de opbrengst hierop gecorrigeerd. Zie overzicht prioritering alle mogelijkheden.

NBZ45 - Aansturing organisatie

Beschrijving

Een deel van de raad heeft gevraagd de volgende mogelijkheid uit te werken:
Op dit moment valt 'sober management' buiten de voorselectie. Dit gaat om 1.200.000 euro.

Wij stellen voor om een tussenvariant tussen laag en midden op te nemen in de voorselectie. Dus geen halvering van het management maar enkel een klein deel minder.

We hebben dit als volgt uitgewerkt:

Het kiezen voor minder management om een besparing van € 400.000 tot € 600.000 op de loonkosten te realiseren: Dit zal uitkomen op een vermindering met 3 tot 4 fte.

Daarbij is het goed te realiseren dat er momenteel al sprake is van een minimale managementbezetting en relatief grote teams. In een aantal teams is met een span of control van meer dan 50 medewerkers de uitvoering van de P-verantwoordelijkheid (zoals gesprekken rond ontwikkeling, functioneren en ziekteverzuim van medewerkers) nu al moeilijk uitvoerbaar.

Gevolgen

We zien de volgende gevolgen:

- De aansturing dichtbij medewerkers, zoals beschreven in de organisatievisie, zal op die manier niet meer mogelijk zijn. Dit kan leiden tot lagere motivatie en verminderde productiviteit. Uiteindelijk kan de publieke dienstverlening worden aangetast door afnemende efficiëntie en kwaliteit.
- Voor de langere termijn geldt een vermindering van sturing en vermindering van managementaansturing met alle gevolgen van dien, zoals de relatie met een toename van het ziekteverzuim, medewerkers die vertrekken uit onvrede/te weinig aandacht, meer vacatures die weer vervuld moeten worden.
- Er is momenteel sprake van grote en complexe ontwikkelingen die vragen om een visie en strategie vanuit de organisatie, denk aan ontwikkelingen op gebied van wonen, energietransitie, zorg en noodzaak tot digitalisering. Zij vragen om sturing en directie-/ managementfocus. Meer inhoudelijke betrokkenheid van een directeur en manager zorgt voor strategische versterking, zodat de organisatie en gemeente goed kan inspelen op deze ontwikkelingen.
- Verminderde leiderschapscapaciteit kan leiden tot overbelasting van de andere directeuren en managers en minder strategisch toezicht. Ook kan het resulteren in een breder takenpakket voor de andere directeuren en managers. Dit gaat ten koste van besluitvorming en zorgt voor vertraging van organisatorische processen.

Toelichting wijzigingen

We hebben een scenario uitgewerkt binnen door de raad aangegeven financiële bandbreedte

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

- Als teams groot zijn ontstaat er meer personele casuïstiek, bijvoorbeeld op het gebied van disfunctioneren en ziekteverzuim. Deze casuïstiek is langlopend en brengt veel juridische kosten, UWV kosten en inzet van P&O adviseurs met zich mee. In de huidige organisatie zijn we deze langlopende trajecten uit het verleden nu grotendeels aan het afronden en zien we deze (door meer aandacht en sturing) nu minder ontstaan. Daarnaast kans op toename van mogelijke uitval van andere managers door burn-outklachten.
- Als deze directeur of manager een vast dienstverband heeft dan is er sprake van frictiekosten. Er zal een beëindigingsovereenkomst (vaststellingsovereenkomst) opgesteld moeten worden en een

transitievergoeding moeten worden betaald. Afhankelijk van de hoeveelheid dienstjaren kan dit een flink bedrag zijn. Aannee is dat de ombuiging in 2029 plaats heeft gevonden, zodat zorgvuldig kan worden omgegaan met de herplaatsing en / of werk-naar-werk trajecten. Daarbij is wel aangenomen dat er altijd sprake is van een resterend risico op de kosten voor een vaststellingsovereenkomst.

Daarnaast zijn er extra inspanningen (tijd en capaciteit van P&O en Communicatie) nodig om de gevolgen uit te werken en e.e.a. tot uitvoer te brengen, zoals:

- In kaart brengen gevolgen van verkleining directie of managementteam, in relatie tot de organisatievisie en de ontwikkelingen die we zien.
- Beslissing maken, taken en aansturing herverdelen.
- Zorgvuldig intern communicatietraject naar medewerkers en management.

Planning tot realisatie

Q4 2025 en Q1 2026:

- Keuze maken voor andere managementfilosofie en inrichting van het management.
- Uitwerken van keuze en herverdelen managementtaken en aansturing.
- Communicatie naar medewerkers en management
- Starten herplaatsings/werk-naar-werk-trajecten

Uitgangspunt: zoeken naar (doorschuif)mogelijkheden voor eind 2028

- Opstellen vaststellingsovereenkomsten en communicatie met betrokken managers/ directeuren. Het kan zijn dat, samen met andere scenario's, er sprake is van noodzaak tot het opstellen van een sociaal plan. Hier zullen dan OR en Lokaal overleg ook in betrokken moeten worden.

- Uiteindelijke besparing geëffectueerd in 2029.

Financiële planning		Taakveld: 0.4 Overhead			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	.		0		.
2027	.		0		.
2028	.		0		-120.000
2029	.		512.000	4	.

*) de frictiekosten op personeel zijn generiek berekend en omgeslagen per fte besparing. Een deel van de opbrengst is al onderdeel van een andere mogelijkheid. In het financiële overzicht wordt de opbrengst hierop gecorrigeerd. Zie overzicht prioritering alle mogelijkheden.

NBZ26 - Invoeren parkeerbelasting

Beschrijving

Een deel van de raad heeft gevraagd de volgende mogelijkheid verder uit te werken:
Het invoeren van een vorm van betaald parkeren in de binnenstad van Schoonhoven.

Parkeerbelasting heeft een regulerend karakter met het doel om het parkeergedrag te beïnvloeden. Door het aanwijzen van gebieden waar automobilisten moeten betalen, kan de gemeente het parkeren van voertuigen reguleren.

Er zijn twee vormen van parkeerbelasting:

1. een belasting voor het daadwerkelijk parkeren (zgn. straatparkeren); en
2. een belasting voor een vergunning om te parkeren (zgn. vergunningparkeren).

Binnen deze opties kan ook overwogen worden om het betaalde karakter (vooral) van toepassing te laten zijn op niet-bewoners. Dus dat de bewoners van de binnenstad vrij mogen parkeren (hun kentekens krijgen ontheffing), maar dat bezoekers wel moeten betalen om te parkeren.

We hebben dit als volgt uitgewerkt:

Parkeerbelasting kan geheven worden voor:

1. het daadwerkelijk parkeren (voor incidenteel gebruik van een parkeerplek, zgn. straatparkeren); en
2. het verlenen van een vergunning om te parkeren (bij regelmatig gebruik van een parkeerplek, bijvoorbeeld door bewoners van een wijk die hun auto bij huis op straat parkeren zgn. vergunningparkeren).

Wie parkeert zonder parkeerbelasting te betalen, kan een parkeerbon (naheffingsaanslag) krijgen. Het bedrag op de parkeerbon bestaat uit twee delen:

1. een uur parkeergeld, en
2. de kosten die de gemeente maakt om de parkeerbon af te geven (maximaal € 78,80 in 2025).

De opbrengst van deze belastingen gaat naar de algemene middelen en is door de gemeente vrij besteedbaar. Deze hoeft dus niet te worden gebruikt om het parkeerbeleid te financieren (net als de hondenbelasting niet hoeft te worden gebruikt om het hondenbeleid te financieren).

De opbrengst van de parkeerbonnen (naheffingsaanslagen) mag maximaal de kosten dekken die samenhangen met de inning van niet betaalde parkeerbelastingen.

De impact van betaald parkeren is groot (negatieve uitstraling, prijsstelling, past niet bij huidige karakter van de binnenstad Schoonhoven). Het invoeren van betaald straatparkeren is een grote en radicale verandering voor de binnenstad. Het enkel invoeren van betaald parkeren wordt op dit moment niet als kansrijk ingeschat en wordt daarom niet verder uitgewerkt. Betaald straatparkeren wordt alleen in combinatie met het invoeren van vergunningparkeren ingeschat als een mogelijkheid.

Gevolgen

Het voorstel van de raad is in eerste instantie gericht op het toepassen van parkeerbelasting ten bate van niet-bewoners. In de praktijk zal alleen het invoeren van betaald parkeren voor bezoekers leiden tot een ongewenste verschuiving van parkeren en neemt de overlast in de straten in de binnenstad verder toe. Het invoeren van vergunninghoudersparkeren in combinatie met het invoeren van betaald straatparkeren draagt mogelijk bij aan een betere beheersing van het parkeerprobleem in de binnenstad van Schoonhoven.

Aan het toepassen van betaald parkeren in Schoonhoven zien we een aantal belangrijke nadelige gevolgen:

- Bezoekers komen niet of minder naar de binnenstad van Schoonhoven (met mogelijke gevolgen voor de winkeliers) of bezoekers parkeren elders in de binnenstad wat leidt tot een verschuiving van parkeren;
- De bewoners van Schoonhoven centrum krijgen een andere behandeling dan bewoners van andere centrumgebieden in de gemeente. Bewoners van de binnenstad hebben als gevolg van het parkeerprobleem in dit gebied hogere kosten dan inwoners elders in de gemeente;
- Administratie brengt een stevige kostenpost met zich mee, waardoor die kosten niet ten goede komen aan het leefklimaat van deze inwoners. Dat is een ander doel dan bezuinigen;
- Naast de parkeerbelasting voor vergunninghoudersparkeren kunnen er eventueel legeskosten (maximaal kostendekkend) geheven worden voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een parkeervergunning.

Toelichting wijzigingen

Vanwege de bijkomende nadelige effecten is alleen het invoeren van betaald parkeren voor bezoekers - zonder de combinatie met het invoeren van een vergunningsstelsel voor bewoners - niet goed in te regelen. Al met al leent dit onderwerp zich dan ook beter voor een aanpak die zich niet richt op extra inkomsten, maar een aanpak die leidt tot een betere woonomgeving (tegen redelijke kosten) voor de inwoners.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

- Parkeerbelasting in de binnenstad kan leiden tot verschuiving van parkeerproblemen naar andere straten (het zgn. waterbedeffect).
- De parkeerbelasting komt ten laste van automobilisten en kan tot weerstand leiden, omdat autobezit kostbaarder wordt.
- Bij het heffen van deze belasting hoort ook handhaving/ toezicht om te zorgen dat iedereen hierin ook gelijk wordt behandeld.
- Het invoeren van parkeerbelasting gaat in tegen de wens van de raad om het aantal regels te verminderen. Dit wordt steeds belangrijker gezien de krappe arbeidsmarkt.
- Partijen hebben het recht om zich te kunnen voorbereiden op het invoeren van een nieuwe belasting. Zorgvuldige en tijdige communicatie met de belastingplichtigen is een vereiste. Daarom wordt een ingroeimodel geadviseerd.
- Er is bezwaar en beroep mogelijk.
- Invoeringskosten SVHW (indien SVHW dit voor de gemeente kan uitvoeren). De kosten voor het aanslaan van de parkeerbelasting door SVHW kost circa €4,00 per aanslagregel per huishouden.
- Voor de invoering is het nodig een inventarisatie uit te voeren van te belasten objecten en afspraken te maken met het SVHW over de invoering (indien SVHW dit voor de gemeente kan uitvoeren).
- De inzet van extra personele capaciteit van tenminste 0,5 FTE bij het uitvoeren van de parkeerbelasting in eigen beheer van de gemeente is $\text{€ } 30.000 + 84\% = \text{€ } 55.200$ uitgaande van 1 aanslagregel per huishouden.
- De extra kosten die worden gemaakt nemen we mee in het tarief waardoor deze geheel kostendekkend worden.

Planning tot realisatie

Parkeerbelasting kan op een bepaald moment worden ingevoerd. Dat hoeft niet perse per 1 januari van een jaar te zijn.

Om de invoering te realiseren dienen de volgende stappen genomen te worden (checken op haalbaarheid bij SVHW indien SVHW dit kan uitvoeren).

Q3 2025: voorlopig besluit over verdere uitwerking tot invoering van de heffing (Kadernota)

Q4 2025/ Q1 2026: communicatie over (mogelijke) invoering van de heffing
 Q1 2026: vaststelling van de verordening door de raad (Begrotingsraad)
 Q3/Q4 2026: inventarisatie voorwerpen die in de heffing betrokken gaan worden
 Q4 2026: inrichting administratie
 Q1/ Q2 2027: start aanslagoplegging

Financiële planning		Taakveld: 0.64 Belastingen overig			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	.	0	0		50.000
2027	-55.000	65.000	10.000		.
2028	-55.000	65.000	10.000		.
2029	-55.000	65.000	10.000		.

NBZ36 - Beveiliging

Beschrijving

Een deel van de raad heeft verzocht de volgende besparingsmogelijkheid uit te werken:

Nieuw gemeentehuis: vervallen van 1 fte beveiliging receptie Stolwijk.

Wij denken dat het mogelijk is dat medewerkers bij een incident elkaar bijstaan (eventueel na training).

We hebben dit als volgt uitgewerkt:

Situatieschets:

In de huidige situatie worden er twee beveiligers ingehuurd (Loket Samenleving & Zorg in Bergambacht en het KCC in Stolwijk). In het nieuwe gemeentehuis zal er één beveiliging aanwezig zijn. Dit is reeds verwerkt in de meerjarenbegroting.

Nieuw gemeentehuis: vervallen van 1 fte beveiliging receptie Stolwijk. Het voorstel is om ook deze beveiliging te laten vervallen in het nieuwe gemeentehuis.

In het nieuwe gemeentehuis is het de bedoeling dat men zich welkom voelt. Dit is vertaald in onder andere open ontvangstopplekken.

Het is de primaire verantwoordelijkheid van de werkgever dat medewerkers veilig en in een prettige omgeving hun werk kunnen doen. In de maatschappij is een toenemende mate van agressie waar te nemen. Ook bij de gemeente Krimpenerwaard is dit duidelijk merkbaar. In de situatie zonder beveiliging worden onveilige situaties bij escalatie opgevangen door een medewerker van het calamiteitenteam. Het calamiteitenteam bestaat uit een groot aantal mensen (gelet op het feit dat er veel medewerkers deels thuis werken en deels op kantoor zijn en er voldoende medewerkers aanwezig moeten zijn bij incidenten). Zij worden jaarlijks getraind.

Het is niet mogelijk om voldoende bezetting tijdens de avondopenstellingen te organiseren. Er is uitgegaan van de aanwezigheid van een beveiliging tijdens de avondopenstelling.

Gevolgen

- Het gevoel van veiligheid neemt af. De functie van een beveiliging is een specialisme. Een beveiliging geeft de medewerkers en de bezoekers een gevoel van veiligheid.
- Situaties zullen vaker escaleren. Onze medewerkers worden getraind hoe om te gaan met ongewenst gedrag, maar theorie en praktijk kan anders uitvallen. De aanwezigheid van een beveiliging heeft een preventieve werking, waardoor situaties tijdig gede-escalereerd kunnen worden. Indien er geen beveiliging is, komt de hulp van de medewerkers vaak wanneer het incident al is geëscalereerd.

Toelichting wijzigingen

Er is een toelichting gegeven op hoe de situatie nu is en de mogelijkheid van opvang door training van eigen personeel is nader uitgewerkt.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

- Besparing wordt teniet gedaan door de impact die dit kan hebben op de medewerker (uitval van de medewerker)
- Voordat het contract met de beveiliging wordt aangepast, moet er voldoende medewerkers als calamiteitenteam worden getraind. Kosten hiervoor zijn opgenomen in 2026.
- Jaarlijks dient er tijd en geld te worden geïnvesteerd in de opleiding en op het niveau houden van het

calamiteitenteam.

Opzet van het nieuwe gemeentekantoor heeft een meer open karakter qua ontvangstplekken. Het is daarom belangrijk dat de beveiliging dichtbij is.

Planning tot realisatie

Bij wegvallen van de beveiliging, dienen alle medewerkers getraind te worden en procedures gemaakt worden. De besparing zou dan vanaf 2027 gerealiseerd kunnen worden.

Financiële planning		Taakveld: 0.4 Overhead			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	.		.		50.000
2027	20.000		20.000		.
2028	20.000		20.000		.
2029	20.000		20.000		.

VS14 - Samenvatting taakstelling GR'en

Beschrijving

Voor de Gemeenschappelijke Regelingen geldt dat besparingen alleen in de begroting opgenomen kunnen worden indien er een besluit van het Algemeen Bestuur onder ligt.

In dit scenario is uitgegaan van de aanvullende mogelijkheden waar de gemeente zelfstandig toe kan besluiten voor de langere termijn en wordt voorgesteld nogmaals voor een aanvullende bezuiniging te lobbyen via de werkgroep Financiële Kaderstelling Gemeenschappelijke Regelingen (FKGR), voor zover dit enigszins haalbaar lijkt. De resultaten van de acties in de FKGR en het vervolg in de Dagelijks en Algemene besturen zijn onzeker en kunnen nog niet meegenomen worden in de begroting.

Naast de opbrengst uit het lagere scenario (afgesproken met AB-besturen) is er aanvullend en zelfstandig besparing mogelijk voor Hecht van ca 42.500,-.

Toekomstige resultaten uit lobby zijn niet in de cijfers opgenomen: alleen wat is afgesproken of zelfstandig op te nemen.

Ondanks dat er nu geen positief besluit is, achten we voor periode vanaf 2027 via een lobby het mogelijk in te zetten op (aanvullende) besparingen op de volgende regelingen.

- Regio Midden Holland;
- Streekarchief
- Promen
- ODMH (gezien implementatietijd: pas vanaf 2028)

De aanvullend en zelfstandig besparingen houden het volgende in:

- Hecht richt zich op bezuiniging op de bedrijfsvoering, collectieve en persoonsgerichte producten en werkt hierbij een plan uit voor een netto totaal van 4,2%. Bij Hecht zetten we bij dit scenario niet meer in op het aanvullend lokaal beleggen van diensten bij Hecht – met name gericht op behoud van diensten gericht op de jeugd en inwoners in kwetsbare posities;

Bij de inzet op aanvullende lobby denken we dan aan de volgende besparingen

- Regio Midden Holland: na versterking van de regio wordt ingezet besparing op inhuur en onderzoek. De lobby richt zich nu op het in de regio inzetten op een 5% efficiëntere inrichting van de bedrijfsvoering vanaf 2028.
- Streekarchief: ingezet wordt op een heroriëntatie op het beleid rond particuliere archieven (doorberekenen kosten) en op het vervangen van fysieke series door digitale reproductie – waardoor de kosten van fysieke bewaarstelling en beschikbaarheidsstelling afnemen.
- Promen: Door een wijziging van de Wet op de sociale werkvoorziening (2015) is er bij Promen al sprake van een transitieproces in verband met de ingezette krimp. Eind 2025 is meer bekend over de vorm en gevolgen van de transitie. We kunnen voor Promen nu dan ook nog niet concreet invulling of richting geven aan de besparingen.
- Hecht bereidt momenteel een aanvullende bezuiniging van 1,4% voor in 2027 – in principe via inzet op efficiëntie en innovatie. Onzeker is of deze ook kan worden behaald.
- ODMH: Bij het ODMH kan ingezet worden op lobby om vanuit de gezamenlijkheid van de deelnemers de huidige besparingsmogelijkheden verder uit te breiden in plaats van zelfstandig op diensten te bezuinigen. Daarvoor is het wel zaak eerst de implementatie van de huidige ronde af te wachten. 1,5% van deze bezuinigingen worden hier pas vanaf 2028 geëffectueerd.

Voor de volgende regelingen achten we op basis van de nu beschikbare informatie, een verdere inzet op een taakstelling in de toekomst niet voor de hand:

- VHRM: Een zwaarder bezuinigingsscenario is beschikbaar en gaat ten koste van de primaire processen. In enkele kernen vervallen kazernes, waardoor de opkomsttijden in deze kernen met 5 tot 20 minuten toenemen. Daarnaast vervalt de duikploeg brandweer, in enkele kazernes de first responder taak en de jeugdbrandweer. Wij adviseren u dan ook hier niet op in te zetten.
 - Groenalliantie: door het uit de regeling treden van de Provincie heeft de Groenalliantie al een forse taakstelling van 25% - die ten koste zal gaan van de wijze van beheer en/of de omvang van het publiek beschikbare recreatiegebied. Een plan hiervoor verwachten we in 2025. Dat is al een forse bijstelling van het beleid en moet in de komende 4 jaar vorm krijgen. Met de huidige reserves is deze periode te overbruggen. Verzwaring van de taakstelling ligt niet voor de hand omdat de uitdaging nu al erg groot is.
 - SVHW: Er kan weliswaar bespaard worden op de afvalstoffenheffing door af te stappen van het gedifferentieerde tarief. Dat leidt niet tot een directe besparing omdat de besparing wordt doorberekend in het tarief. Het kan vervolgens wel effect hebben op de afvalscheiding. Wij ontraden u dit dan ook.
- IBKW: Er is een beperkte besparing op de werkzaamheden van het IBKW mogelijk, maar doordat 95% van de diensten van het IBKW gedekt worden uit de rioolheffing en de voorziening IBOR draagt de mogelijke besparing niet direct bij aan het tekort van de gemeente – tenzij tegenover de lagere rioolheffing een OZB verhoging wordt gezet. Gezien de omvang stellen we daarom voor om binnen de reguliere processen in te zetten op de verdere optimalisatie van de bedrijfsvoering maar de mogelijke voordelen buiten het proces van het financiële tekort van de gemeente te houden.

Gevolgen

Directe verzwaringen:

ODMH: De kwaliteit en snelheid van advisering rondom ontwikkelingen neemt af;

Hecht: Door de bezuiniging neemt de dienstverlening van Hecht af – dienstverlening op jeugd, inwoners in kwetsbare posities en de zorg en veiligheidsdiensten worden daarbij zo veel als mogelijk ontzien. Kosten voor zwaardere zorg, duurdere interventies en intensieve ondersteuning worden hierdoor minder vaak voorkomen. De impact neemt toe doordat de volgende aanvullende diensten niet meer bij Hecht worden belegd:

- a. regionale coördinatie Jeugdmatch
- b. groei en ontwikkelingspoli
- c. gezondheidsbevordering
- d. data, duiding en onderzoek
- e. prenatale voorlichting en de inzet gezinsverpleegkundige dan allen niet meer beschikbaar zijn.

Volgende lobby:

Bij verdere bezuinigingen moet u rekening houden met:

- Regio Midden-Holland: door de besparing kan minder onderzoek worden uitgezet binnen de regio. Risico is daarbij dat er subsidiekansen worden gemist.
- Streekarchief: een hoger tarief voor particuliere archieven zal leiden tot een vermindering van de bijdrage aan het behoud van cultuurhistorie. Dit kan leiden tot het verloren gaan van historische bronnen.
- Promen: nog onbekend.

De hieruit gewenste besparingen kunnen nog niet in de begroting 2026 - 2029 worden opgenomen.

Toelichting wijzigingen

Voor alle GR-en zijn mogelijkheden in beeld gebracht van verdergaande bezuinigingen. De mogelijkheden zijn samengebracht in deze samenvatting.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

ODMH:

- Onzeker is of er in de tweede ronde geen frictiekosten ontstaan;
- De robuustheid van het ODMH kan te ver teruglopen, dan ontstaat een situatie waarin de Rijksinspectie aandringt op een (gedwongen) fusie. Dat vraagt om een uitgebreid proces met bijbehorende kosten;

Streekarchief:

- een AB besluit is nodig om te komen tot de wijziging van het beleid en de besparing;

Hecht:

- Voorstel is om een tijdelijk budget te creëren waaruit Hecht de frictiekosten van de reorganisatie kan bekostigen. De kosten worden via een reorganisatieplan verder onderbouwd.
- Minder preventie kan leiden tot verschuiving van kosten naar het gebied van intensieve ondersteuning.

Planning tot realisatie

Keuze raad voor aanvullend scenario GR	Q2 2025
Aanvullende en zelfstandige besparingen opnemen in begroting:	Q3 2025

Aanvullende lobby:

Inzet op aanvullende doelstellingen FKGR	Q3 2026
Begrotingen GR opstellen en vastellen Dagelijks Bestuur	Q2 2027
Zienswijzeprocedure gemeenteraden	Q2 2027
Vaststelling AB's betrokken GR	Q3 2027
Verwerking in de begroting	Q3 2027

Financiële planning		Taakveld: 6.4 Overige baten en lasten			
Gevolgen business-case					
Jaar	Afname lasten	Toename opbrengsten	Structurele opbrengst /besparing (incl. FTE)	Personele besparing (in FTE)	Incidentele kosten / frictiekosten
	(+)	(+)			(-)
	a	b	c = a + b	d	e
2026	367.500		367.500		.
2027	367.500		367.500		.
2028	367.500		367.500		.
2029	367.500		367.500		.

Een deel van de opbrengst is al verwerkt in de kadernota vanwege VS13. In het financiële overzicht wordt de opbrengst hierop gecorrigeerd. Zie overzicht prioritering alle mogelijkheden.

Businesscases zonder structurele opbrengst

BIJ18 - Begrotingssubsidie aan maatsch. voorz.

Beschrijving

Een deel van de raad heeft gevraagd de onderstaande vraag uit te werken:

Uit de ontwikkelingen rond het cultuurhuis blijkt dat dit dorpshuis veel te ambitieus is opgezet. Een harmonisatieslag, waarbij die ambities worden teruggebracht tot een duurzaam te exploiteren niveau, kan een besparing opleveren en tevens enige ruimte bieden voor de veel minder gesubsidieerde dorpshuizen.

In Krimpen aan de Lek zal dit voor een beperkt deel van de inwoners niet met gejuich ontvangen worden, maar harmonisatie is ook op andere terreinen binnen de gemeente inzet van beleid geweest en wordt door de meeste burgers als eerlijk gezien. Kijkend naar de subsidiëring van de andere dorps- en cultuurhuizen zien we dat dit voor het Cultuurhuis in Krimpen aan de Lek een veelvoud is van hetgeen we in de andere kernen betalen. Het lijkt redelijk als we bij het opstellen van een nieuwe business case uitgaan van maximaal € 50.000 per jaar.

We hebben dit als volgt uitgewerkt:

Momenteel wordt gewerkt aan een Toekomstplan voor het duurzaam behoud van het Cultuurhuis Krimpen aan de Lek. Er zijn nog geen uitkomsten uit dit onderzoek.

Tot juni 2031 is de gemeente gehouden aan de Overeenkomst Zekerheidsstelling met QuaWonen. De gemeente staat garant voor de huurbetalingen. (€ 160.000)

Gevolgen

Als deze bezuiniging wordt doorgevoerd zonder dat daar een voldoende uitgewerkt verdienmodel onder ligt, dan zal het Cultuurhuis in Krimpen aan de Lek niet kunnen voortbestaan. De gemeente betaalt door de garantstelling dan de (volledige) huur, zonder de maatschappelijke baten.

In 2024 heeft het college het Omgevingsprogramma Sociale Basis en Maatschappelijk Voorzieningen vastgesteld en heeft de input van de raad hierin meegenomen. Hierin is opgenomen dat dorps- en cultuurhuizen worden gezien als onderdeel van de minimale basisinfrastructuur van maatschappelijke voorzieningen in de kernen. Ingrijpen op deze voorzieningen grijpt in op de genoemde basisinfrastructuur.

De sociale basis bestaat uit vrij toegankelijke formele en informele activiteiten en voorzieningen gericht op het elkaar ontmoeten en ondersteunen, ontplooiën en ontspannen en zorgen ervoor dat mensen kunnen samenleven en meedoen. Dorps- en Cultuurhuizen spelen hierin een belangrijke rol temeer omdat zij onderdak bieden aan diverse instellingen en verenigingen. Dit onderdeel van de gemeentelijke sociale basis komt onder druk als het Cultuurhuis Krimpen aan de Lek zou wegvallen.

Toelichting wijzigingen

De beschrijving is aangevuld met informatie over het Toekomstplan en de Overeenkomst Zekerheidsstelling.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

We weten het nu niet wat het best passende toekomstplaatje voor het Cultuurhuis is en kunnen om die reden niet ingaan op een mogelijke besparing. Daarnaast zijn we als gemeente risicodragers want

aan het Cultuurhuis Krimpen aan de Lek hangt de 'Overeenkomst Zekerheidsstelling' waarin staat opgenomen dat de gemeente tot en met 2031 garant staat voor de te betalen huur van het pand aan Qua Wonen.

Planning tot realisatie

De gemeente stelt met behulp van een extern bureau een Toekomstplan op zodat er een duurzame en financieel gezonde toekomst voor de functie van het Cultuurhuis ontstaat. Dit is in Q3 2025 gereed. De pandeigenaar Qua Wonen en de huidige gebruikers worden bij dit onderzoek betrokken.

NBZ02 - Terugdringen rechtszaken

Beschrijving

Door een deel van de raad is gevraagd om een bezuinigingsvoorstel te onderzoeken met de volgende vraag:

Terugdringen rechtszaken door burgerparticipatie te professionaliseren, beter in verbinding met inwoners, besluiten durven aan te passen

Wij hebben dit als volgt voor u uitgewerkt:

Hoewel burgerparticipatie de afgelopen jaren sterk is toegenomen, blijkt:

1. dat het aantal rechtszaken tegen de gemeente verhoudingsgewijs meevalt. Tussen 2020 en 2024 steeg het aantal rechtszaken rond bestemmingsplannen en bouwvergunningen van 14 naar 17. Een percentage van ca 20%
2. uit "Bestuursrechtspraak in cijfers jaar 2023" dat bij de Omgevingskamer van de Raad van State het aantal rechtszaken in Nederland juist is gestegen. Tussen 2020 en 2024 steeg het aantal rechtszaken rond bestemmingsplannen en bouwvergunningen van 3.073 naar 4.671. Dat is een toename van 52%.

We hebben onderzocht of aantal rechtszaken kan worden teruggedrongen door burgerparticipatie te professionaliseren.

Wat moet je daarvoor doen:

- Extra investeren in participatie

De kosten van rechtszaken zijn niet structureel begroot, maar worden bijgeraamd op het moment dat ze er zijn. De beschikbare formatie op het gebied van juridische zaken richt zich al op het verhogen van de juridische kwaliteit en daarmee op het voorkomen van rechtszaken.

Deze bezuiniging leidt daardoor niet tot een structureel voordeel op de begroting.

Gevolgen

De gemeente zet al in op burgerparticipatie. Meer burgerparticipatie heeft niet direct tot gevolg dat het aantal rechtszaken wordt verminderd. Het idee achter burgerparticipatie is dat het mensen de kans geeft om mee te denken en mee te beslissen over plannen die hen aangaan, wat zou moeten leiden tot minder rechtszaken. In de eerste plaats moet opgemerkt worden dat met burgerparticipatie niet wordt beoogd om unanieme steun of draagvlak onder alle omwonenden te verkrijgen of om bezwaren en beroepen te voorkomen. Dat kan ook niet. Het doel van participatie is wel om burgers in een vroegtijdig stadium te betrekken bij de besluitvorming, maar participatie gaat dus niet zó ver dat de inbreng van omwonenden vervolgens ook van beslissende betekenis is. Participatie kan het draagvlak bij de burger zeker vergroten, maar heeft dus niet automatisch tot gevolg dat dit ook leidt tot een voor alle omwonenden wenselijke beslissing.

Toelichting wijzigingen

N.v.t.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

1. Waarschijnlijk is dat de extra inzet op burgerparticipatie niet leidt tot minder rechtszaken.
2. Participatieprocessen vragen veel tijd en inzet, de opbrengst in de vorm van draagvlak is

onzeker. Hogere betrokkenheid is de inzet.

3. Participatie is mensenwerk en daarmee afhankelijk van veel factoren. Extra inzet op professionaliseren geeft beslist geen garantie op succes in de vorm van minder rechtszaken.

Inzet op professionalisering:

- Opleidingstrajecten
- Extra tijd voor actieve participatie (fte)

Planning tot realisatie

Stappen:

- Nader in beeld brengen aantal processen wat moet worden ondersteund (Q3 2025)
- Opleidingstraject inkopen (Q1/Q2 2026)
- Etc.

NBZ05 - GR Regio Midden Holland

Beschrijving

Door een deel van de raad is gevraagd om een bezuinigingsvoorstel te onderzoeken met de volgende vraag:

Structureel 200.000,- intrekken. Samenwerken op ambtelijk- en collegeniveau volgens de afspraken bij het opstarten van deze gemeenschappelijke regio.

Wij hebben deze vraag als volgt uitgewerkt:

De raad heeft in 2023 en 2024 aangegeven dat ze uitvoeringskracht van de Regio Midden Holland wil versterken. Deze versterking wordt dan niet doorgezet. Dit vraagt dan een nieuw door de deelnemende gemeenten samen gedragen besluit, anders kan de gemeente door haar partners gehouden worden aan de afgesproken verhoogde financiële bijdrage.

In deze gemeenschappelijke regeling werken we samen met de gemeenten Waddinxveen, Zuidplas, Gouda en Bodegraven-Reeuwijk op de thema's Ruimte & Wonen, Economie, Verkeer, Cultuur, Volwasseneducatie en Duurzaamheid. Ze is gericht op afstemming en er vindt gezamenlijke beleidsvorming plaats - deels doordat Rijk en Provincie regionaal beleid vereist - bijvoorbeeld voor het toekennen van subsidiebudgetten of medewerking aan ruimtelijke ontwikkelingen.

De regio is in verhouding tot andere regio's minimaal opgetuigd - de versterking moet hier verandering in brengen. Door de versterking kan er integraler en met meer focus worden gewerkt en het regionale netwerk van zowel bestuurders, ondernemers als maatschappelijke organisaties beter worden benut.

Doordat eerder de meerjarenbegroting is goedgekeurd gaan we voor deze besparing - gelijk aan de taakstellingen op de Gemeenschappelijke Regelingen - ervanuit dat er een besluit van het Algemeen Bestuur (AB) van de regio nodig is voordat zij kan worden opgenomen in de gemeentelijke begroting. Als het AB gezamenlijk besluit de regio niet te willen versterken leidt dit tot een lagere bijdrage van 205.000,- / per jaar (prijsspeil 2025).

Gevolgen

In 2023 en 2024 heeft de gemeenteraad besloten dat zij de uitvoeringskracht in de regio Midden Holland wil versterken. De regio is hiermee gestart door het aanstellen van een kwartiermaker, dat moet in mei tot een besluit in het Algemeen Bestuur leiden. Deze kwartiermaker geeft de focus en structuur van de regio vorm en heeft hier ook de raden in betrokken via de klankbord-groep.

Indien gekozen wordt de versterking niet door te zetten heeft dit effect op de samenwerking en kan haaks staan op wat andere deelnemers willen. Als gemeente zijn we dan ook niet consistent in ons beleid richting onze samenwerkingspartners. De positie van de Krimpenerwaard richting andere overheden wordt dan (tijdelijk) verzwakt.

De versterking van de regio komt dan niet tot stand. De activiteiten van de regio blijven dan beperkt tot afstemming en overeenstemming bereiken over het te voeren beleid. De agenda wordt voor een groot deel bepaald door wat het rijk en provincie van de regio vragen.

Dit gaat ten koste van de positie van de regio richting andere overheden, de slagkracht van de regio bij het bereiken van lobbydoelen. Directe en concrete resultaten voor inwoners en ondernemers blijven dan incidenteel.

Momenteel is de opbrengst uit subsidies via de regio vergelijkbaar met de investering in de regio. Kansen voor nieuwe subsidiestromen vanuit het rijk worden soms gemist.

Toelichting wijzigingen

De korte omschrijving van de raad is uitgewerkt en de gevolgen van de keuze zijn beschreven. Daarbij is scherper in beeld gebracht welke formele positie de raad heeft.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

- Het is niet zeker dat andere deelnemers in het besluit mee gaan en dat de raad hierin een juridisch houdbare positie heeft. Bij voldoende meerderheid kan de gemeente gehouden worden aan de hogere bijdrage of zij moet uit de regeling treden.
- De huidige voorinvestering leidt niet tot resultaat. Dit heeft geen effect meer op de toekomstige begroting.
- Doordat kansen gemist worden neemt de opbrengst uit subsidies uit de regio niet toe. In andere regio's ligt de multiplier uit subsidies hoger. De versterking kan reëel tot meer subsidieopbrengsten leiden;
- indien een samen gedragen AB besluit er niet ligt in september 2025 of de gemeente haar voornemen al in de begroting mag verwerken van de toezichthouder.

Planning tot realisatie

Als we de besparing willen realiseren zijn de volgende stappen nodig;

- principebesluit om niet te willen versterken communiceren aan het Algemeen en Dagelijks Bestuur en collega gemeenteraden; (Q2/3 2025);
- uitnodiging van andere gemeenteraden om als raad noodzaak de versterking niet door te zetten toe te lichten (Q3);
- (her)overweging van het besluit (Q4 2025) indien de gemeente alleen staat in haar voornemen;
- opnemen van de besparing in de begroting vanaf 2027 - na een positief besluit in het AB van de Regio;

NBZ07 - Bedrijfsvoeringsfuncties

Beschrijving

Door een deel van de raad is gevraagd om een bezuinigingsvoorstel te onderzoeken met de volgende vraag:

Een besparing van 10% realiseren op bedrijfsvoeringsfuncties en functies die niet direct aan taakvelden zijn gekoppeld. Dit proces samen met de raad doorlopen, met als tussenstap een inventarisatie inc. verwachte effecten per functie.

We hebben deze als volgt uitgewerkt:

- Een besparing van 10% op de bedrijfsvoeringskosten (ca €2,3 miljoen) is niet realistisch, ook een lagere besparing (ca 5% of € 1 miljoen) achten we onhaalbaar. Een dergelijke besparing schaadt het functioneren als geheel.
- De besparing is ook in strijd met de afspraken die met de raad zijn gemaakt in 2023; de overhead gaat "trap op, trap af" met de organisatie.

We vragen de raad dan ook eerst keuzes te maken rond de primaire taken. Als keuzes leiden tot het vervallen van taken in het primaire proces, zal ook een deel van de taken en kosten van bedrijfsvoering meekrimpen.

Op dit moment groeit de bedrijfsvoering mee met de groei van de organisatie. Voor elke extra formatieplaats wordt een opslag berekend van € 25.000 per Fte. Hiervan worden de extra kosten in de bedrijfsvoering gedekt: 25% voor 'hardware' (ICT middelen, werkplek, opleidingskosten, etc) en 75% voor de ondersteunende bedrijfsvoeringsfuncties (P&O, Juridische Zaken, Communicatie, etc).

We zijn daarom bij de doorrekening van de scenario's met personele krimp ervan uitgegaan dat ook de overhead mee krimpt.

Gevolgen

De raad geeft aan: "We verwachten dat de maatschappelijke effecten nihil zijn, omdat het geen direct taakgebonden functies betreft. Geen inzicht in de lasten, als richting deze schatting."

Als er taken in het primaire proces komen te vervallen en dit ook een afname van het aantal medewerkers op dit taakgebied betekent dan betekent dit inderdaad ook dat er op termijn een minimale besparing op enkele taken vanuit bedrijfsvoering mogelijk is. Echter, in eerste instantie zal de druk op bedrijfsvoering, om de besparingen te organiseren, juist toenemen.

Financiën

Minder activiteiten in het primaire proces kan leiden tot een vermindering van de administratieve lasten, zoals facturatie, boekhouding en budgetbeheer.

Een te grote besparing kan echter leiden tot minder grondige controles en audits, wat fouten en mogelijke fraude kan versterken. Ook kunnen budgettering en financiële planning vertraging oplopen, wat besluitvormingsprocessen belemmert.

P&O

Met minder taken in het primaire proces kan de behoefte aan werving, training en personeelsbeheer afnemen. Dit kan resulteren in lagere kosten voor HR-diensten.

Echter, een te grote besparing leidt tot minder ondersteuning voor werving, opleiding en personeelshulp, wat resulteert in lagere tevredenheid en motivatie onder medewerkers.

Informatiemanagement

Minder taken in het primaire proces kunnen leiden tot een lagere vraag naar ICT-ondersteuning. Dit kan betekenen dat er bespaard kan worden op softwarelicenties, hardware, en onderhoudskosten. Echter, een te grote besparing leidt tot technische problemen die langer onopgelost blijven, wat invloed heeft op de dagelijkse werking en efficiëntie. Ook zal de technologische vooruitgang van de organisatie stagneren.

Communicatie

Minder taken kan betekenen dat er minder communicatie-activiteiten nodig zijn, wat kan leiden tot besparingen op deze gebieden. Echter, een te grote besparing kan leiden tot mindere frequentie en kwaliteit van informatieverstrekking aan het publiek. Dit zal het vertrouwen en draagvlak verminderen.

Te grote reducties kunnen de interne efficiëntie en effectiviteit verminderen, en de externe dienstverlening en het publiek vertrouwen in de gemeentelijke organisatie negatief beïnvloeden.

Toelichting wijzigingen

N.v.t.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

Als een primaire taak komt te vervallen dan zal dat in eerste instantie leiden tot extra werkzaamheden, onder andere vanuit Bedrijfsvoering.

Na deze tijdelijke werkdruk toename is het realistisch om, in verhouding, enkele bedrijfsvoeringstaken mee te laten krimpen.

Een krimp van de primaire taak en bedrijfsvoeringsondersteuning kan ook betekenen dat het aantal medewerkers afneemt. Hiervoor zoeken we primair naar oplossingen als herplaatsing of werk-naar-werk-trajecten. Daarnaast blijft altijd een risico dat er met medewerkers beëindigingsovereenkomsten (vaststellingsovereenkomsten) moeten worden afgesloten en er transitievergoedingen moeten worden betaald.

Als er afscheid moet worden genomen van een grotere groep collega's die in vaste dienst is, dan zal er ook een sociaal plan moeten worden opgesteld, in samenspraak met de OR en het Lokaal overleg.

Voor de uitvoering van een sociaal plan en dergelijke, zijn extra inspanningen van ondersteunende teams als P&O, Communicatie en Juridische Zaken noodzakelijk.

Planning tot realisatie

Nu geen haalbare besparing.

De 'trap op-trap af' wordt verrekend per mogelijkheid, daarbij wordt uitgegaan van een proces van natuurlijk verloop, herplaatsing en werk-naar-werk-trajecten gericht op realisatie van de bezuiniging in 2029.

NBZ15 - Wet inburgering

Beschrijving

De raad heeft het volgende aangegeven:

Onderzoek de mogelijkheid om de gemeentelijke ondersteuning in het kader van de Wet inburgering terug te brengen van twee jaar naar het verplichte één jaar. Dit kan een besparing van €100.000 per jaar opleveren door het verminderen van de eigen bijdrage aan deze ondersteuning.

Het verkorten van de ondersteuning kan leiden tot minder effectieve inburgering, met mogelijk lagere participatie van nieuwkomers in de samenleving en op de arbeidsmarkt.

We hebben dit als volgt uitgewerkt:

Eerder heeft er al een afbouw plaatsgevonden van 2 jaar naar 18 maanden. De uitgaven voor de inburgering worden gedekt door een specifieke uitkering (SPUK) van het Rijk.

Er is daardoor geen besparing mogelijk die bijdraagt aan het berekende tekort.

Gevolgen

De middelen voor inburgering zijn geormerkte SPUK-middelen. Lagere uitgaven moeten worden terugbetaald aan het Rijk en leiden niet tot een besparing. Ook leidt een lagere inspanning niet tot efficiëntiewinst voordelen, omdat dit uitbesteed werk betreft.

Toelichting wijzigingen

De financiële dekking van de uitgaven is in beeld gebracht en beoogde besparingseffect blijkt niet reëel te zijn.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

Er is geen risico aangezien er geen besparing is.

Planning tot realisatie

N.v.t.

NBZ16 - Strategische Beleidsadvisering

Beschrijving

Een deel van de raad heeft verzocht de volgende besparingsmogelijkheid uit te werken. Door meer gebruik te maken van onderzoeken die al zijn uitgevoerd in de regio, kunnen kosten worden bespaard op nieuwe onderzoeksinitiatieven. Dit voorkomt dubbele werkgelegenheid en vermindert de behoefte aan onafhankelijke second opinions als de eerste rapporten duidelijke en betrouwbare resultaten opleveren. Dit kan jaarlijks tot een besparing van €150.000 tot €250.000 leiden, afhankelijk van het aantal onderzoeken dat kan worden gedeeld of hergebruikt.

Dit voorstel hebben we onderzocht en verder uitgewerkt.

Momenteel is het zo dat regionaal het accent ligt op de wettelijk verplichte regionale onderzoeken en (veelal ook vanuit de provincie voorgeschreven) onderzoeksopdrachten die zijn gerelateerd aan subsidie-mogelijkheden. Daarnaast vind er onderzoek plaats om de regionale lobby te versterken.

Het is en blijft in de toekomst noodzakelijk om onderzoek vervolgens te verdiepen naar het lokale niveau. Zonder dit niveau ontbreekt een goede lokale beleidsvertaling van zowel regionale afspraken als beleid voor de specifieke lokale behoefte. Participatie rond het regionaal onderzoek met inwoners en ondernemers vindt niet standaard plaats en wordt daarmee vaak overgelaten aan de deelnemende gemeenten. Daarnaast zal er sprake zijn van onderzoeken waar alleen lokaal behoefte aan is.

Voor het realiseren van een besparing door gecombineerde opdrachtverlening van lokale en regionale onderzoeksopdrachten is het nodig om planmatiger te werken aan een gecombineerde onderzoeksagenda. Om de volgende reden is het onwaarschijnlijk dat dit bijdraagt aan de doelstelling.

Dat heeft de volgende redenen:

- Grotere onderzoeken worden niet structureel maar incidenteel begroot in onze begroting.
- Er is vooralsnog geen regionale onderzoeksagenda, hiervoor is eerst versterking van de regio nodig;
- het regionale budget voor onderzoek is nu zeer beperkt (ca 55.000,- per thema) in verhouding tot een complete regionale onderzoeksbehoefte;
- de planning van regionale onderzoeken vraagt afstemming met alle deelnemers in de regio, wat vraagt om veel afstemming;
- Door volledig aan te sluiten bij de (toekomstige) regionale onderzoeksplanning kan de raad onvoldoende zelf haar beleid vorm en richting geven op de momenten dat zij dit wil.

We concluderen dan het niet realistisch is om voor 2029 een besparing via deze mogelijkheid te realiseren.

Gevolgen

- Indien wel wordt aangesloten bij het regioniveau en het eigen onderzoek in het verlengde hiervan wordt geprogrammeerd verliezen we een deel van de regie op het moment waarop de raad nieuwe kaders kan stellen. Er is hier immers regionale afstemming voor nodig.
- ook bij aansluiting bij het regio onderzoek is het lokaal onderzoek te verdieping noodzakelijk;

Toelichting wijzigingen

De raad heeft aangegeven dat er naast regionale onderzoeken geen lokale onderzoeken meer plaats hoeven te vinden. Dit is in de praktijk niet werkbaar: ze levert onvoldoende aandacht op voor het

lokale draagvlak en de lokale verschillen, zoomen onvoldoende in naar het schaalniveau van de gemeente. Daardoor mist de verdieping die nodig en soms ook vereist is. De variant is hierop bijgesteld.

Ten aanzien van second opinions geldt dat wij die nooit uitvoeren met betrekking tot regionale onderzoeken, aangezien we als gemeente altijd bij het opstellen betrokken zijn en besluitvorming over de eindproducten ook in ons college en onze raad plaatsvindt.

De besparing is daardoor ook lager uitgevallen dan door de raad ingeschat.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen
--

n.v.t.

Planning tot realisatie

n.v.t.

NBZ17 - Gemeentekantoor openstellen voor huurders

Beschrijving

Een deel van de raad heeft gevraagd de volgende mogelijkheid uit te werken:
Door het gemeentekantoor op tijden van minder gebruik, zoals op zaterdag, beschikbaar te stellen voor verhuur, kunnen mogelijk extra inkomsten worden gegenereerd.

We hebben dit als volgt uitgewerkt:

We hebben de verhuur van de vergaderruimtes in het gemeentehuis gedurende het jaar doorgerekend op basis van de volgende aannames:

- verhuur buiten de zomer- en kerstvakantie
- met een verhuurpercentage van 40%.

Dit zijn optimistische aannames. Volgens de uitkomsten van een eerder gehouden behoeften onderzoek bij stakeholders is gebleken dat er geen animo bestaat tot huur van ruimten in het nieuwe gemeentehuis.

Bij deze aannames is er geen sprake van een netto opbrengst.

Gevolgen

- De verhuur van een gemeentehuis kan strijdigheid opleveren met de Wet Markt en Overheid: met verhuur van ruimten ontstaat mogelijk een concurrentiepositie met lokale ondernemers en andere voorzieningen;
- De verhuur van het gemeentehuis kan positief bijdragen aan het gevoel dat het een huis van de gemeenschap is;

Toelichting wijzigingen

Er is een scenario uitgewerkt en doorgerekend voor de verhuur op zaterdagen.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

Risico's en frictiekosten

- Het gemeentehuis is ingericht op de ambtelijke organisatie en (nog) niet op verhuur van ruimten;
- Met verhuur ontstaat er risico's op kosten door schade en diefstal;
- De verhuur van de ruimtes kan door de omgeving gezien worden als oneerlijke concurrentie, waarbij er een beroep wordt gedaan op de Wet Overheid en Markt.

Er is nader onderzoek nodig naar:

- de benodigde aanpassingen en beste rechtsvorm (nadere uitwerking van een beheer en verhuurplan) en de bijpassende verzekeringen.
 - Een in de markt passend uurtarief en afspraken om de strijdigheid met de Wet Markt en Overheid te voorkomen;
 - De binnen de bovenstaande voorwaarden passende behoefte aan ruimtes;
- De kosten zijn hiervoor nog niet bekend. Aangenomen is dat ca 20.000,- onderzoekskosten zijn. (2026)

Verder zijn de volgende aanpassingen nodig:

- Voor de verhuur van ruimten zijn er nog aanpassingen nodig: bijvoorbeeld van het sluitplan en de alarmeringszonerings. Kosten hiervan moeten nog nader in beeld worden gebracht.
- Initiële kosten zijn nodig voor bijvoorbeeld internetbeveiliging, ICT ondersteuning bij vergaderingen

apart netwerk aanbrengen, reserveringssysteem ontwikkelen.

De kosten kunnen hiervan nog niet goed worden ingeschat. Aanname 10.000,- (2027)

De verhuur kan vervolgens tegenvallen:

- Voor de losse verhuur is het nodig dat er op het gemeentehuis een gebouwbeheerder beschikbaar is op deze momenten. Onzeker is of bezettingsgraad van bodes voldoende dekking biedt voor de kosten van benodigde extra inzet. Indien
- er kan schade ontstaan
- Niet alle verhuur is passend en in harmonie met de functie gemeentehuis

Planning tot realisatie

Indien om de reden van de maatschappelijke meerwaarde ("huis van de gemeenschap") toch wordt gekozen voor deze mogelijkheid is het nodig een fasering op te stellen met daarin als mogelijkheden:

1. Uitvoeren van marktanalyse en publicatie voornemen (Q4 2025);
2. Opstellen beheer en verhuurplan (Q1-2 2026)
3. Maken personele afspraken (Q3 2026)
4. Werving van huurders (Q3/Q4 2026)
5. Aanpassingen sluit- en beveiligingsplan, start met verhuur (Q4 2026 - 2027)

Een netto opbrengst is op basis van de verkenningen niet te verwachten.

NBZ21 - Duurzaamheidsreserve

Beschrijving

Een deel van de raad heeft gevraagd de volgende mogelijkheid uit te werken:

Duurzaamheidsreserve overboeken naar de algemene reserve, zodat deze jaarlijks voor 10% als structureel dekkingsmiddel kan ingezet worden.

Dit is als volgt uitgewerkt:

Op basis van de actuele stand van de reserve (inclusief verplichtingen) kan dit een voordeel opleveren van 650.000 per jaar. De reserve neemt vervolgens af met deze inzet.

We ramen de opbrengst voor twee jaar in omdat vanwege de hoogte van de algemene reserve meerjarig niet zeker is of de algemene reserve voldoende ruimte biedt (solvabiliteit) om meerjarig hiervan € 650.000 in te zetten als bezuiniging.

Gevolgen

De reserve is ingesteld om hieruit initiatieven met een incidenteel karakter op het gebied van duurzaamheid, die door de raad zijn goedgekeurd, te bekostigen. Als het saldo wordt overgeheveld naar de algemene reserve, betekent dit dat we geen reserve meer hebben voor het bevorderen van duurzaamheidsinitiatieven (eventueel revolverend als de middelen worden uitgeleend).

Indien er na het opheffen van de reserve duurzaamheidsinitiatieven komen, worden ze meegenomen in de totale claim op de algemene reserve en is het aan de raad om hierover een beslissing te nemen.

De reserve voor duurzaamheidsinitiatieven neemt af en kan dus minder voor het bevorderen van duurzaamheid worden ingezet.

Toelichting wijzigingen

De stand van de reserve is nu 6,5 miljoen inclusief de lopende verplichtingen. Dat betekent dat je 10% ervan, €650.000,- kan inzetten in plaats van de gevraagde 10% van 7 miljoen.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

Het inzetten van de Duurzaamheidsreserve als dekkingsmiddel zorgt voor het wegvallen van de reserve voor Duurzaamheidsinitiatieven met een incidenteel karakter, die door de raad zijn goedgekeurd.

Het oorspronkelijke door de raad vastgestelde doel wordt dan gewijzigd en er is dan geen aparte reserve meer voor duurzaamheidsinitiatieven.

Daarnaast is er ook een financiële kanttekening. Je moet als gemeente voldoende middelen hebben op de balans om je schulden te betalen (solvabiliteit). Dat betekent dat de solvabiliteit bepaalt hoeveel middelen je uit de reserve kan benutten om het tekort op te vangen.

Planning tot realisatie

Opheffen van de reserve duurzaamheid en het overhevelen van het saldo naar de algemene reserve dient via een apart raadsbesluit te worden gedaan. Dat kan als de raad met dit voorstel instemt.

NBZ23 - Invoeren reclamebelasting

Beschrijving

Een deel van de raad heeft gevraagd de volgende mogelijkheid uit te werken: het invoeren van reclamebelasting tegen het landelijk gemiddelde tarief.

We hebben dit als volgt uitgewerkt:

We zijn uitgegaan van het invoeren van reclamebelasting met het landelijk gemiddelde tarief.

Reclamebelasting wordt geheven over openbare aankondigingen die zichtbaar zijn vanaf de openbare weg. Het moet gaan om een tot het publiek gerichte aankondiging met het doel de aandacht van het publiek te trekken.

Reclamebelasting wordt betaald door degene die een openbare aankondiging heeft geplaatst of door degene voor wie een openbare aankondiging is geplaatst. Het gaat erom wie het grootste belang heeft bij de aankondiging.

De opbrengst komt in de algemene middelen van de gemeente en is door de gemeente vrij besteedbaar. Er is geen verplichting om deze belasting in te zetten voor uitgaven die samenhangen met bijvoorbeeld economie.

Gevolgen

- Reclamebelasting kan een regulerende werking hebben op het aantal reclame-uitingen die zichtbaar zijn vanaf de openbare weg.
- Degene met een reclame-uiting betaalt reclamebelasting. Dit zijn vooral ondernemingen en instellingen. In het algemeen verwerken zij deze kosten in de prijs van hun producten of diensten.
- De opbrengst uit de reclamebelasting is op macroniveau laag. De aanslag voor een individueel huishouden of bedrijf kan echter aanzienlijk zijn.
- Bij het heffen van deze belasting hoort ook handhaving/toezicht om te zorgen dat iedereen hierin ook gelijk wordt behandeld.
- Het heffen van reclamebelasting leidt tot meer administratie en regeldruk bij ondernemers.
- De verhouding tussen kosten en opbrengsten van deze belasting is zeer ongunstig ten opzichte van andere meer generieke belastingen (bijvoorbeeld OZB).

Toelichting wijzigingen

N.v.t.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

- De opbrengst is afhankelijk van de te kiezen tarifiering, schatting als richting. De opbrengst is nog onbekend. Daarvoor wordt gekeken naar de opbrengsten die elders in Nederland worden behaald.
- Partijen hebben het recht om zich te kunnen voorbereiden op het invoeren van een nieuwe belasting. Zorgvuldige en tijdige communicatie met de belastingplichtigen is een vereiste. Daarom wordt een ingroeimodel geadviseerd.
- Er is bezwaar en beroep mogelijk.
- Reclamebelasting komt niet voor in de regio Midden-Holland, maar vooral in grote(re) gemeenten (zoals Rotterdam, Amsterdam, Gorinchem, Breda en Dordrecht).
- Voor de invoering is het nodig een inventarisatie uit te voeren van te belasten objecten en afspraken te maken met het SVHW over de invoering.

Planning tot realisatie

Afhankelijk van de voorwerpen die in de heffing worden betrokken en de gekozen heffingsmaatstaf/-maatstaven, kan dit op een bepaald moment worden ingevoerd. Dat hoeft niet per se per 1 januari van een jaar te zijn.

Om de invoering te realiseren dienen de volgende stappen genomen te worden (uitgaande van invoering per 1 januari 2026):

Q3 2025: voorlopig besluit tot invoering van de heffing (Kadernota)

Q3/Q4 2025: communicatie over (mogelijke) invoering van de heffing

Q1/Q2 2026: inventarisatie voorwerpen die in de heffing betrokken gaan worden

Q4 2026: vaststelling van de verordening door de raad (Begrotingsraad)

Q1 2026: inrichting administratie SVHW

Q2 2026: start aanslagoplegging

NBZ24 - Invoeren baatbelasting

Beschrijving

Een deel van de raad heeft gevraagd de volgende mogelijkheid uit te werken: het invoeren van baatbelasting tegen het landelijk gemiddelde tarief. Gemeenten kunnen baatbelasting invoeren om de kosten te betalen voor voorzieningen zoals winkelstraten of parkeergarages.

We hebben dit als volgt uitgewerkt:

Deze belasting geldt in een deel van de gemeente waar mensen voordeel hebben van de voorzieningen die door de gemeente worden gemaakt of verbeterd. Binnen één jaar na het klaar zijn van de voorzieningen wordt bepaald of een gebouw of stuk grond voordeel heeft gehad.

De gemeente mag maximaal 100% van de kosten via deze belasting terugvragen.

Gevolgen

- Baatbelasting is een zakelijke belasting met een objectief karakter. Bij bijvoorbeeld de aanleg van riolering wordt gekeken of een onroerende zaak technisch aangesloten kan worden op het riool. Het maakt niet uit of de onroerende zaak echt wordt aangesloten of verplicht is om aan te sluiten. Ook de hoge kosten voor de belastingplichtige spelen geen rol.
- Deze belasting moet in één keer worden betaald. Als iemand het vraagt, kan de belasting verdeeld worden over een periode van maximaal 30 jaar.
- De totale opbrengst van baatbelasting is laag, maar voor een huishouden of bedrijf kan de belasting hoog uitvallen.
- Op dit moment zijn er geen kosten die via baatbelasting kunnen worden teruggevraagd.

Toelichting wijzigingen

Er is geen landelijk gemiddeld tarief. De hoogte van de baatbelasting hangt af van de voorzieningen waarvoor deze belasting geheven wordt.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

- Veel gemeenten zien af van invoering van baatbelasting. Baatbelastingen zijn vaak na langdurige en kostbare procedures gesneuveld door de vele wettelijke voorschriften.
- In diverse onderzoeken (o.a. van de VNG) wordt baatbelasting afgeraden en voorgesteld om deze (landelijk) af te schaffen.
- Bij vervanging van bestaande voorzieningen moet de vervanging leiden tot een verbetering (wezenlijke verandering, bijvoorbeeld aanleg riolering in buitengebied, zelden bij herinrichting) om baatbelasting te kunnen heffen.
- Een BIZ-heffing (Wet op de bedrijveninvesteringszones) waardoor ondernemers gezamenlijk kunnen investeren in een veiligere en aantrekkelijkere bedrijfsomgeving beperkt de reikwijdte van de baatbelasting.
- Baatbelasting kan niet als kostenverhaal via een andere weg (bijvoorbeeld een privaatrechtelijke overeenkomst) mogelijk is.
- Baatbelasting kan niet bij grondexploitaties.
- Baatbelasting kan niet bij verduurzaming van woningen in particulier bezit.
- Baatbelasting kan niet voor kostenverhaal van bovenwijkse voorzieningen.
- Partijen hebben het recht om zich voor te bereiden op het invoeren van een nieuwe belasting.
- Zorgvuldige en tijdige communicatie met de belastingplichtigen is vereist.
- Er is bezwaar en beroep mogelijk (elk jaar bij jaarlijkse heffing).
- Kostenverhaal is maximaal 100%. De opbrengst mag niet hoger zijn dan de gemeentelijke

lasten van de voorzieningen. De kosten van de voorzieningen moeten verminderd worden met eventuele subsidies c.q. van derden ontvangen premies of reducties.

Het is niet mogelijk om de opbrengsten van een baatbelasting generiek te voorspellen, dit is gekoppeld aan (incidentele) investeringen. Ook de baten zijn daarmee incidenteel. Deze mogelijkheid biedt dan ook geen bijdrage aan het structurele tekort.

Planning tot realisatie

Om de invoering te realiseren dienen de volgende stappen genomen te worden:

- voorlopig besluit tot invoering van de heffing (Kadernota)
- communicatie over (mogelijke) invoering van de heffing
- vaststelling van het bekostigingsbesluit door de raad
- vaststelling van de verordening door de raad (Begrotingsraad)
- inrichting administratie SVHW
- start aanslagoplegging door SVHW

Een tijdsplanning is niet opgenomen, omdat die afhankelijk is van (de planning van) het project waarbij gekozen wordt voor kostenverhaal via baatbelasting.

NBZ31 - Verkopen snippergroen

Beschrijving

Een deel van de raad heeft verzocht de volgende mogelijkheid uit te werken:

Door snippergroen, ongebruikte kleine stukken gemeentegrond, te verkopen aan aangrenzende eigenaren, kan de gemeente eenmalige inkomsten genereren en onderhoudskosten structureel verlagen. Dit kan een besparing opleveren doordat de verantwoordelijkheid voor onderhoud naar de kopers verschuift.

We hebben dit als volgt uitgewerkt:

We verkopen snippergroen om zo incidenteel te verdienen aan de verkoop en structureel te €10.000 tot € 30.000 te besparen op groenonderhoud. Daarbij gaat het niet om ongebruikte gronden: alle gronden zijn in gebruik.

Om een bedrag van € 30.000 te besparen op groenonderhoud, zou circa 3,5 hectare snippergroen verkocht moeten worden. Het moet dan gronden betreffen die de gemeente nu en in de toekomst niet meer nodig heeft. Er moeten geen kabels, leidingen en riolering aanwezig zijn en het moet gaan om grote, aaneengesloten stukken om te kunnen besparen op groenonderhoud. Het is niet mogelijk om aan deze voorwaarden te voldoen.

Dit voorstel is daarom niet uitvoerbaar.

Buiten beschouwing is gelaten het project aanpak oneigenlijk grondgebruik, dat meerjarig inkomsten uit grondverkoop gaat opleveren. Dat project is in studie genomen onder bezuinigingsvoorstel NBZ10.

Dit voorstel is om deze redenen niet uitvoerbaar.

Buiten beschouwing is gelaten het project aanpak oneigenlijk grondgebruik, dat meerjarig inkomsten uit grondverkoop gaat opleveren. Dat project is in studie genomen onder bezuinigingsvoorstel NBZ10, uit dit project worden geen voordelen op de besparing van onderhoud verwacht - dat wordt nu al door de inwoners gedaan.

Gevolgen

De verkoop van circa 3,5 ha snippergroen voor een besparing van €30.000 op snippergroen

Eigenaars van aangrenzende percelen krijgen de kans hun grond te vergroten, wat hun woongenot kan verbeteren. Het omzetten van openbaar groen naar tuinen, kan leiden tot verdere verstedelijking, omdat eigenaren hun tuinen vaak bestraten. De buurt wordt dan minder groen. Dat kan leiden tot weerstand bij inwoners.

De openbare ruimte is schaars in de versteende kernen van Krimpenerwaard. De gemeente heeft deze grond zelf nodig voor groen, wegen, riolering, kabels en leidingen, ondergrondse afvalcontainers etc.

Opgaven als energietransitie (trafo huisjes, laadpalen elektrische auto's), klimaatadaptatie zijn niet

haalbaar bij verkoop van veel gemeenteground.

Er ontstaat versnippering, waardoor de beeldkwaliteit afneemt. Vermindering van openbaar groen kan leiden tot een gevoel van verlies bij inwoners, vooral als het groen als openbaar toegankelijk werd ervaren.

Door versnippering zullen de kosten voor groenonderhoud toenemen

Toelichting wijzigingen

-

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen
--

Niet van toepassing

Planning tot realisatie

Niet van toepassing

NBZ33 - Verkoop gronden rondom Carpediem en aanleg ontsluitingsweg carpediem - lekdijk

Beschrijving

de raad heeft voorgesteld om de gronden rondom Carpe Diem te verkopen en zo te besparen op de aanlegkosten en structurele onderhoudskosten voor de weg en een eenmalige opbrengst te genereren uit de grondverkoop.

Dit besparingsvoorstel is niet mogelijk vanwege de volgende redenen:

1. In de begroting zijn geen middelen opgenomen voor de aanleg, of beheer en onderhoud van deze weg. Er is dus geen mogelijkheid om te besparen
2. De gemeente heeft geen grondpositie

Gevolgen

Niet van toepassing

Toelichting wijzigingen

We hebben onderzocht of er sprake is van een grondpositie en wat er in de begroting staat voor de verbindingsweg

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

Niet van toepassing

Planning tot realisatie

Niet van toepassing

NBZ34 - Wijzigen WMO-wet (inkomensafhankelijk)

Beschrijving

Een deel van de raad heeft gevraagd de volgende mogelijkheden uit te werken:
Als de Wmo-wet wijzigt (inkomensafhankelijk) kan er fors worden bezuinigd.

Gevolgen

We zijn nog in afwachting van het daadwerkelijke wetsvoorstel. Dat wetsvoorstel bepaalt welke beleidsvrijheid er is voor gemeenten. Op dit moment is de inhoud van het wetsvoorstel nog onduidelijk en hebben we dan ook geen zicht op welke bevoegdheden er bij de gemeenten komen te liggen. Zolang daar niets over bekend is, blijft het zoals het nu is, en ligt de bevoegdheid over de eigen bijdrage enkel bij de wetgever.

Momenteel geldt het abonnementstarief, dit is een vastgesteld bedrag. Zoals het er nu naar uit ziet wordt de wijziging van de eigen bijdrage Wmo naar inkomensafhankelijk, pas in 2027 ingevoerd. Gevolg van deze wetwijziging is in ieder geval dat hogere en midden inkomens meer gaan betalen voor hun Wmo voorzieningen dan dat zij nu doen. Andere gevolgen zijn door het ontbreken van het daadwerkelijke wetsvoorstel en inzicht in de beleidsvrijheid van gemeenten, nu nog niet te overzien.

We hebben reeds een financieel effect van €500.000,- opgenomen met ingang van 2026. Deze wordt opgeschoven naar 2027.

Toelichting wijzigingen

n.v.t. zie gevolgen

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

- Op dit moment kunnen we geen inschatting maken van de risico's en frictiekosten omdat nog onduidelijk is wat de inhoud van het wetsvoorstel gaat zijn en of er beleidsruimte is voor gemeenten.

Planning tot realisatie

Zie NBZ40, wetsvoorstel Wmo

NBZ35 - Extra inzet op arbeidsparticipatie

Beschrijving

Een deel van de raad heeft gevraagd de volgende mogelijkheid uit te werken:
Mensen actiever leiden naar werk (al dan niet betaald)

Dit is als volgt uitgewerkt:

Er wordt al maximaal ingezet op het toeleiden naar werk; zowel door consultants werk als door het Werkgeversservicepunt. De populatie die in staat is om binnen afzienbare tijd een traject richting werk te volgen wordt kleiner door verzwaring van de problematiek van de doelgroep. Voor de groep die resteert wordt ingezet op participatietrajecten.

Meer inzet op arbeidsparticipatie en wat kan resulteren in (deels) uitstroom hoeft vanwege de huidige Gebundelde Uitkering (BUIG) systematiek niet te leiden tot een besparing op de uitkeringslasten. Naast de uitkeringslasten van de PW, IOAZ, IOAW en Bbz 2024 worden ook loonkostensubsidies voor werkenden betaald uit dit budget. De budgetten worden vooraf door het Rijk verdeeld over gemeenten. Daarnaast is het landelijk beeld dat een steeds groter gedeelte van het uitkeringsbestand niet in staat is om duurzaam aan het werk te gaan en tot hun AOW-gerechtigde leeftijd afhankelijk blijven van een bijstandsuitkering.

Door de systematiek en de omvang van de huidige inzet is het niet realistisch om met meer inzet ook meer te besparen. De mogelijkheid leidt dan ook niet tot verdere besparing.

Gevolgen

Geen. Door meer inzet van formatie en trajecten kan er niet meer rendement richting uitstroom naar werk worden behaald.

Toelichting wijzigingen

Na bestudering van het scenario blijkt dat er geen besparing mogelijk is.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

-

Planning tot realisatie

-

NBZ37 - Procesregie, Triage en Zelf basishulp

Beschrijving

Een deel van de raad heeft gevraagd om de volgende mogelijkheid uit te werken:

In het kader van Toegang Sociaal Domein en Sociaal Preventieteam zijn in de Kadernota 2024 9,5 fte extra goedgekeurd voor een bedrag van 750.000,-

In die Kadernota beschrijft het College dat de inverdieneffecten van die investering in de Jaarschijven 2025, 2026 en 2027 resp. 313.000,- en 477.000,- en 643.000,- zullen zijn.

Wij kunnen ons voorstellen dat die inverdieneffecten misschien iets later op gaan treden maar een percentage van 75% van deze bedragen in de diverse Jaarschijven moet ingeboekt kunnen worden als een bezuiniging.

Ditzelfde geldt voor de andere investeringen in preventie, zoals de verhoging van de subsidie preventieteam in de begroting 2025-2028 oplopend van 354.000,- in 2025 tot 632.000,- in 2028).

Dit is als volgt uitgewerkt:

Nagegaan is wat er al is opgenomen in de begroting. De voorgestelde bedragen zijn al opgenomen in de begroting.

Gevolgen

De inzet van extra fte tbv triage en procesregie heeft gemaakt dat de basis in orde is en de wachtlijsten korter zijn. Daardoor kan beter gescreend worden en wordt vaker doorverwezen naar preventiepartners. Er treedt een inverdieneffect op doordat ingezette zorg beter gecoördineerd wordt, er wordt eerder geëvalueerd en afgeschaald naar minder zorg of vrij toegankelijk. Ook is gestart met het zelf verlenen van (tijdelijke) basishulp door de jeugdondersteuners bij de huisartsen. Een doorgerekende multi problem case bleek een structurele besparing van €20.000 op te leveren. De inschatting is dat er nog 5 tot 10 casussen zijn die ook deze besparing opleveren.

Daarnaast wordt de extra fte ingezet op de toename van complexere zorg- en veiligheidsvraagstukken, onder andere doordat steeds meer vraagstukken vanuit gedwongen kader (de niet vrijwillige hulpverlening) aan de gemeente (vrijwillig kader) wordt overgedragen. Dit is procesregie die vaak langere tijd (denk aan jaren) nodig is.

Toelichting wijzigingen

geen wijzigingen

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

nvt

Planning tot realisatie

nvt

NBZ39 - Taakstelling op Sociaal Domein

Beschrijving

Een deel van de raad heeft gevraagd de volgende mogelijkheid uit te werken:

Een besparing doorvoeren van €1.000.000 op de uitgaven in het Sociaal Domein. Hiervoor in het eerste kwartaal van 2025 een uitvoeringsplan aan de raad voor te leggen waarin concrete maatregelen en verwachte besparingen zijn opgenomen om invulling te geven aan deze opdracht.

Deze taakstellende aanpak sluit aan bij het doel dat de overheid voor ogen had bij de overheveling van deze taken: gemeenten in staat stellen scherper te beoordelen welke hulp daadwerkelijk nodig is. In de huidige situatie wordt vrijwel elke aanvraag automatisch gehonoreerd. Met deze aanpak geven we invulling aan het oorspronkelijke doel van de landelijke overheid.

We hebben deze vraag als volgt uitgewerkt:

De taakstelling is inhoudelijk niet uitgewerkt omdat een algemene taakstellende opgave volgens formele kaders van de toezichthouder, de provincie, niet toegestaan is. Volgens de definitie betreft het in dit geval zogenaamde stelposten. Met stelposten wordt door de toezichthouder bij de beoordeling van de stand van het begrotingssaldo geen rekening gehouden. Dit leidt bij de jaarlijkse begrotingsbrief tot opmerkingen en / of het onthouden van goedkeuring van de begroting door de Provincie.

We begrijpen wel de intentie achter dit voorstel. Het college komt met een gebalanceerd voorstel voor besparingen in het Sociaal Domein.

Gevolgen

Een niet geconcretiseerde taakstelling (stelpost) in de begroting wordt door de provinciaal toezichthouder op basis van de formele kaders niet geaccepteerd. Dit zal bij de beoordeling van de begroting worden betrokken.

Deze (algemene) taakstelling leidt daarom niet tot een voordeel in de begroting.

Toelichting wijzigingen

Het betreft feitelijk geen wijziging, maar een nadere duiding van de (mogelijke) gevolgen van het inzetten van een algemene taakstellende opgave van € 1.000.000, -.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

N.v.t.

Planning tot realisatie

N.v.t.

NBZ40 - wetsvoorstel WMO

Beschrijving

Een deel van de raad heeft gevraagd de volgende mogelijkheid uit te werken:
Invoeren van een nieuw eigen bijdragebeleid voor de Wmo conform wetsvoorstel waarbij de grens waarop de eigen bijdrage moet worden betaald wordt verlaagd van 150% naar 120% van het sociaal minimum.

Dit hebben we als volgt uitgewerkt:

We zijn nog in afwachting van het daadwerkelijke wetsvoorstel. Dat wetsvoorstel bepaalt welke beleidsvrijheid er is voor gemeenten. Op dit moment is de inhoud van het wetsvoorstel nog onduidelijk en hebben we dan ook geen zicht op welke bevoegdheden er bij de gemeenten komen te liggen. Zolang daar niets over bekend is, blijft het zoals het nu is, en ligt de bevoegdheid over de eigen bijdrage enkel bij de wetgever.

Momenteel geldt het abonnementstarief, dit is een vastgesteld bedrag. Zoals het er nu naar uit ziet wordt de wijziging van de eigen bijdrage Wmo naar inkomensafhankelijk, pas in 2027 ingevoerd.

We hebben reeds een financieel effect van €500.000,- (structureel) opgenomen met ingang van 2026. Deze wordt opgeschoven naar 2027. Doordat dit al eerder verwerkt is in de begroting levert deze mogelijkheid geen bijdrage meer aan het berekende tekort.

Gevolgen

- Het betreft een wetswijziging, de keuze die de besparing mogelijk maakt ligt bij de Rijksoverheid. Maatschappelijke gevolgen hebben we daarom niet verder uitgewerkt.

- Op dit moment kunnen we geen inschatting maken van eventuele maatschappelijke gevolgen rond keuzen die later nog wel gemaakt moeten worden. Nog onduidelijk is wat de inhoud van het wetsvoorstel gaat zijn en of er beleidsruimte is voor gemeenten.

Toelichting wijzigingen

Wijziging op het voorstel is dat deze maatregel niet uitvoerbaar is, omdat we een wettelijke eis uitvoeren.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

- Op dit moment kunnen we geen inschatting maken van de risico's en frictiekosten omdat nog onduidelijk is wat de inhoud van het wetsvoorstel gaat zijn en of er beleidsruimte is voor gemeenten.

Planning tot realisatie

Niet van toepassing

NBZ43 - Taakstellende opgave

Beschrijving

Taakstellende opgave 2% tot 5%:

In het proces om te komen tot een structureel sluitende begroting zullen concrete voorstellen worden voorgelegd om dit scenario uit te werken. Dit doen we vanuit de inhoudelijke scenario's waarin ook het effect op de bedrijfsvoering / organisatie is meegenomen.

Een algemene taakstellende opgave is volgens formele kaders van de toezichthouder, de provincie, niet toegestaan. Volgens de definitie betreft het in dit geval zogenaamde stelposten. Met stelposten wordt door de toezichthouder bij de beoordeling van de stand van het begrotingssaldo geen rekening gehouden. Dit leidt bij de jaarlijkse begrotingsbrief tot opmerkingen en / of het onthouden van goedkeuring van de begroting door de Provincie.

Gevolgen

Een niet geconcretiseerde taakstelling (stelpost) in de begroting wordt door de provinciaal toezichthouder op basis van de formele kaders niet geaccepteerd. Dit zal bij de beoordeling van de begroting worden betrokken.

Toelichting wijzigingen

Het betreft feitelijk geen wijziging, maar een nadere duiding van de (mogelijke) gevolgen van het inzetten van een algemene taakstellende opgave van 2 tot 5%.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

Het belangrijkste risico is dat er onvoldoende concrete en realistische voorstellen worden gedaan waardoor niet aan een taakstellende opgave van 2 tot 5% wordt voldaan.

Een algemene taakstellende opgave is volgens formele kaders van de toezichthouder, de provincie, niet toegestaan. Volgens de definitie betreft het in dit geval zogenaamde stelposten. Met stelposten wordt door de toezichthouder bij de beoordeling van de stand van het begrotingssaldo geen rekening gehouden. Dit leidt bij de jaarlijkse begrotingsbrief tot opmerkingen en / of het onthouden van goedkeuring van de begroting door de Provincie.

Als gevolg van het op dit moment ontbreken van concrete voorstellen is er onvoldoende inzicht in de gevolgen en zijn daarmee de eenmalige investeringen en eventuele frictiekosten nog niet bekend.

Planning tot realisatie

Zoals eerder aangegeven dient een taakstellende opgave te zijn voorzien van concrete en realistische voorstellen die leiden tot een totaalpakket maatregelen. Indien blijkt dat er onvoldoende concrete en realistische voorstellen worden gedaan en / of keuzes worden gemaakt zal er een afzonderlijke planning volgen om toch aan deze voorgestelde taakstellende opgave te voldoen.

NBZ44 - Samenkracht en participatie, inburgering

Beschrijving

Een deel van de raad heeft gevraagd de volgende mogelijkheid te onderzoeken:

Als gemeente hebben we de wettelijke taak om inburgering mogelijk te maken en nieuwkomers te ondersteunen bij hun integratie in de samenleving. Dit is een belangrijke verantwoordelijkheid, omdat succesvolle inburgering bijdraagt aan sociale cohesie en economische participatie.

Tegelijkertijd staan gemeenten voor grote financiële uitdagingen. Om onze wettelijke taak te blijven uitvoeren binnen de beschikbare middelen, is het noodzakelijk om te bezuinigen op inburgering. Dit vraagt om scherpe keuzes en een efficiënte inzet van middelen, zonder de kwaliteit en effectiviteit van het inburgeringsproces uit het oog te verliezen.

Een mogelijke maatschappelijke uitwerking van deze bezuiniging is dat niet alle wensen en extra's binnen het inburgeringsproces worden gefinancierd, wat mogelijk een vertraging of beperktere begeleiding in sommige gevallen kan opleveren.

Echter, door focus aan te brengen in het aanbod, kunnen middelen worden geconcentreerd op de meest essentiële en effectieve onderdelen van inburgering. Dit maakt het mogelijk om ondanks de bezuinigingen een basisniveau van inburgering te waarborgen, wat aansluit bij de wettelijke taak. Daarnaast kan deze aanpak leiden tot een grotere verantwoordelijkheid bij de inburgeraars zelf, wat hun eigen motivatie en betrokkenheid bij het proces kan versterken.

Dit is als volgt uitgewerkt.

Ondanks de uitgebreidere tekst is deze mogelijkheid vergelijkbaar met NBZ15.

Eerder heeft er al een afbouw plaatsgevonden van 2 jaar naar 18 maanden. De uitgaven voor de inburgering worden gedekt door een specifieke uitkering (SPUK) van het Rijk.

Er is daardoor geen besparing mogelijk die bijdraagt aan het berekende tekort.

Gevolgen

De middelen voor inburgering zijn geormerkte SPUK-middelen. Lagere uitgaven moeten worden terugbetaald aan het Rijk en leiden niet tot een besparing. Ook leidt een lagere inspanning niet tot efficiëntiewinst omdat dit uitbesteed werk betreft. Vanuit de Wet Inburgering 2021 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de begeleiding en ondersteuning tijdens het wettelijke inburgeringstraject. Door het verkorten van de begeleidingsduur vanuit Vluchtelingenwerk kan de druk op de gemeentelijke uitvoering toenemen.

Het doel van de maatschappelijke begeleiding vanuit Vluchtelingenwerk is om de zelfredzaamheid van Statushouders te verbeteren en randvoorwaarden te scheppen om hun Inburgeringstraject succesvol af te ronden. Het verkorten hiervan kan op termijn negatieve gevolgen hebben, daarnaast zal het niet leiden tot een besparing..

Toelichting wijzigingen

De financiële dekking van de uitgaven is in beeld gebracht.

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen
--

Het verkorten van de maatschappelijke begeleiding leidt tot een grotere belasting op de uitvoerende afdelingen, zoals WMO, schulddienstverlening, etc.

Planning tot realisatie

N.v.t.

VS27 - Landbouw

Beschrijving

We schrappen de mogelijkheid co-financiering te bieden aan LEADER-projecten in het kader van het LEADER programma 2023-2027. Het LEADER-programma is onderdeel van het Europese Gemeenschappelijke Landbouwbeleid en beoogt bij te dragen aan de plaatselijke ontwikkeling van plattelandsgebieden.

In de Krimpenerwaard hebben we inmiddels meer dan 20 jaar ervaring met LEADER. De meerwaarde van de LEADER aanpak heeft zich bewezen via de vele kleinschalige projecten die bij hebben gedragen aan de leefbaarheid en de vitaliteit van het gebied. Realisatie vindt plaats via de uitvoering van concrete projecten, die door partijen vanuit het gebied, bottom-up, worden geïnitieerd.

Het LEADER programma 2023-2027 voor Krimpenerwaard (waarvan de gemeente penvoerder is) zet in op innovatieve projecten binnen de thema's:

- De Krimpenerwaard: een vitale groene regio, gericht op o.a.: toekomstbestendige landbouw, circulaire economie, nieuwe verdienmodellen, biodiversiteit;
- De waarde(n) van de Krimpenerwaard op de kaart, gericht op o.a.: streekeigen producten, vrijetijdseconomie, recreatieve verbindingen.

Projecten met deze thematiek dragen bij aan de volgende doelen/speerpunten uit de Omgevingsvisie:

3.5.8: Toeristische en recreatieve voorzieningen ontwikkelen;

3.5.9: Recreatieve verbindingen verbeteren;

3.5.15: Ruimte voor adaptieve landbouw;

3.5.16: Biodiversiteit vergroten;

3.5.19: Tegengaan van bodemdaling;

3.5.21: Samenwerken aan goede waterkwaliteit.

De middelen voor de bijdrage zijn niet structureel begroot en hebben daardoor alleen voor 2026 en 2027 een positief effect op de begroting.

Gevolgen

De gemeente is niet verplicht om LEADER-projecten te co-financieren. Het gevolg van het schrappen van het budget voor LEADER maakt:

- dat er mogelijk minder LEADER-subsidies worden aangevraagd, omdat het totaalbedrag aan subsidie voor een projectaanvraag kleiner is;
- dat er, bij minder aanvragen van LEADER-subsidies, dus minder geld naar het gebied komt;
- dat er minder initiatief vanuit het gebied zelf, bottom-up, zal zijn;
- dat het doelbereik van de doelen/speerpunten uit de Omgevingsvisie zoals genoemd in de beschrijving dan mogelijk kleiner zal zijn;
- dat dit ten koste gaat van de vitaliteit van het landelijk gebied;
- dat de gemeente projecten waarvoor al een LEADER-aanvraag in voorbereiding is, moet gaan teleurstellen, omdat in de voorbereiding wordt uitgegaan van een bijdrage van de gemeente.

Toelichting wijzigingen

De originele tekst was heel beknopt, deze is nu uitgebreid en geeft meer context.

Bedrag aangepast naar € 32000

Risico's en frictiekosten / eenmalige investeringen

Indien deze bezuiniging wordt doorgevoerd staat het initiatiefnemers alsnog vrij om een subsidieaanvraag in te dienen bij de gemeente. Het kan dan dus zijn dat we met het overgebleven agrarisch budget toch nog bijdragen aan de LEADER- projecten en er andere projecten die we zelf initiëren daardoor niet tot uitvoering kunnen komen.

Planning tot realisatie

Het LEADER-programma loopt tot 2027, maar heeft in de uiteindelijke afrekening een uitloop tot 2028. Indien besloten wordt tot deze bezuiniging kan deze tot 2027 - 2028 gerealiseerd worden zonder verdere inspanningen.

De opbrengst is incidenteel en draagt niet bij aan het komen tot een structureel sluitende begroting.

OVERZICHT PRIORITERING ALLE MOGELIJKHEDEN

Bijlage – Totaaloverzicht geprioriteerd

c	Code	Business case	2026	2027	2028	2029	2029 Cumulatief	Dubbeling met
1	VS43	Domeinoverstijgend werken	75.000	130.000	130.000	130.000	130.000	
2	VS03	Automatisering werkprocessen	0	0	234.500	234.500	364.500	
3	VS18	Verlengen levensduur en afschrijftermijn speeltoestellen	55.000	55.000	55.000	55.000	419.500	
4	NC05	Inclusieve kinderopvang - aanpak collectief aanbod kinderopvang	0	170.000	170.000	170.000	589.500	
5	VS50	Sturen op verwijzers	145.000	145.000	145.000	145.000	734.500	VS51
6	VS53	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	75.500	196.000	196.000	196.000	930.500	
7	NC02	In meer kernen vrijwilligersvervoer/opzetten Belbus ter ontlasting van het CVV	0	100.000	100.000	100.000	1.030.500	
8	VS09-BIJ08	Lokale regeldruk	0	0	52.000	104.000	1.134.500	
9	VS11	Onroerende-zaakbelastingen (OZB)	302.500	605.000	907.500	1.210.000	2.344.500	NBZ08
10	VS07	Kst.dekkendheid leges burg.stand	10.000	10.000	10.000	10.000	2.354.500	
11	VS35b	Aansluitwaarde OVL-kasten	0	0	35.000	35.000	2.389.500	
12	VS23-VS36a	Toeristenbelasting verhogen tussen mediaan en landelijk gemiddelde	60.000	120.000	120.000	120.000	2.509.500	
13	NBZ22-NBZ25	Invoeren precariobelasting	22.420	47.420	47.420	47.420	2.556.920	
14	VS33	Veren	0	37.833	37.833	37.833	2.594.753	
15	VS29	Milieu	75.000	75.000	75.000	75.000	2.669.753	VS28
16	NBZ08	Verhogen OZB niet-woningen	134.500	269.000	403.500	538.000	3.207.753	
16	NBZ08	Correctie voordeel verhogen OZB niet-woningen i.v.m. dubbeling	-76.750	-153.500	-230.250	-307.000	2.900.753	VS11
17	VS34	Inrichtingskwaliteit wegen	9.500	9.500	90.500	172.000	3.072.753	
18	VS42	Collectief en vrij toegankelijk aanbod Wmo	0	0	157.000	170.000	3.242.753	
19	VS41	Collectief en vrij toegankelijk aanbod jeugd	25.000	30.000	30.000	30.000	3.272.753	
20	VS10	Omvang college	65.000	130.000	130.000	130.000	3.402.753	
21	NBZ06	Activiteiten raad	15.700	15.700	15.700	15.700	3.418.453	
22	NC06	Vrij toegankelijke dagbesteding (dagactiviteiten)	0	25.000	50.000	50.000	3.468.453	
23	VS44	Maatwerkvoorzieningen (Jeugd)	30.000	120.000	120.000	120.000	3.588.453	
24	BIJ07	Kostendekkendheid lijkbezorgingsrechten	0	197.569	197.569	197.569	3.786.022	
25	VS02	Advisering en ontwikkeling	0	0	0	104.000	3.890.022	
26	VS19	Cultureel erfgoed	23.000	60.000	60.000	60.000	3.950.022	
27	VS22	Energietransitie	55.000	55.000	55.000	55.000	4.005.022	VS21
28	VS25	Klimaatadaptatie	0	26.000	26.000	46.800	4.051.822	VS24
29	VS30	Inrichtingskwaliteit groen	95.000	95.000	95.000	95.000	4.146.822	
30	VS26	Kostendekkendheid havengelden	3.800	3.800	3.800	3.800	4.150.622	
31	VS05	Invulling Kabinetszaken	5.000	10.000	10.000	10.000	4.160.622	
32	BIJ11a	Recreatie en toerisme	30.000	45.000	70.000	137.000	4.297.622	BIJ11 of NBZ29
33	VS37	Zwembaden in eigendom gemeente	23.000	23.000	23.000	23.000	4.320.622	
34	VS06	Kanalen voor dienstverlening	0	0	0	18.090	4.338.712	
35	NBZ42	Kostendekkendheid commerciële evenementen	2.500	2.500	2.500	2.500	4.341.212	
36	VS16	Projecten Samen Veilig Ondernemen	0	20.000	20.000	51.200	4.392.412	
37	NBZ30	Invoeren forensenbelasting	4.845	9.845	9.845	9.845	4.402.257	
38	NC01	Budgetbeheer Wmo overhevelen naar voorliggend veld/budgetbeheer regulier	22.500	45.000	45.000	45.000	4.447.257	
39	NBZ28	Minder onkruidbeheer op verharding	0	0	32.000	32.000	4.479.257	
40	VS15	Invulling van toezicht/handhaving openb.ruimte	0	0	0	67.000	4.546.257	
41	VS20	Economie	0	38.250	38.250	79.050	4.625.307	
42	VS12	Participatie	0	0	0	10.400	4.635.707	
43	NBZ13	Lokale rekenkamer naar regionale rekenkamer	26.000	26.000	26.000	26.000	4.661.707	
44	NBZ41	Bovenwettelijke taken, leerlingenvervoer		30.000	120.000	182.000	4.843.707	
45	VS23-VS36	Toeristenbelasting verhogen naar landelijk gemiddelde	115.000	230.000	230.000	230.000	5.073.707	
45	VS23-VS36	Correctie voordeel toeristenbelasting verhogen naar landelijk gemiddelde i.v.m. dubbeling	-68.500	-137.000	-137.000	-137.000	4.936.707	BIJ11a, NBZ29
		Subtotaal	1.360.515	2.916.917	4.008.667	4.936.707		

Vervolg totaaloverzicht

c	Code	Business case	2026	2027	2028	2029	2029 Cumulatief	Dubbeling met
46	NBZ20	Subsidie Zilvermuseum	100.000	200.000	300.000	300.000	5.236.707	
47	NBZ14	Collegeprogramma	15.000	15.000	15.000	15.000	5.251.707	
48	VS35a	Onderhoudskwaliteit wegen	246.000	246.000	246.000	246.000	5.497.707	
49	NBZ09	Inhuurbudgetten	80.000	80.000	80.000	80.000	5.577.707	
50	VS38	Buitenzwembaden in beheer bij stichtingen		15.000	30.000	50.000	5.627.707	
51	VS01	Aantrekkelijk werkgeverschap	180.000	180.000	180.000	180.000	5.807.707	
52	VS39	Bibliotheek en media	48.000	166.000	166.000	166.000	5.973.707	
53	VS49	Sociale cohesie en ondersteuning	65.000	65.000	65.000	65.000	6.038.707	VS48, NC02
54	VS31	Onderhoudskwaliteit groen	150.625	150.625	249.960	249.960	6.288.667	
55	VS52	Verminderen preventief		50.000	50.000	50.000	6.338.667	
56	VS04	Hondenbelasting	138.500	292.500	292.500	292.500	6.631.167	
57	VS47	Re-integratie en Participatie	32.000	32.000	32.000	32.000	6.663.167	
58	VS54	Inkomensregelingen			58.000	58.000	6.721.167	
		Subtotaal	2.415.640	4.409.042	5.773.127	6.721.167		
59	VS51	Sturen op verwijzers	35.000	70.000	70.000	70.000	6.791.167	VS50
59	VS51	<i>Correctie voordeel sturen op verwijzers i.v.m. dubbeling</i>	-35.000	-70.000	-70.000	-70.000	6.721.167	
60	BIJ02	Aansturing organisatie	0	0	0	128.000	6.849.167	NBZ45
61	VS24	Klimaatadaptatie	0	26.000	26.000	46.800	6.895.967	
61	VS24	<i>Correctie voordeel klimaatadaptatie i.v.m. dubbeling</i>	0	-26.000	-26.000	-46.800	6.849.167	VS25
62	NBZ46	Economie	65.000	65.000	65.000	147.000	6.996.167	
62	NBZ46	<i>Correctie voordeel economie i.v.m. dubbeling</i>	-42.542	-42.542	-42.542	-79.080	6.917.087	VS20
63	VS21	Energietransitie	175.000	175.000	175.000	175.000	7.092.087	
63	VS21	<i>Correctie voordeel energietransitie i.v.m. dubbeling</i>	-55.000	-55.000	-55.000	-55.000	7.037.087	VS22
64	VS48	Sociale cohesie en ondersteuning	10.000	115.000	115.000	205.000	7.242.087	
64	VS48	<i>Correctie voordeel sociale cohesie en ondersteuning i.v.m. dubbeling</i>	-10.000	-36.739	-36.739	-65.000	7.177.087	VS49, NC02
65	VS28	Milieu	80.000	80.000	80.000	132.000	7.309.087	
65	VS28	<i>Correctie voordeel milieu i.v.m. dubbeling</i>	-42.614	-42.614	-42.614	-75.000	7.234.087	VS29
66	BIJ11	Recreatie en toerisme	58.750	117.500	171.250	223.250	7.457.337	
66	BIJ11	<i>Correctie voordeel recreatie en toerisme i.v.m. dubbeling</i>	-36.053	-72.105	-105.090	-137.000	7.320.337	
67	NBZ29	Verdergaand versoberen gebiedsmarketing	58.750	117.500	171.250	267.000	7.587.337	
67	NBZ29	<i>Correctie voordeel verdergaand versoberen gebiedsmarketing i.v.m. dubbeling</i>	-50.609	-101.217	-147.519	-230.000	7.357.337	BIJ11a en BIJ11
68	NBZ45	Aansturing organisatie	0	0	0	512.000	7.869.337	BIJ02
68	NBZ45	<i>Correctie voordeel aansturing organisatie i.v.m. dubbeling</i>	0	0	0	-128.000	7.741.337	BIJ02
69	NBZ26	Invoeren parkeerbelasting	0	10.000	10.000	10.000	7.751.337	
70	NBZ36	Beveiliger		20.000	20.000	20.000	7.771.337	
71	VS14	Samenvatting taakstelling GR'en	367.500	367.500	367.500	367.500	8.138.837	
71	VS14	<i>Correctie voordeel samenvatting taakstelling GR'en i.v.m. dubbeling</i>	-325.000	-325.000	-325.000	-325.000	7.813.837	VS13
		Eindtotaal	2.668.823	4.801.325	6.193.624	7.813.837		